

SPRZĘT: FUJIFILM X-PRO3 OKIEM PRO • CANON EOS 90D
BOHATEROWIE: JEFF BRIDGES • MARIUSZ FORECKI

POLSKA Digital Camera

Największy w Polsce
magazyn fotograficzny

DCP 6 2020

PLYTA TERAZ
DO POBRANIA

ZAWSZE OSTRE ZDJĘCIA!

Jak robić zdjęcia pełne szczegółów

✓ Ustawienia ✓ sprzęt ✓ technika

NR 6 2020 19,90 zł w tym 8% VAT
ISSN 2082-1182 INDEX 267-260

KREATYWNE PROJEKTY

Świetna zabawa bez
wychodzenia z domu

Wypromuj swoje zdjęcia w sieci

Sam przygotuj pliki do druku

Pojedynek naszych retuszerów

Wszystko o stabilizacji obrazu

Malowanie światłem w PS!

TEST GRUPOWY

**KTÓRE SZKŁO MA
NAJLEPSZY BOKEH?**

Testujemy 10 jasnych stałek
w poszukiwaniu najlepszego
rozmycia nieostrego tła

NOWE E-BOOKI DIGITAL CAMERA!

Wywiady dekady,
tajemnice cyfrowego
aparatu, gotowe
recepty na
zachwycające
zdjęcia!

Zamów na www.UlubionyKiosk.pl

Miesięcznik Digital Camera Polska
wydawany jest przez Wydawnictwo AVT:
AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa

Redakcja

Redaktor naczelny

Maciej Zieliński
maciej.zielinski@digitalcamerapolska.pl

Redaktor prowadzący

Krzysztof Mularczyk
krzysztof.mularczyk@digitalcamerapolska.pl

Współpracują:

Monika Szewczyk-Wittek, Marcin Grabowiecki,
Rafał Gasiński, Julia Kaczorowska, Joanna
Kinowska, Maciej Luśtyk, Piotr Kalisz

Kontakt do redakcji

redakcja@digitalcamerapolska.pl
tel. (22) 257 84 13

Skład

Jakub Tarnowski

Tłumaczenia

Hobby Media

Zdjęcia na okładce

Getty Images

Reklama

Katarzyna Gutkowska (szef działu)
katarzyna.gutkowska@avt.pl
tel. (22) 257 84 84

PR i Promocja

Maciej Zieliński (szef działu)
maciej.zielinski@digitalcamerapolska.pl

Prenumerata

tel. (22) 257 84 22, fax (22) 257 84 00
prenumerata@avt.pl

jest znakiem towarowym Future
Publishing Limited, należącym
do grupy Future plc.
Wykorzystano na licencji.

Artykuły w tym wydaniu są
tłumaczone i reproduktowane
z miesięcznika Camera. Tytuły
prawne należą do Future
Publishing Limited, grupy Future
plc, UK 2009. Wykorzystano
na licencji. Wszystkie prawa
zastřezione. Wszystkie ceny
podane w magazynie Camera,
o ile nie zostały uzyskane od
polskiego dystrybutora, są cenami
uśrednionymi, zebranymi z ofert

uznanych sklepów, w tym
internetowych, na terenie Polski
(w przypadku braku ofert polskich,
są to ceny przeliczone z cen
brytyjskich). Więcej informacji
dotyczących tego i innych tytułów
wydawanych przez grupę Future
plc, zamieszczono na stronie
http://www.futureplc.com. Redakcja
nie ponosi odpowiedzialności
za treść reklam i ogłoszeń
zamieszczonych w numerze.

Digital Camera

Fotografia **na ostro**

Pandemia nadal nie odpuszcza, my również nie! Wolno nam już więcej,
ale zachowanie dystansu i przestrzeganie zasad wciąż wydają się rozsądne
i uzasadnione. W najnowszym wydaniu *Digital Camera Polska* znajdziecie
wyjątkowo dużo ciekawych treści, które nie pozwolą Wam się nudzić
w domu, ale zainteresują również tych, którzy dystansować wolą
się na łonie natury: w lesie, na łące, czy we własnym ogrodzie – z dala od ludzi,
ale z aparatem w ręku.

Zajrzyjcie do działu Fotoprojekty (str. 14) po gotowe recepty na kreatywne
i pomysłowe kadry. Przekonacie się, że by robić naprawdę intrygujące zdjęcia, wystarczy
obiektyw makro, prosty flesz i odrobina chęci. Z kolei w drugiej części naszego cyklu,
o wszystko mówiącej nazwie „Zostań w domu” (str. 66), z pomocą ekspertów
podpowiadamy, jak samodzielnie przygotować zdjęcia do druku, by uzyskać wysokiej
jakości odbitki. Przeglądamy też najpopularniejsze platformy do prezentacji zdjęć,
by znaleźć tę, która najlepiej wypromuje Wasze prace.

Tematem numeru (str. 46) jest ostrość – termin ten oglądamy z każdej strony, bo jak
dowiecie się z lektury naszego artykułu, wpływa na nią znacznie więcej czynników niż nam
się wydaje. Analizujemy najczęstsze błędy i tłumaczymy, jak w przyszłości ich uniknąć.

W tym wydaniu wracamy też z kompletnym działem poświęconym edycji zdjęć:
pojedynkę retuszerów, omówienie narzędzi, tutoriale krok po kroku... wszystko to
znajdziecie na str. 100, a filmy szkoleniowe i materiały źródłowe możecie od teraz pobrać
z dedykowanej platformy. Jak się przekonacie, ta mała rewolucja ma same zalety – dostęp
do multimediów macie teraz z dowolnego miejsca na świecie, a nas nie ogranicza już
fizyczna pojemność płyty – treści będzie więc jeszcze więcej!

Miłej lektury!

Maciej Zieliński

Redaktor Naczelny
Maciej Zieliński

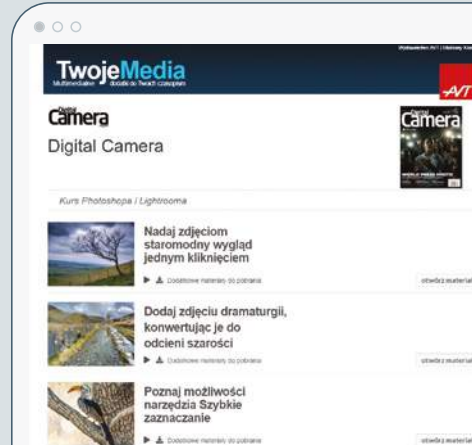
SZUKAJ TEGO OZNACZENIA

PLIK I FILM NA
WWW.MEDIA.AVT.PL

TWOJA PŁYTA TERAZ ON-LINE

Idąc z duchem czasu wszystkie tutoriala-
le szkoleniowe będą dostępne od teraz
on-line na dedykowanej platformie
naszego wydawnictwa

Aby uzyskać wygodny,
nieograniczony dostęp
do wszystkich plików
szkoleniowych, dodatków
oraz materiałów wideo, które
do tej pory dołączaliśmy
na płycie, wystarczy
zalogować się do Biblioteki
Multimedialnej AVT. Już teraz
wejdź na www.media.avt.pl
i zarejestruj się. Nie zajmie Ci
to więcej niż 5 minut!

6/2020

spis treści

68

Temat numeru

Od wyboru obiektywu i techniki, po edycyjne sztuczki. Sprawdź, co musisz wiedzieć, aby Twoje zdjęcia były ostre jak brzytwa!

Digital Camera Polska
Nie tylko na papierze

Social media

Mamy łącznie ponad 60 000 fanów na [Facebook](#) /DigitalCameraPolska oraz [Instagram](#) /DigitalCameraPolska

Portal Digital Camera

Zapraszamy również na nasz portal DigitalCameraPolska.pl

14

Fotoprojekty

Nasz comiesięczny cykl pełen inspiracji i kreatywnych pomysłów

58

Jeff Bridges

Ten znany aktor, to również utalentowany fotograf, który zawsze zabiera na plan panoramiczny aparat Widelux

W tym
numerze
gościmy

WARSZTAT I INSPIRACJE

6 HotShots

Najlepsze zdjęcia nadesłane przez naszych Czytelników

14 Fotoprojekty

Kreatywne projekty, które pozwolą Ci rozwinąć swój talent

32 Mariusz Forecki

Rozmowa wokół najnowszej publikacji, Książki Roku Grand Press Photo

46 Temat numeru

Wcale nie jest łatwo wykonać ostre zdjęcie. Z naszym poradnikiem na pewno Ci się to uda

58 Jeff Bridges

Ze zdobywcą Oscara rozmawiamy o jego miłości do Wideluksa i jego najnowszym albumie

66 Zostań w domu

Nasze fotograficzne wyzwania do zrealizowania w domu

72 Akademia Digital Camera

Stabilizacja obrazu ma wiele twarzy. Poznaj je i wykorzystaj świadomie

66 Zostań w domu z fotografią
Przygotuj z nami perfekcyjne wydruki w domowym zaciszu i wybierz miejsce w Internecie, gdzie zaprezentujesz swoje prace

92 Test grupowy

Szukamy obiektywu, który najładniej rozmywa tło

78 Wasze pytania

Odpowiadamy i rozwiązujemy Wasze fotograficzne problemy

130 Fotograficzny omnibus

Sprawdź, ile naprawdę wiesz o fotografii

STREFA SPRZĘTU

84 Fujifilm X-Pro3

Adam Jędrzyk sprawdza topowego bezlusterkowca systemu Fujifilm X na ulicach Bangkoku

88 Canon EOS 90D

Pełny test najnowszej lustrzanki o rekordowej rozdzielczości w segmencie APS-C

92 Piękny bokeh

Czyli test grupowy 10 jasnych stałek, które najładniej rozmywają na fotografii tło

CYFROWA CIEMNIA

100 Krok po kroku

Maluj światłem za pomocą smartfona i naszych świetlnych wzorów

102 Podstawy

Dodaj magicznego koloru sceneriom uwiecznianym o zmierzchu

104 Przegląd narzędzi

Przeprowadź precyzyjne tonowanie za pomocą Mapy gradientu

106 Stylizowanie zdjęć

Wypróbuj cztery techniki, które sprawdzą się w edycji krajobrazu

108 Dla zabawy

Wybierz odcienie koloru i pomaluj nimi różne elementy obrazu

109 Raw War

Dwóch ekspertów przetwarza to samo zdjęcie na swój sposób

Jeff Bridges

Aktor, fotograf

Amerykański aktor i producent filmowy, a jednocześnie piosenkarz, muzyk, malarz i... fotograf. Od wczesnych lat 80. fotografował na planach filmowych. Niedawno wydał swoją kolejną książkę. **Strona 58**

Mariusz Forecki

Dokumentalista

Rocznik 62. Intensywnie fotografuje w Polsce i na terenach byłego ZSRR. Opowiedział nam o nowej książce „Mechanizm”, dzięki której możemy spojrzeć na Polskę czasu przełomu oraz tę współczesną. **Strona 28**

James Artaius

Fotograf

Redaktor Digital Camera World i fotograf komercyjny. W Fotoprojektach pokazuje, jak uruchomić nowe pokłady kreatywności fotografując w domu. **Strona 14**

Mateusz Luzar

Fotograf reklamowy

Na co dzień zajmuje się szeroko pojętą fotografią reklamową, ale specjalizuje się w still-life i portrecie. Od 5 lat wykładowca Akademii Fotografii w Warszawie i Krakowie. **Strona 30**

Andrew James

Redakcyjny mądrała

Gubisz się w technicznych zawiłościach? Nasz ekspert od spraw beznadziejnych rozwiąże każdy problem! **Strona 78**

James Paterson

Fotograf

Po ponad dziesięciu latach pracy jako dziennikarz i fotograf James wie dokładnie, które narzędzia oraz techniki pracy w Photoshopie i Lightroomie są najbardziej przydatne **Strona 104**

hotshots

Kolejna dawka najbardziej spektakularnych fotografii
nadesłanych przez Czytelników Digital Camera Polska!

Ryszard Łomnicki Zdjęcie zostało wykonane w Connemara National Park, rozległym obszarze gór, torfowisk, wrzosowisk oraz jezior. Region ten położonym jest w zachodniej części Irlandii w County Galway. Zdjęcie przedstawia Pine Island, małą wysepkę znajdującą się na jeziorze Derryclare w trakcie jesiennego wschodu słońca.

📷 Canon EOS 6D + Sigma Art 12-24 mm f/4 DG HSM + filtr Haida ND3.0 + Haida GND 0.6 Soft
🌞 ISO 100; 120 s; f/11; 12 mm

Latarnia morska Hook Head w Irlandii to najstarsza działająca latarnia morska na świecie

↑ **Mariusz Olinkiewicz** Latarnia morska Hook Head w Irlandii to najstarsza działająca latarnia morska na świecie. Zdecydowałem że wschodnią część chmur rozświetlonych słońcem użyję jako gigantycznego naturalnego softboks, który oświetli miękkim i delikatnym światłem pierwszy i drugi plan na tle szaro-niebieskiego nieba.

📷 Pentax K5 IIs + Sigma 10-20 mm
f/3.5 EX DC HSM + NISI ND8 & CPL
🔄 ISO 80; f/8; 2 s; 13 mm

→ **Wojciech Łączkowski** Tego dnia był delikatny sztorm. Wybrałem się w poszukiwaniu ciekawego motywu wyłaniającego się z Bałtyku. Widząc te kamienie postanowiłem tak ustawić statyw i wydłużyć ekspozycję, aby na zdjęciu uchwycić je wszystkie.

📷 Canon EOS 6D + Canon EF 16-35 mm
f/4L IS USM + filtr Nisi 0.9 i 0.6
🔄 ISO 100; f/14; 74 s; 16 mm

→ **Jakub Witos** (sąsiednia strona) Po całym dniu deszczu, wybrałem się na szybki wypad w słynne miejsce zwane Głódówką. O zachodzie słońca powstały niesamowite formacje chmur, które nabrały ostro pomarańczowych kolorów.

📷 Nikon Z6 + Sigma C 100-400 mm
f/5-6.3 DG OS HSM 🔄 ISO 100;
f/8; 1/40 s; 220 mm

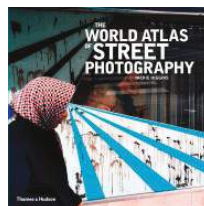

Za dnia miasto jest szare i mało kontrastowe, w nocy neony powodują że zmienia kolory i atmosferę.

← ↓ **Jerzy Wołowicz** Zdjęcia zostały wykonane w Tokio w dzielnicy Akihabara. Szukając nieoczywistych kadrów zauważyłem, że bardziej interesujące światło znajdę w nocy. Za dnia miasto jest szare i mało kontrastowe, w nocy neony powodują że zmienia kolory i atmosferę. Przechodząc koło stacji metra moją uwagę przykuły tunele z wyjeżdżającymi wagonikami, każda linia ma inny typ oświetlenia więc postanowiłem to wykorzystać w dodatku krzyżowały się z innymi pociągami w mocnym punkcie. Po 10 minutach miałem już kilka ciekawych kadrów, gdyby nie czekające inne atrakcje zostałbym dłużej bo każde zdjęcie dawało inne efekty.

📷 Olympus OM-D E-M10 Mark III + Olympus M.Zuiko ED 12-200 mm
 ← ⚙️ ISO 400; f/4; 1,6 s; 12 mm ↓ ⚙️ ISO 400; f/5,1; 2 s; 34 mm

ZDJĘCIA MIESIĄCA

Za swoją pracę, Jerzy Wołowicz otrzymuje książkę THE WORLD ATLAS OF STREET PHOTOGRAPHY, ufundowany przez księgarnię artystyczną Bookoff www.bookoff.pl

Pokaż nam
swoje zdjęcia!

Umieść swoje najlepsze „strzały” na
www.galeria.digitalcamerapolska.pl

i prześlij nam link na adres:

hotshot@digitalcamerapolska.pl

Jeśli nam się spodobają

opublikujemy je!

Joanna Czogała Zdjęcie
wykonałam podczas jednej ze
stylizowanych sesji. Od dawna
zauroczona jestem naturalnością
z jaką pozuje Małgosia, oraz
umiejętnością odtworzenia przez
nią poszczególnych ról. Na tym
ujęciu stworzyłyśmy obraz
z epoki wiktoriańskiej.

📷 Canon EOS 5D Mark III
+ Canon EF 24-105 mm f4L USM
🔍 ISO 640; f/5; 1/1000 s; 75 mm

↑ **Damian Winnicki** Zdjęcie powstało w środku dnia pod PKiN, gdzie udało się nam ukryć przed ostrym światłem. Zależało mi, by stworzyć spokojny i emocjonalny portret, a lekko rozwiane włosy dodały mu dynamiki. 📷 **Nikon D700 + Nikkor AF-S 85 mm f/1,4G**
🔍 ISO 200; f/1,4; 1/640 s; 85 mm

← **Tomasz Szpila** Zdjęcie zostało wykonane podczas fotowyprawy do Grecji nad jeziorem Kerkin, gdzie zimuje duża populacja Pelikanów kędzierzawych. W ostatni dzień wyprawy ranek był pochmurny, z delikatną mgłą, a powierzchnia jeziora niezmącona nawet najbliższym powiewem wiatru. Lądujące od czasu do czasu w pobliżu naszej łodzi pelikany odbijały się w tafli wody niczym w lustrze. Ponieważ światła było mało, dopiero panoramowanie pozwoliło na złapanie „ostrego” ptaka. 📷 **Olympus OM-D E-M1 II + M.Zuiko 12-100 mm f/4 EZ PRO**
🔍 ISO 200; f/5,6; 1/160 s; 13 mm

Fotoprojekty

7 pomysłów na ciekawe sesje i kreatywne projekty fotograficzne i edycyjne

1 | MAKRO

Daj nura do makroświata

Zapomnij o kwiatach i owadach! **James Artaius** pokaże Ci, jak uruchomić nowe pokłady kreatywności i wycisnąć jeszcze więcej z obiektywu makro!

K

iedy kupujesz obiektyw makro, Twoja fotografia nabiera zupełnie nowej perspektywy. Wydaje się, że makro polega na robieniu zbliżeń owadów lub roślin, ale pokażę Ci, że może być tak samo kreatywne, jak każdy inny gatunek fotografii.

Dodając kilka miniaturowych modeli, możesz na przykład zamienić miskę z płatkami w mleczny basen.

Nie potrzebujesz wyrafinowanego oświetlenia, wystarczy dobre światło naturalne w pogodny dzień. A jeśli posiadasz niewielki namiot bezcieniowy, Twoja miska płatków będzie naprawdę dobrze oświetlona. Możesz również użyć lampy pierścieniowej do fotografii makro, choć będzie ono bardzo kierunkowe i może tworzyć cienie, których wolałbyś uniknąć.

Ja używam zestawu tanich lamp światła ciągłego, kupionych za mniej niż 100 zł na Amazonie. Zamierzam zrobić zdjęcie na kawałku białego kartonu, który ustawiłem na desce do prasowania, aby zapewnić sobie komfortową wysokość roboczą.

Wybrałam ciekawie wyglądającą markę płatków zbożowych o zabawnych kształtach i jaskrawych kolorach. Zamiast mleka używam jogurtu, co zapobiega zawilgoceniu i "wykrwawieniu się" płatków do płynu, a także unosi "pływające" figurki.

Podczas fotografowania można użyć dużego otworu f/2,8 do wyizolowania pojedynczej figurki lub domknąć nawet do f/16, aby skupić uwagę na całej misce. A kiedy skończysz sesję, będzie na Ciebie czekać nagroda w postaci pożywej przekąski!

Zobacz, jak zaaranżować plan zdjęciowy

Stwórz idealny brodzik dla swoich miniaturowych pływaków

1 NA KRAWĘDZI

Moich trzech pływaków cieszących się widokiem (lub gotowych do skoku), przytwierdziłem za pomocą modeliny do krawędzi miski. Możesz też przykleić ich do łyżki, jeśli chcesz wprowadzić dodatkowy element do Twojej kompozycji.

2 MLECZNA KRAINA

Zwykłe mleko nie będzie tu najlepsze: płatki szybko się zawilgocą, kolory będą spływać, a figurki tonąć. Gęsty jogurt sprawi, że płatki dłużej pozostaną suche, a Twój pływacz nie będzie tonąć. Możesz nawet rzeźbić w "falach", jeśli masz ochotę na przygodę!

3 SŁODKIE WSPANIAŁOŚCI

Wybierz płatki, które mają ciekawe kształty i kolory - zapewne nie będą zbyt pożywne i zdrowe, ale to z pewnością sprawi, że Twoje zdjęcia będą wyglądać bardziej ekscytująco! Twoje figurki mogą nawet stać na kawałkach płatków lub wchodzić w interakcję z nimi.

4 IDEALNY BASEN

Wybór miski może być nieistotny podczas jedzenia śniadania, ale wybór odpowiedniej do zdjęcia będzie kluczowy. Nie chcesz białej, bo zniknie na tle, ani zbyt wzorzystej, bo to z kolei może sprawić, że będzie rozpraszać uwagę.

5 ZAPROŚ GOŚCI

Figurki są centralnym punktem sceny, więc dobranie właściwych jest kluczowe. Te miniatutki w skali 1:87 marki Preiser (dostępne w Amazonie) są idealnie dobrane i dostępne w różnych pozycjach. Świetnie sprawdzają się w przypadku takiej dioramy.

6 ZACHOWAJ CZYSTOŚĆ

Bez względu na to, czy fotografujesz na kuchennym blacie, czy jak ja, na desce do prasowania, użycie białego kartonu pozwoli Ci zachować idealnie czyste tło, które nie będzie odciągać uwagi od głównego tematu zdjęcia.

KROK PO KROKU Miska pełna fantazji

Zbuduj własny minibasen, w którym wykąpiesz miniaturowych plażowiczów

1 Skompletuj elementy

Użyj deski do prasowania, by wygodnie kontrolować wysokość planu zdjęciowego i kartonu w charakterze tła. Wybrałem kolorowe płatki i gęsty jogurt naturalny zamiast mleka.

2 Mali ludzie

Kluczem do sukcesu są oczywiście miniaturowe postaci. Używam miniatur w skali 1:87 niemieckiej firmy Preiser. W sieci masz wszystko, od pływaków po łódzie wiosłowe.

3 Zbuduj plan

Ostrożnie nałóż łyżką jogurt do miski i umieść na nim garść płatków zbożowych - nie za dużo, inaczej Twoje postacie optycznie się zgubią. Użyj pincety, aby umieścić figurki na płatkach i wokół nich.

4 I przyklej...

Figurki na krawędzi "basenu" przymocuj za pomocą modeliny. Jeśli nie jesteś w stanie zrobić tego bardzo precyzyjnie, być może będziesz musiał usunąć niedoskonałości w postprodukcji.

5 Dobierz sprzęt

Zamocowałem aparat na statywie Manfrotto Befree i użyłem obiektywu Canon EF 100 mm f/2,8L Macro IS. Przy f/2,8 mogę wyizolować pojedynczą postać, a przy f/32 ostrość obejmuje całą scenę.

6 Grunt to oświetlenie

Używam pary tanich lamp światła ciągłego, ustawionych po obu stronach miski, aby uzyskać równomierne oświetlenie. Można też użyć naturalnego światła, lub domowej roboty lightbokska.

USTAWIENIE ŚWIATŁA

Świeciłam dwiema lampami światła ciągłego, ale naturalne światło również się sprawdzi, choć tylko około południa, w pogodny dzień. Można też użyć lampy pierścieniowej, ale jest to światło bardzo kierunkowe, więc ryzyko pojawienia się nieprzyjemnych cieni jest dość duże. Idealnym zestawem będzie lightbox, który można kupić lub nawet zrobić samemu. Może on być oświetlony za pomocą lampy błyskowej (jak powyżej), lampy stołowej, a nawet latarki telefonu.

POWYŻEJ: Zewnętrzna lampa ustawiona pod kątem do aparatu pozwoli uniknąć płaskiego światła.

2 | STILL LIFE

Maluj owoce

Claire Gillo prezentuje prosty sposób na kreatywne wykorzystanie plakatówek

Jeśli nudzisz się w domu, świetną rozrywką będzie malowanie owoców. Sztuczka polega na sfotografowaniu jaskrawego elementu wtopionego w szare lub po prostu monochromatyczne tło, tak aby kolor wręcz wyskakiwał ze strony!

Do tego projektu potrzebujesz owoców, kawałka kartonu (np. starego pudełka), farby (zmieszałam przyjazne dzieciom czarno-białe plakatówki), aparatu fotograficznego i oczywiście obiektywu (użyłam makro 100 mm, ale Twój standardowy zoom też będzie ok). Aby oświetlić scenę równomiernie, odbiłam od sufitu błysk dwóch zewnętrznych fleszy. Jeśli nie masz systemowych lamp, możesz po prostu umieścić swój set-up blisko dużego okna i używać naturalnego światła. Można też użyć odbłyśnika (lub folii aluminiowej, jeśli go nie masz), aby odbijać światło i doświetlać zacienione obszary. Komponuj z lotu ptaka. Aby uzyskać lepszą kompozycję, możesz stanąć na stabilnym krześle lub drabinie.

Claire Gillo

1 Pomaluj tło i owoce

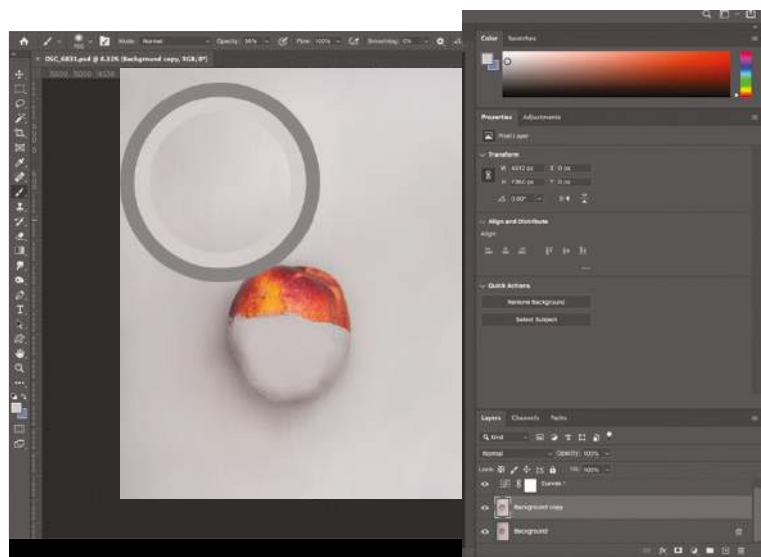
Ważne jest, aby wymieszać wystarczająco dużo farby, aby dokładnie pokryć powierzchnię. Zmieszałam czarny z białym, by uzyskać jasnoszary, ponieważ dzięki temu jasne części owocu będą się wyróżniać. Jako tła użyłam pudełka po płatkach. Aby wykończenie było idealnie równe, nałożyłam trzy cienkie warstwy farby. Najlepiej budować efekt farby równocześnie na tle i owocach.

2 Oświetlenie

Aby oświetlić ujęcie, umieściłam dwie zewnętrzne lampy błyskowe po obu stronach pudełka z płatkami zbożowymi i ustawiłam głowice do góry, aby odbić światło od sufitu. Stworzyło to przyjemne, rozproszone światło.

Czas otwarcia migawki ustawiłam na 1/250 s, a następnie zrównoważyłam czułość (ISO 100), przysłonę (f/11) i siłę błysku (1/4). Najłatwiej było mi ustawić owoce na podłodze tak, żebym mogła z łatwością fotografować z góry.

3 Edycyjne sztuczki

Wprowadziłam kilka podstawowych korekt w Camera Raw, aby zwiększyć ekspozycję, kontrast i przejrzystość. W głównym edytorze Photoshopa użyłam narzędzia do klonowania, aby usunąć niepożądane ślady na szarym tle. Przytrzymaj klawisz Alt i kliknij w pobliżu skazy, aby znaleźć źródło obszaru do klonowania, a następnie zwolnij przycisk Alt i stempluj. Na koniec pobrałam próbkę szarości i użyłam pędzla (30% krycia), aby wygładzić tło.

3 | ABSTRAKCJE

Plastik fantastik

Brakuje Ci już pomysłów co fotografować? Na szczęście **Claire Gillo** ma ich zawsze mnóstwo. Rozejrzyj się za foliową siatką, i zaczynamy!

Claire Gillo

M

oże się wydawać, że sklepowa "zrywka" nie ma nic do zaoferowania

i jedynie zatruwa środowisko: mylisz się! Jeśli lubisz tworzyć abstrakcyjne zdjęcia przy minimum środków, bez wątpienia jest to projekt dla Ciebie.

Eksperymentowałam z różnymi rodzajami plastikowych torebek, ale w końcu znalazłam te najlepsze - bardzo tanie i cienkie, które dobrze się marszczą. Następnie upchnęłam je w grubszych kolorowych siatkach, aby nadać im barwny efekt. Eksperymentuj do woli, bo jest mnóstwo sposobów, aby sprawić, że zwykłe plastikowe torby ożyją!

Jeśli chodzi o dobór optyki, stwierdziłam, że moje 100 mm będzie najlepsze do uzyskania ostrych rezultatów. Podczas fotografowania zbliżeń można również rozważyć zastosowanie focus stackingu, jeśli zdjęcia są bardzo miękkie.

W tym celu należy ustawić aparat na statywie i wykonać kilka zdjęć, przesuwając punkt ostrości. Następnie należy użyć specjalnego oprogramowania do edycji, aby połączyć ostre fragmenty każdego ujęcia.

1

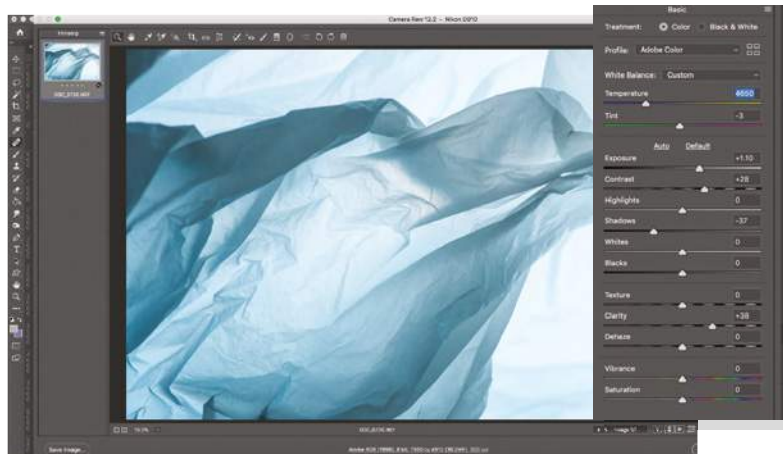
Podświetl od tyłu

Żeby Twoje "plastikowe" zdjęcia nabrały wyrazu, dopal je zewnętrznym źródłem światła. Ja użyłam jednej lampy, umieszczając ją za naszym zestawem, aby podświetlić torbę. Ponieważ fotografuję z bliska, ustawiłam niewielką siłę błysku.

3

Wyczyść

Na etapie edycji w cyfrowej ciemni zwiększ kontrast i przejrzystość, aby uzyskać bardziej wyrazisty rezultat. Możesz również dostosować balans bieli, aby uzyskać porządną kolorystykę. Na przykład na tym zdjęciu, ochłodziłam balans, aby podkreślić niebieski kolor. Na koniec, oczyściłam plamę na torbie za pomocą Punktowego pędzla korygującego w Photoshopie.

2

Skomponuj kształt

Musisz poświęcić nieco czasu na przygotowanie plastikowej "rzeźby", tworząc łuki i marszczenia w odpowiednich miejscach. Im więcej warstw, form i marszczeń, tym lepsze będą rezultaty. Wszelkie napisy na torbie umieść poza zasięgiem wzroku. Na koniec przycięłam zdjęcia do kwadratowego formatu, co nadało im bardziej artystyczny styl.

4 | PHOTOSHOP

Zniszcz je!

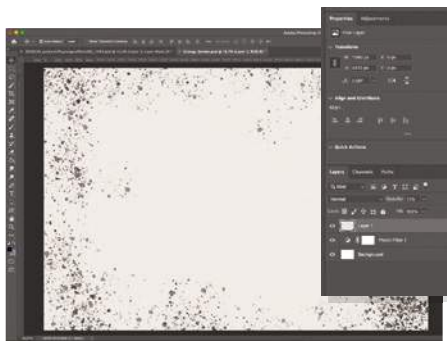
Claire Gillo z pomocą Photoshopa łączy i psuje zdjęcia, by nadać im szorstki, ale też unikalny charakter

Choć zazwyczaj staramy się naprawić nasze zdjęcia, aby wyglądały na wypieszczone i perfekcyjne, nie mniejszą sztuką jest sprawić, by wyglądały na stare i zniszczone! Najprościej można to zrobić poprzez dodanie obramowania w stylu grunge, które można łatwo tworzyć samodzielnie i używać na wielu zdjęciach. Istnieje wiele stockowych serwisów, z których możesz je ściągnąć (z niektórych za darmo, z innych za opłatą). Do stworzenia mojej poszarpanej ramki użyłam narzędzia Pędzel w Photoshopie, zdjęcia tekstury kamienia i spalonego papieru, który zeskanowałam. Jest wiele opcji, jeśli chodzi o tworzenie własnej ramki. Skanowanie lub robienie zdjęć tekstur jest jedną z najbardziej efektywnych metod, więc miej zawsze oczy dookoła głowy!

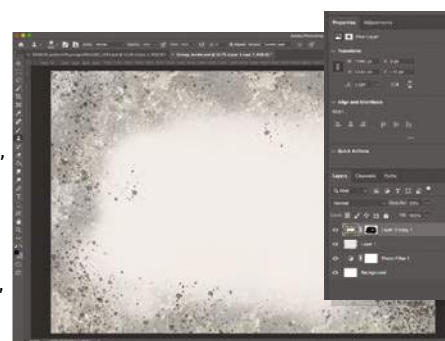
1 Zbuduj tło

Stwórz nowy dokument w Photoshopie. Mój miał 7360 x 4912 pikseli, bo taki jest rozmiar zdjęć z mojego aparatu. Następnie dodaj warstwę sepia Photo Filter. Za pomocą pędzla z efektem rozprysku, stwórz na krawędziach obrazu plamy brudu. Na tym etapie musisz eksperymentować z rozmiarem i transparentnością pędzla. Następnie otwórz teksturę kamienia i zaimportuj ją do głównego dokumentu.

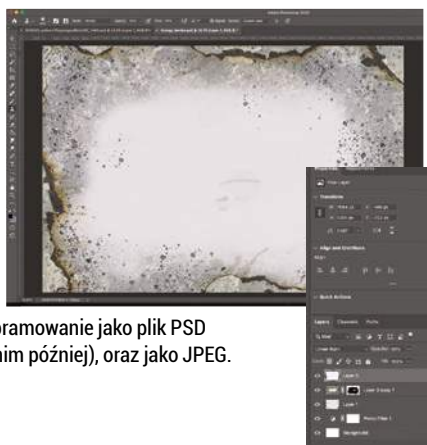
2 Dodaj teksturę

Ponieważ tekstura jest znacznie mniejsza od mojego zdjęcia, siedmiokrotnie ją powieliłam i ułożyłam warstwy w kształt ramki. Teraz zaznacz wszystkie warstwy kamienia w panelu, a następnie kliknij prawym przyciskiem myszy i połącz je. Zmień stopień krycia połączonej warstwy na 50%. Nałóż maskę i wyszczotkuj twarde krawędzie w środku.

3 Podpal i zeskanuj

Przypal ostrożnie krawędzie kartki A4 (zrób to obok zlewu, aby ugasić płomień wodą!). Zeskanuj obraz w rozmiarze większym niż ramka. Zaimportuj skan papieru i zmień tryb mieszania na liniowy. Zmniejsz przezroczystość tej warstwy do 65%. Zapisz obramowanie jako plik PSD (by móc wrócić do pracy nad nim później), oraz jako JPEG.

4 Dodaj ramkę

Otwórz portret i nowo utworzony plik z ramką, a następnie przeciągnij ramkę na portret. Wyrównaj górną warstwę obramowania i zmień tryb mieszania na Multiplikowanie. Dodaj maskę warstwy i wybierz czarny pędzel z 50% przezroczystością. Pomaluj delikatnie twarz, aby usunąć efekt ramki z twarzy, jeśli jest to tak rozpraszające jak na moim zdjęciu.

ZŁOŚĆ PIĘKNOŚCI SZKODZI

MIESIĄC
FOTOGRAFII
PHOTOMONTH
KRAKÓW

21.05–??.??
2020

photomonth.com

Wystawy czynne
od 26 czerwca 2020!

FUNDACJA
SZTUKWI
Z U A L
N Y C

 Kraków
PROJEKT JEST WSPÓŁFINANSOWANY
ZE ŚRODKÓW MIASTA KRAKOWA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Digital
Camera
2020

fotopolis

5 | KREATYWNIE

Zupełnie jak na filmach

James Artaius pokaże Ci, jak sfotografować superbohatera używając kinowych technik wizualnych

Superbohaterowie są w dzisiejszych czasach wszechobecni, wyskakują z kart komiksów, brylują na ekranach wielomilionowych kinowych produkcji. Są też wyjątkowo wdzięcznym tematem do fotografowania, tylko jak uchwycić ich w odpowiednio dynamicznej pozie? No właśnie...

Zamiast więc bawić się w modela cosplay, sięgnij po figurkę swojego ulubionego superbohatera. Latające lub skaczące postacie oddziałują na widza najbardziej, dlatego wybraliśmy więc Spider-Mana w ekscytującej pozie.

Zamierzamy zrobić zdjęcie człowieka-pająka, a następnie nałożyć go na obraz miasta za pomocą techniki chroma key - efektu specjalnego, który wiele osób zna po prostu jako "zielony ekran". Dzięki temu można łatwo zastąpić później tło innym obrazem.

Spider-Man jest idealnym obiektem do tego typu zdjęcia, ponieważ na jego stroju nie ma nigdzie zieleni. Ale jeśli chciałbyś sfotografować Hulka (który jest cały zielony), mógłbyś zrobić tę samą sztuczkę z niebieskim ekranem. Możesz kupić dedykowane tła, ale możesz użyć wszystkiego, co ma jaskrawy, wyraźny odcień zieleni (lub niebieskiego).

Pod koniec tego procesu, będziesz miał okazję zobaczyć Spider-Mana skaczącego między drapaczami chmur - znacznie trudniej byłoby osiągnąć taki efekt z modelem w kostiumie!

James Artaius

KROK PO KROKU Uchwycić superbohatera

Zaaranżuj plan i sfotografuj człowieka pająka na tle zielonego ekranu

Wskazówka!
Najpierw zrób zdjęcie figurki. Dopasowuj tło do bohatera, a nie na odwrót, by nie przywiązywać się do jednego pomysłu

1 WYBIERZ FIGURKĘ

Pierwszym krokiem jest wybranie figurki lub statuetki konkretnego superbohatera. Szukaj póz, gdzie postać leci lub skacze, by wyglądały jak najbardziej dynamiczne i ekscytujące na zdjęciach.

2

ZIELONE TŁO

Kup arkusz zielonego kartonu w sklepie papirniczym. Im większy tym lepiej, bo daje większą swobodę kadrowania. Zielony ekran ustawiłem na desce do prasowania, a światło z okna wpada z za aparatu.

3

TYLNE PODŚWIETLENIE

Jeśli możesz oświetl zielony ekran, aby był tak jasny jak to tylko możliwe. Dzięki temu zredukujesz cienie rzucane przez figurkę co ułatwi później edycję. Świetnie sprawdzą się tu lampy błyskowe lub diody LED.

4

GŁÓWNE ŚWIATŁO

Oświetl również figurkę, aby dodać obrazowi głębi. Powstające światłocienie sprawia, że zdjęcie będzie bardziej przestrzenne i realistyczne. Najlepiej użyć systemowego flesza, ale światło okienne też wystarczy.

5

SZEROKO I STABILNIE

Fotografuję szerokokątnym obiektywem Canon EF 17-40 mm f/4L, aby przerysować postać i jeszcze spotęgować efekt. Używam także statywu, aby zapewnić stabilność i precyzyjnie skomponować kadr.

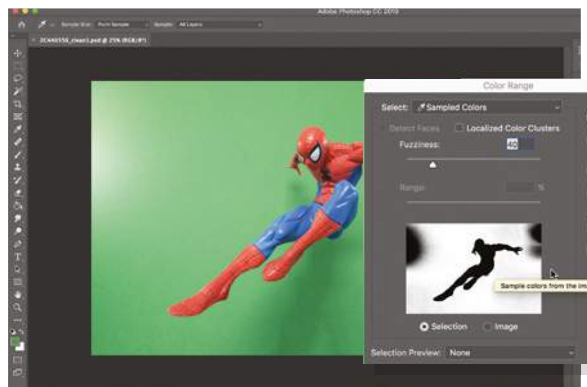
6

WĄSKA PRZYSŁONA

Fotografuj z maksymalnie przymkniętą przysłoną (najwyższa liczba f), aby upewnić się, że cała postać jest ostra. Może to oznaczać również dłuższy czas otwarcia migawki, tym bardziej warto więc użyć statywu.

KROK PO KROKU Stwórz kompozycję

Połącz dwa zdjęcia w Photoshopie CC, by uzyskać finalny efekt

1

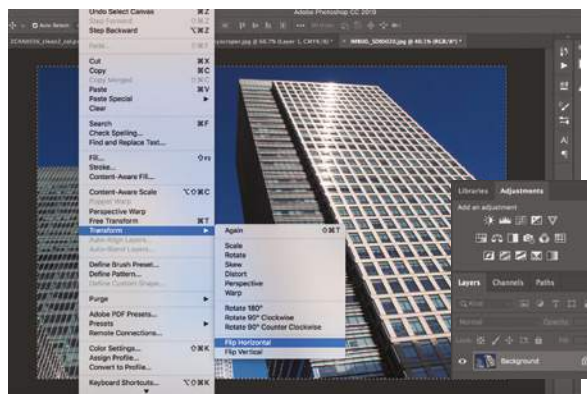
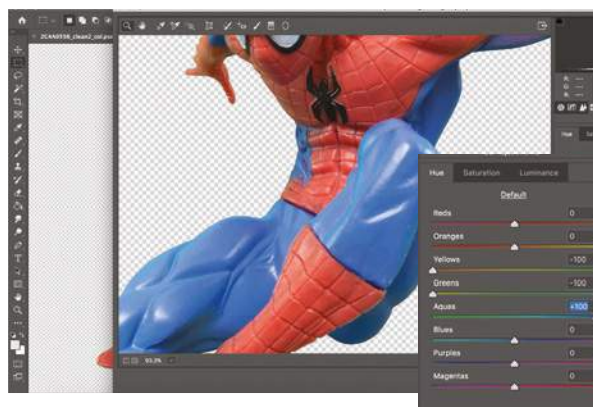
WYCZYŚĆ ZIELONE

Użyj Miejsowego Pędzla Korygującego i Stempla, aby zamalować wszystko, co jest niepożądane, np. drukik podtrzymujący Twoją figurkę, cienie lub obszary za tłem, których nie pokrył zielony ekran.

2

ZAKRES KOLORU

Idź do **Zaznacz>Zakres Kolorów** i wybierz **Próbkowane kolory**. Teraz użyj kroplomierza i próbki wszystkie odcienie zielonego do momentu, gdy cała sylwetka nie będzie idealnie wymaskowana.

3

ZAZNACZ PAJAKA

Teraz kliknij kłódkę w panelu warstw, a następnie naciśnij przycisk **Usuń**, aby usunąć warstwę zieloną. W zakładce **Filtr>Camera Raw Filter**, ustaw żółty i zielony suwak HSL, aby usunąć ewentualne pozostałości zieleni.

4

ZASTĄP TŁO

Zrób zdjęcie lub wybierz pasujące z archiwum. Nasze ujęcie nie do końca pasuje do kompozycji, więc zamierzamy przetrząsnąć obraz w poziomie (**Zaznacz wszystko, Edytuj>Przekształć**) i nieco go rozjaśnić.

5

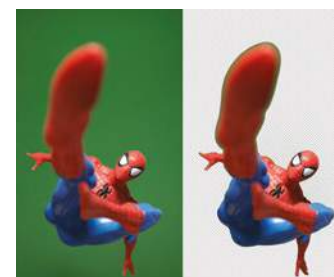
WKLEJ SUPERBOHATERA

Wróć do swojego zdjęcia superbohatera i zaznacz **Wybierz > Wszystkie**, a następnie skopiuj go. Teraz wróć do swojego tła i wklej je. Użyj narzędzia **Przesuwanie** i przeskaluj obraz, by ustawić go we właściwej pozycji.

6

PODBIJ EFEKT

Aby podkręcić nieco efekt, otwórz **Camera RAW** i zwiększ wartość suwaków **Clarity** i **Contrast**, aby podkreślić cienie i szczegóły. Teraz spłaszcz swój obraz i... **Gotowe!** - masz niesamowite ujęcie superbohatera!

BEZ ROZMYĆ

W przypadku tego typu ujęć chcesz, aby Twoja głębia ostrości była jak największa. Jeśli jakaś część sylwetki jest rozmyta, piksele, które odróżniają jego krawędzie z tła zostaną wygładzone, co znacznie utrudni etap montażu. Przemykajcie mocno przysłone, by cała figurka była idealnie ostra!

Trzymaj się z dala od stada

Rod Lawton podpowiada, jak rozwinąć swój własny styl podczas fotograficznych tułaczek

Fotografia jest moją pracą (i obsesją!) od lat 80. Zawsze fascynowały mnie obrazy i sposób, w jaki widzimy i reagujemy na świat. Wierzę, że zdjęcia są czymś więcej niż tylko zwykłym zapisem tego, co znajduje się przed aparatem: mogą wyczarować różne myśli, emocje i skojarzenia, które sprawiają, że nam się nie nudzą.

Jestem autorem testów porównawczych w dziale fotograficznym wydawnictwa Future, a zdjęcie, które tu widzisz, zostało zrobione Nikonem D780 podczas wyjazdu

prasowego na Islandię, gdzie testowaliśmy ten świetny aparat. Zrobiłem je, gdy odwiedziliśmy jeden z najsłynniejszych wodospadów w kraju: jak zawsze był oblegany przez turystów i innych dziennikarzy. Wtedy spostrzegłem interesującą scenę, może o pięć minut drogi. Spodobał mi się ten samotny budynek z ciemnymi chmurami i górami w tle. Nie mogłem się oprzeć, by już w postprodukcji, nie przyciemnić jeszcze tego nieba, co z kolei podkreśliło kontrastujący z nim pierwszy plan oświetlony ciepłym słońcem.

1 Szukaj nowych kierunków

Mówią, że podróże poszerzają horyzonty: to prawda, ale myślę, że dla fotografów oznacza to umiejętność spojrzenia na coś świeżym okiem. Czasem warto wrócić do jakiegoś miejsca innym razem, aby uzyskać lepsze światło, inne kąty i tak dalej. Nigdy nie jest tak samo.

2 Idź własną drogą

Organizatorzy wypraw i wycieczek starają się odhaczyć oczywiste tematy, aby zadowolić jak największą liczbę osób. Lubię złapać takie ujęcie, na wszelki wypadek, a następnie wyruszyć na własną rękę, aby się rozejrzeć. Najlepsze ujęcia to te najbardziej nieoczywiste.

3 Mniej znaczy więcej

Zabierzcie tylko absolutnie niezbędny sprzęt. Na pewno zaproponowałbym standardowy zoom, szerokokątny obiektyw do otwartych przestrzeni, takich jak te w Islandii i dłuższe tele - czasem możesz nie mieć czasu, aby zbliżyć się do swojego tematu, a spłaszczenie perspektywy za pomocą długiej ogniskowej może sprawić, że tło będzie wyglądać jeszcze bardziej epicko.

4 Wyjdź poza reguły

Zasada złotego podziału i mocnych punktów ma wielu zwolenników, ale ja nigdy jej nie lubiłem, ponieważ nie sprawia, że obraz będzie działał sam. Moim zdaniem o wiele ważniejsze jest zrównoważenie kształtów

oraz obszarów tonalnych i kolorystycznych oraz kreatywne wykorzystanie linii, aby obraz był nieruchomy lub dynamiczny.

5 Daj sobie czas

Musisz mieć czas, aby po prostu chodzić i patrzeć. Jeśli wiesz, że nie będziesz miał go zbyt dużo, zacznij od oczywistych ujęć, które w danej lokalizacji trzeba zrobić, i które nasuwają się same, od razu po przybyciu na miejsce. A teraz, już bez stresu i obciążenia rozejrzyj się i szukaj ujęcia, którego nie będzie miał nikt z tej zgrai pstrykaczy!

7 | DŁUGIE CZASY

Uchwycić świetlne smugi

Alex Probert odwiedził most wiszący w Clifton. Oto efekt!

Uakieś pięć lat temu wziąłem do ręki moją pierwszą lustrzankę i od tamtej pory jej nie odkładam. Zainteresowałem się długą ekspozycją, ponieważ uważałem ją za prawdziwe wyzwanie. Uwielbiam narastające oczekiwanie, nie do końca wiedząc, co pojawi się na tylnym ekranie mojego aparatu.

Tak jest na pewno w przypadku świetlnych smug. Wysokość, szerokość i prędkość pojazdu mają wpływ na końcowy rezultat, a to sprawia, że wciąż wracam po więcej. Wybrałem to miejsce, ponieważ dla wielu jest od razu rozpoznawalne, ale chciałem

dodać swój własny twist. Większość zdjęć tego miejsca pokazuje po prostu piękny most.

Chciałem podejść bliżej i uchwycić detale murów i szlaków świetlnych. Byłem wysoko w górze, blisko obserwatorium: pozwoliło mi to dostać się nieco powyżej samego mostu i uchwycić ruchliwe miasto z innej perspektywy. Fotografowałem zaraz po zachodzie słońca, ponieważ wiele pojazdów nadal przejeżdżało zarówno nad, jak i pod mostem, co pozwoliło mi uchwycić na zdjęciu tylne, czerwone światła pojazdów.

www.facebook.com/probtopgraphy

1 Trening czyni mistrza

Musisz po prostu po to pójść. Moje pierwsze próby to była zabawa w domu - ustawiałem aparat na statywie i przesuwiałem światło telefonu. Rozgryzłem podstawy zanim skupiłem się na kompozycji i poszukiwaniu ciekawych tematów.

2 Baw się tym

Cały proces uważam za satysfakcjonujący, włączając w to pierwotny pomysł i techniczny aspekt uchwycenia obrazu. Naświetloną klatkę wystarczyło dopieścić w edycji. Widząc to wszystko razem, uśmiech sam pojawił się na mojej twarzy.

3 Uważaj na poruszenia

Używam dwusekundowego samowyzwalacza, aby uniknąć poruszenia wskutek naciśnięcia spustu migawki. Jeśli wielokrotnie fotografuję tę samą scenę, korzystam z autofokusa raz, a następnie przelączęm obiektyw na ręczne ustawianie ostrości: w ten sposób nie trzeba ustawiać ostrości przy każdym zdjęciu.

4 Miej wizję

W edycji wydobywa się szczegóły, których nie widzisz, więc wyobrażenie sobie finalnego obrazu może być naprawdę trudne. Ostrość może być problemem, bo często pracujesz w bardzo słabym świetle, więc bez ręcznego ustawiania ostrości się nie obejdzie.

5 Zarządzaj czasem

Zrobiłem to zdjęcie w trybie ręcznym przy f/11 i ISO 80, co przelożyło się na czyste, żywe zdjęcie z czasem ekspozycji 30 sekund. Pozwoliło to na przejechanie przez kadr wystarczająco dużej liczby pojazdów, co z kolei oznaczało więcej smug światła.

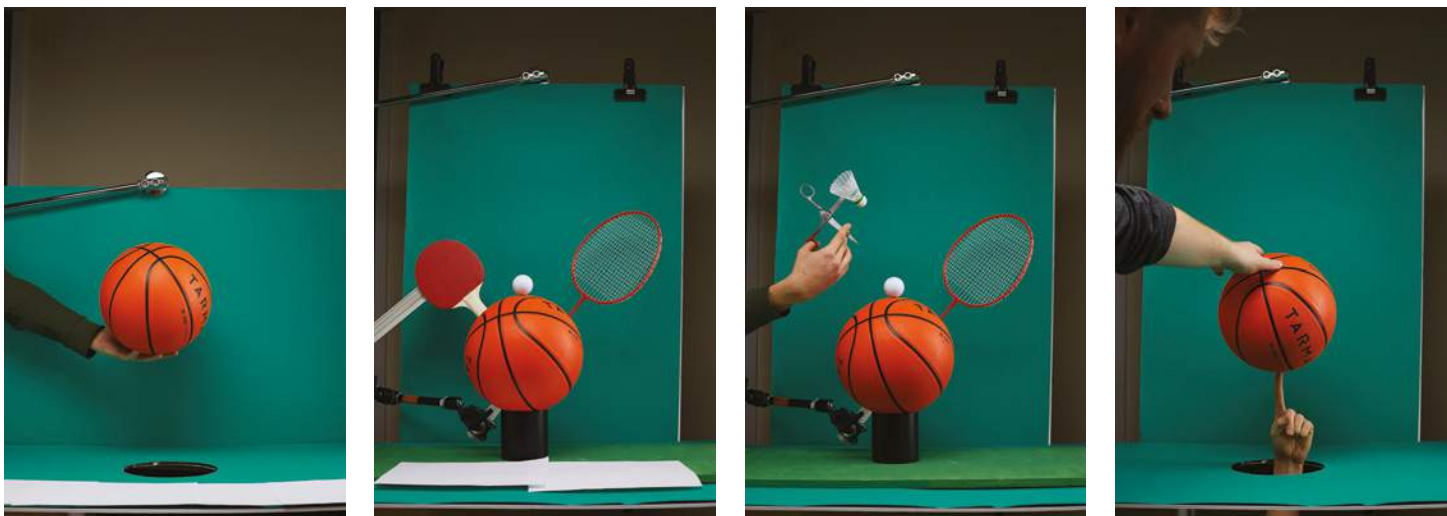
6 Powoli i stabilnie

Statyw to absolutna konieczność przy fotografowaniu z długimi czasami. Pozwoli uzyskać czyste, nieporuszone zdjęcia. Uzyskanie przyzwyczajonych smug świetlnych bez statywu jest po prostu niemożliwe, a z ręki trudno byłoby też znaleźć przyzwrotną kompozycję. Tak więc statyw ułatwia wszystko.

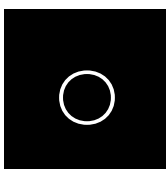

Sportowy bukiet

Zagraj na nosie prawom fizyki.
Oto zdjęcie, które każdy może
powtórzyć w domowym zaciszu

Dzięki programowi Photoshop i technice składania jednego zdjęcia z wielu innych jesteśmy w stanie tworzyć dowolne układy o wiele szybciej niż artyści mozolnie klejący swoje instalacje artystyczne w zaciszach pracowni

d raz uprzedzę uwagi co do zastosowanego sprzętu oświetleniowego - tak, użyłem lamp studyjnych wraz z modyfikatorami ale jeśli rozumiemy jak działa światło, potrzebujemy tylko kilku jego źródeł, a modyfikatory łatwo wykonać metodą chałupniczą. Pamiętajcie, że nie sprzęt tworzy zdjęcie, a Wasza pomysłowość. Istotą zdjęcia jest jednak nie to co widzimy na własne oczy, a to co realizujemy w komputerze.

Postprodukcja nadal ma wielu wrogów a znienawidzonym oszustem, odbierającym fotografii „realność”, jest oczywiście Photoshop. Rozumiem wszystkich, którzy narzekają, że praktycznie każde zdjęcie w przestrzeni publicznej jest dziś iluzją i efektem mocnego retuszu. Niestety fotografia reklamowa ma przyciągać wzrok i sprzedawać reklamowane produkty. Jedną z technik chwytania uwagi klienta jest zaskoczenie go obrazem niemożliwym; kompozycją całkowicie niecodzienną i na pierwszy rzut oka niemożliwą do zrealizowania. Nazwałbym to przeniesieniem do świata fantazji znanego nam z przeładowanego CGI kina przygodowego.

Inspiracja do zdjęcia przyszła z przeglądanych przeze mnie ostatnio albumów. Najbardziej w tych wyrafinowanych przestrzennych rzeźbach zastanawiały mnie techniki wykonania niektórych z nich; sposoby niewidocznego łączenia wielu obiektów tworzących twory przeczące prawom grawitacji. Dobrze znam z własnej praktyki budowanie skomplikowanych konstrukcji za pomocą kleju, taśmy i żyłki, jednak na finalnym zdjęciu wszystkie moje stelaże i sznurki w magiczny sposób znikają.

Jako fan koszykówki postanowiłem wyjść od pomarańczowej piłki i wirtualnie skomponować sportowy „bukiet” czy też „tort” przeczący prawom fizyki.

Jak widzicie na surowych zdjęciach, części składowe finalnej pracy nijak mają się do jej końcowego efektu. Podstawka z kawałka rury, rakietka przyklejona taśmą do linijki kreślarskiej, ręka modela sfotografowana oddzielnie itd. Na pierwszy rzut oka set wygląda jak totalny bałagan ale to tylko półprodukt wymagający cyfrowego wykończenia. Każdy obiekt na zdjęciu został nie tylko sfotografowany oddzielnie ale też wiele razy, w celu odpowiedniego oświetlenia go z każdej strony. W kontraście do profesjonalnych lamp za blendę posłużyły mi kartki A4 wyciągnięte z drukarki - proste rozwiązania okazują się często najlepsze. Jeśli więc pomnożymy ilość ujęć na każdy obiekt przez ilość tychże, uzyskamy ponad dwadzieścia zdjęć składowych. I tutaj mała uwaga - zawsze pamiętajcie, aby na koniec sesji, po usunięciu z kadru wszystkich obiektów, sfotografować tło. Inaczej cienie linijek, sznurków i podstawek zrujnują Wam dzień zmuszając do dłuższego dłubania przy zdjęciu celem ich usunięcia.

Cała reszta to już cyfrowa magia. Sprawny użytkownik Photoshopałoży gotowe zdjęcie w godzinę, ale nie zrażajcie się, jeżeli czujecie się niepewnie na dźwięk wyrazów takich jak „warstwy”, „punktowy pędzel korygujący” albo „szparowanie”. Nie taki Photoshop straszny jak go malują, a od zeszłego miesiąca wznowiły działanie szkoły fotograficzne gdzie w mig nauczycie się tworzyć dowolne fotomontaże.

Życzę Wam powodzenia w eksperymetowaniu z obróbką cyfrową i pamiętajcie - w Photoshopie nie ma rzeczy niemożliwych, a ogranicza Was tylko własna wyobraźnia.

Fotograf: Mateusz Luzar
/ Akademia Fotografii
Produkcja: Adrian Norbert Cuper
/ Akademia Fotografii

Pamiętajcie, aby
sfotografować tło.
Inaczej cienie linijek
i sznurków zrujnują
Wam dzień

Mateusz Luzar
Fotograf reklamowy

Na co dzień zajmuje się szeroko pojętą fotografią reklamową, ale specjalizuje się w still-life i portrecie. Zaczynał jako asystent, przez kilka lat prowadził własne studio fotograficzne w Krakowie. Obecnie mieszka i pracuje w Warszawie. W jego portfolio odnajdziemy kampanie dla wielu znanych marek. Współpracuje z agencjami reklamowymi i klientem indywidualnym. Od 5 lat wykładowca Akademii Fotografii w Warszawie i Krakowie.
www.matlu.eu

MECHANIZM zmian

O wybranej książkę roku Grand Press Photo publikacji „Mechanizm”, dzięki której możemy spojrzeć na Polskę czasu przełomu oraz tę współczesną, z Mariuszem Foreckim rozmawia Monika Szewczyk-Wittek

Kontrola drogowa
w okolicach
Wrześni, 1990.

Wywiad

Mariusz Forecki Dokumentalista

Rocznik 62. Intensywnie
fotografuje w Polsce
i na terenach byłego ZSRR.

Autor książek z fotografią
dokumentalną: „I Love Poland”,
„Kolekcja Wrześcińska”, „W Pracy”,
„Człowiek w ciemnych okularach”
i wyróżnionej w konkursie Grand
Press Photo oraz Pictures of the
Year International „Mechanizm”
(2019, PIX.HOUSE).

Ukończył Instytut Kreatywnej
Fotografii Uniwersytetu Śląskiego
w czeskiej Opawie.

Laureat wielu konkursów
fotograficznych i autor wystaw.

Uhonorowany między innymi
medalem Związku Polskich
Artystów Fotografików i Nagrodą
Artystyczną Miasta Poznania.

Współzałożyciel miejsca dla
fotografii PIX.HOUSE

www.forecki.pl

Bar, w którym
sprzedawano głównie
piwo. Wrzesień, 1991.

Mechanizm dotyczy lat 1989–2019, składa się z trzech części, które różnią się nie tylko okresem, z jakiego pochodzą zdjęcia, lecz także techniką fotografii. Publikację otwiera stykówka ze zdjęciami Margaret Thatcher. Pani premier była fotografowana podczas wizyty w Polsce, w Warszawie, w trakcie zwiedzania straganów w Hali Mirowskiej. Na wybranych fotografiach uśmiecha się do sprzedawców i osób, które obok niej stoją. Skąd ten wybór?

Jej wizyta w Polsce w 1988 roku była takim katalizatorem przemian. Ludzie byli do niej entuzjastycznie nastawieni, czuli, że jej przyjazd coś zmieni. Zależało mi też na takim rozpoczęciu opowieści, ponieważ wiąże się z nim dość anegdotyczna historia. Byłem wtedy początkującym fotografem w tygodniku *Wprost*, który dostał akredytację na wizytę. Jak zwykle były one podzielone na tzw. „poole”. Nie dostaliśmy możliwości sfotografowania pani premier z bliska. Pomimo tego poszedłem do Hali Mirowskiej, gdzie miała się odbyć część wizyty. Byłem trochę nieśmiały i przestraszony tym, że mam fotografować Margaret Thatcher prostym, tanim aparatem.

Obserwowałem pozostałych fotografów, pewnych siebie, z dobrym,

„Uświadomiłem sobie wtedy, że nie zawsze trzeba być w centrum, aby zrobić zdjęcia opowiadające o istocie wydarzenia”

Sprzedaż chleba
na targowisku.
Leszno, 1991.

Warszawa, 3 listopad 1988.
Brytyjska premier
Margaret Thatcher robi
zakupy w Hali Mirowskiej.
Przyjechała na zaproszenie
generała Wojciecha
Jaruzelskiego, ówczesnego
przewodniczącego Rady
Państwa. Jej wizyta dodała
energii do dalszego
rozmontowywania
pozostałości po starym
systemie.

„Pomyślałem, że jak
wejdę za stragan, to
może będzie akurat prze-
chodziła obok. Z przera-
żeniem spostrzegłem,
że idzie w moją stronę”

Wywiad

Urząd celny.
Kierowcy czekają
na oclenie towaru
z Niemiec.
Poznań, 1993.

Bar w starym
autobusie na
targu koni.
Skaryszew koło
Radomia, 1994.

profesjonalnym sprzętem. Jak zobaczyłem ten tłum dziennikarzy, to wiedziałem, że nic nie zrobię. Widziałem swoją porażkę i wezwanie na dywanik u naczelnego. Pomyślałem jednak, że jak wejdę za stragan, to może pani premier będzie przechodziła obok i uda mi się zrobić jakieś zdjęcie z daleka. Z przerażeniem zauważyłem, że ona skręca w moją stronę, podchodzi do stołu, zaczyna kupować jabłka i pomidory. Z tłumu fotoreporterów słyszałem tylko westchnienia zazdrości. Nikt inny się nie dopchał. Mogłem fotografować do woli. Uświadomiłem sobie wtedy, że nie zawsze trzeba być w centrum, aby zrobić zdjęcia opowiadające o istocie wydarzenia.

Bardzo doceniam to, że coraz częściej fotografowie i fotografki pokazują także stykówki z nieudanymi zdjęciami, tak jak Joanna Helander podczas ostatniej wystawy w Krakowie.

Ty zdecydowałeś się na to w książce. Dlaczego?

Zdjęcia z wizyty Margaret Thatcher to zwyczajne, proste zdjęcia, które dziś każdy by zrobił w takiej sytuacji, mając zwykły aparat w telefonie. To jest tylko rejestracja zdarzenia. Ogromną wartość edukacyjną miało dla mnie to, jak zachowywać się i działać, aby takim sytuacjom pomóc.

W drugiej części książki też pokazuję podobną sekwencję: dziesięć

fotografii z zamieszek na Dworcu Centralnym podczas ostatniego zjazdu PZPR. Tu jednak efekt jest lepszy, a fotografie sporo mówią o nastrojach w tamtym czasie.

Manifestacje, które fotografowałeś, są sygnałem toczących się w Polsce przemian społecznych, politycznych czy kulturowych. Duże znaczenie mają także symbole narodowe, zestawione z różnymi elementami popkultury, które pojawiają się w dalszej części książki. Jak podchodzisz do używania symboli narodowych na koszulkach, czapkach, a czasem nawet jako elementu manicure?

Trzeba spojrzeć na ostatnie zdjęcie w książce, na którym jest człowiek z wytatuowaną połową skrzydła orła na plecach. Staram się nie oceniać zjawisk i wydarzeń, raczej je rejestrować. Kiedyś narodowa symbolika pojawiała się w przestrzeni publicznej nieśmiało, jednak od paru lat można zauważyć zdecydowany wzrost jej wykorzystania. Pozwala to fotografom lepiej opowiadać o współczesnej Polsce.

Wypowiadasz się publicznie na tematy polityczno-społeczne? Czy raczej trzymasz się starej dziennikarskiej zasady bycia neutralnym?

Przeszkadzałoby mi w pracy publicznie opowiedzenie się po jednej ze stron. Choć przejście do porządku dziennego nad coraz bardziej

Wigilia dla ludzi samotnych i bezdomnych w barze WARS na dworcu kolejowym. Poznań, 1990.

Protest rolników pod Urzędem Wojewódzkim. Poznań, 1991.

„Człowiek z aparatem
zawsze jest intruzem
i w jakiś sposób
wpływa na przebieg
wydarzeń”

widocznym nacjonalizmem albo polowaniami jako rozrywką jest dla mnie problemem. Reaguję, raczej podpisując różne petycje lub uczestnicząc w manifestacjach.

W książce znajduje się zdjęcie młodych ludzi z flagą i napisem: „Precz z EWG i zjednoczoną Europą”. Pracowałem wtedy w tygodniku *Poznaniak*, który mimo tego, że był bulwarówką, publikował też relację z ważnych społecznie i politycznie wydarzeń. W roku 1992 pojechaliśmy z kolegą na proces Bolesława Tejkowskiego, lidera partii Polska Wspólnota Narodowa. W warszawskim sądzie było dużo fotografów, z polskich i zagranicznych agencji. Doszło nawet do przepychanki i pobicia jednego z nich, chyba Maćka Macierzyńskiego. W stronę dziennikarzy obecni na procesie młodzi narodowcy kierowali mocne słowa i gesty. Wyczuwali ich strach lub niechęć, próbowali zastraszyć. Do mnie i do kolegi jakoś się nie przyczepili i po jakimś czasie zaczęliśmy z nimi rozmawiać. Po procesie jako jedyni dziennikarze podeszliśmy do Bolesława Tejkowskiego i zapytaliśmy, czy możemy z nim porozmawiać, a on z uśmiechem zaprosił nas na spotkanie młodzieżówki. Poszliśmy tam, opowiadał o procesie. Mówił także o tym, kto rządzi w Polsce. Według niego wszyscy byli Żydami... Wałęsa – Żyd, Jan Paweł II – Żyd. Wywiązała się dyskusja i w pewnym momencie młodzi ludzie obecni na spotkaniu zaczęli krzyczeć w naszą stronę, że jesteśmy żydodziennikarzami. Bolesław Tejkowski ich uspokoił i powiedział, że jesteśmy przyjaciółmi z Poznania. Tu trochę przesadził (śmiej). A potem zaproponował wyciągnięcie flag i innych symboli narodowych i pozowanie dla „kolegi fotografa”, czyli dla mnie. To mi uzmysłowiło, że aby pracować, nie mogę być fotografem zdeklarowanym politycznie. W codziennym życiu mam swoje poglądy, ale w pracy muszę to odsunąć.

Podobne podejście masz do angażowania się w sytuację, które fotografujesz? Ingerujesz w nie, czy pozwalasz im toczyć się w swoim tempie?

Trochę dalej w książce jest zdjęcie Rumunów nielegalnie przekraczających granicę na Nysie Łużyckiej. To był rok 1993, gdy obywatele rumuńscy nagminnie przedostawali się do Niemiec przez rzekę. Straż graniczna łapała ich i odstawiała do pociągu. Ta fotografia jest przedziwna, bo tam wszystko jest złe. Żołnierz na służbie jest bez czapki, w niedbałym mundurze, inni kierują broń w stronę ludzi.

Twoja obecność jest nie w porządku.

Być może trochę tak, bo musiałem opowiedzieć się po stronie żołnierzy, którzy pozują tam dla mnie. Często tak bywa, że fotografując, muszę to zaakceptować. Rankiem żołnierze odprowadzili ich na pociąg i na peronie przyjaźnie się z nimi żegnali. Padło nawet zdanie „Do zobaczenia za trzy dni”.

Przeglądając się Twoim zdjęciom, mam czasem wrażenie, że uwiecznione na nich wydarzenia dzieją się specjalnie dla Ciebie.

Faktycznie może to tak wyglądać, jednak one by się i tak wydarzyły, może trochę inaczej. Dla mnie istotne jest, by do niczego nie zmuszać bohaterów. Jednocześnie mam świadomość, że człowiek z aparatem zawsze jest intruzem i w jakiś sposób wpływa na ich przebieg.

Czy to prawda, że współcześnie dużo trudniej jest wejść do czyjegoś domu i namówić go na zrobienie zdjęcia?

I tak, i nie. Trudniej jest wejść gdzieś z marszu i fotografować, bo dziś trzeba udowodnić, że historia bohaterów jest naprawdę dla ciebie ważna. Ale jeśli to się uda, to mam wrażenie, że można zrobić więcej niż kiedyś. To jest trudne, gdy pracujesz w trybie realizacji projektów ograniczonych czasowo i to jest też zabójcze dla fotografii. Masz środki, masz termin i musisz kończyć. Dziś pewnie nie powstałaby na przykład fotografia pani Jadwigi, przesympatycznej tancerki erotycznej. Spędziłem z nią dwa tygodnie w klubie go-go i w zasadzie mogłem rejestrować wszystko. Właściciel z dumą pokazywał mi, jak rozwinął rodzinny biznes, który początkowo był tylko sklepem erotycznym.

Tak jest też w przypadku pana Marka, do którego wracasz w kolejnych częściach książki. Znów czas ma znaczenie. Buduje zaufanie.

Dokładnie. Cieszę się, że to zauważyłaś. Chyba tylko artyści przeszli przez ten przełom, ten mechanizm niezniszczeni. Są ciągle sobą i działają bez względu na okoliczności. W pierwszej części pan Marek występuje na dworcu, a w drugiej publiczność ogląda go w dużym centrum handlowym. I wszędzie w takim samym programie.

„Zdjęcia mogą być po pewnym czasie odczytywane zupełnie inaczej. Inżynieria społeczna, obserwacja mechanizmów, niezwykle mnie to interesuje”

Zdjęcie na okładce często jest wskazówką, jak odczytywać książkę. Zastanawiam się, na ile tak jest w tym przypadku.

To zdjęcie z aresztu pod Poznaniem. Współcześnie właściwie nie do powtórzenia. Z tego, co wiem, raczej nie ma drugiej takiej fotografii w Polsce. To były czasy, gdy na dziennikarzy i fotografów patrzyło się bardziej przychylnie. Więźniowie akurat wrócili po pracy do zakładu i poszli pod prysznic, a ja za nimi. Uznałem, że to zdjęcie jest na tyle ważne – człowiek, który jest zamknięty i próbuje się umyć, z tymi kratami w oknach – że pokazuje w symboliczny sposób mechanizm zmian.

W części dotyczącej współczesnej Polski jest dużo mniej bohaterów. Więcej sytuacji skrajnych, więcej pustej przestrzeni, odwróconych twarzy, mniej grania dla Ciebie.

Być może to wynika z tej zmiany w podejściu do bycia fotografowanym. Ale pojawiły się z kolei środowiska niebywale na to otwarte np. drag queen, byłem zaskoczony ich przyjaznością. To też pewnie wynika z coraz większej akceptacji społecznej, w zasadzie ludzie już nie boją przyznawać się do swojego stylu życia.

Jaka była Twoja intencja analizy własnego archiwum dotyczącego Polski i wydania tego projektu?

Jak sięgam do swojego archiwum, to zaczynam rozumieć, że zdjęcia mogą być po pewnym czasie odczytywane zupełnie inaczej. Inżynieria społeczna i obserwacja mechanizmów – niezwykle mnie to interesuje. Chciałem, żeby książka tuż po otwarciu działała jak magnes. Większość z tych zdjęć nie jest ani zabawna, ani pozytywna, a jednak tak ją budowałem, by nie można się było od niej oderwać. Żeby była tłusta, gęsta, męcząca. Na pewno nie miała być ładna.

Kibice na stadionie piłkarskim.
Poznań, 1992.

Marsz Niepodległości pod hasłem „My chcemy Boga”. Jednym z gości był na nim Roberto Fiore, włoski, nacjonalistyczny polityk, określający się jako faszysta. Warszawa, 2017.

Figura Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata, wzniesiona w zachodniej Polsce – jeden z największych posągów Chrystusa na świecie. Świebodzin, 2010.

Publiczność na festiwalu Muzyków Rockowych w Jarocinie, 1992.

Dlaczego?

To by się kłóciło z treścią. Chodziło mi o pokazanie tego, jak ja odbierałem tamte czasy, których efekty widać także współcześnie. Zainspirowany w końcówce lat 80. fotografiami niezjącego już Mariusza Stachowiaka, rejestrowałem tematy nieoczywiste, wymykające się obowiązującym wtedy ramom czy zainteresowaniom większości aktywnych w tamtym okresie fotografów. Takich znajdowałem też bohaterów. Wspominam moment, gdy otworzyliśmy się na Europę, zniesiono wizy do Niemiec. To był czas ogromnego odpływu Polaków. W książce jest fragment tekstu o pociągach z Warszawy do Berlina. Bilety kupowałem, stojąc kilka godzin w kolejce do kasy międzynarodowej. Sukcesem było już dostanie się do tego pociągu, który był potwornie przeładowany, komfortowe było miejsce w toalecie. Te podróże miały też taki cel, aby sprzedać trochę ciuchów za zachodnią granicą i zdobyć kasę na lepsze życie, choćby przez kolejny miesiąc. Tymczasem dziś nikogo nie dziwi, że w komfortowych warunkach latamy, gdzie chcemy, za niewielkie pieniądze.

Czy Twoja książka może zainteresować pokolenie 20- lub 30-latków, którzy nie pamiętają czasu przełomu?

Myślę, że tak. Nie chciałem, żeby książka była prostą opowieścią o tamtych czasach. Chodziło mi bardziej o zebranie fotografii, które pokażą, jak działa taki mechanizm zmian. W pierwszej i drugiej części są barwne fotografie, gdzie pewne motywy się powtarzają. Zestawienie ich służy temu, by przyjrzeć się Polsce w trakcie przemian społecznych, gospodarczych, prawie rewolucji. Obserwując reakcje młodych ludzi, widzę, że w pierwszą część książki trochę trudno jest im uwierzyć. Łatwiej im to przychodzi w części środkowej, może też dlatego, że fotografia czarno-biała jest dla większości bardziej wiarygodna, odległa i trudna do zweryfikowania. Ostatnia część jest poświęcona współczesności i przez to najbliższa odbiorcy. Dla mnie istotne jest to, by po obejrzeniu całości człowiekowi zostało w pamięci coś więcej niż tylko egzotyczne zdjęcia, sytuacje.

Tort z okazji 375-lecia browaru
w Tychach, 2004.

„Nie chciałem żeby książka była prostą
opowieścią o tamtych czasach.
Chodziło mi o zebranie fotografii,
które pokażą mechanizm zmian,,

**Czy na etapie pracy nad książką, przeglądania archiwum
konsultujesz z kimś swoje wybory? Czy sprawdzasz na innych
osobach, jak działa sekwencja?**

Zawsze pracuję sam. Muszę poczuć, że się z tym identyfikuję.
Nie bardzo chcę, by ktoś to zmieniał. Na finalnym etapie pokazuję
efekt kilku osobom. To zaufani ludzie z Fundacji Pix.house: Michał
Adamski, Michał Sita, Adrian Wykrota i grafik Andrzej Dobosz. Pytam,
czy to działa, i tyle. Po wydaniu książki też nie bardzo
śledzę pojawiające się recenzje.

**Wyobrażasz sobie taki moment, gdy przestaniesz
fotografować Polskę?**

Tak. Myślę, że nastąpi to za kilkadziesiąt lat (śmiech).

Książka
„Mechanizm. Polska
1988-2019” dostępna jest
na stronie wydawcy,
Fundacji PIX.HOUSE
(pix.house). Za projekt
odpowiada Andrzej
Dobosz

ZAWSZE OSTRE ZDJĘCIA!

Od wyboru obiektywu i techniki po edycyjne sztuczki! Wszystko, co musisz wiedzieć, aby Twoje zdjęcia były ostre jak brzytwa!

Postęp technologii sprawia, że robienie ostrych zdjęć jest dziś prostsze niż kiedykolwiek.

Poczynając od amatorskich bezlusterkowców, a na profesjonalnych lustrzankach kończąc - czujniki są w stanie zapewnić ostrość, która była nieosiągalna w przypadku tradycyjnych aparatów na film.

Zasadniczo nowoczesna matryca w parze z wysokiej jakości obiektywem i autofokusem ustawionym w punkt, powinny zagwarantować ostre zdjęcie praktycznie za

każdym razem. Zdarzają się jednak sytuacje, w których błędy w technice obsługi aparatu lub niewłaściwy dobór parametrów ekspozycji powodują powstawanie zbyt miękkich lub poruszonych zdjęć. Będzie to wyjątkowo frustrujące, jeżeli Twoją pasją jest fotografowanie szybko poruszających się obiektów lub wymagających dużych zbliżeń, jak dzikie zwierzęta.

Powodów nieostrości zdjęć może być wiele. Na kolejnych stronach diagnozujemy te najczęstsze i odpowiadamy jak ich uniknąć!

Na kolejnych stronach...

CZĘŚĆ 1 Czas migawki i stabilizacja	strona 48
CZĘŚĆ 2 Głębina ostrości i punkt ostrości	50
CZĘŚĆ 3 Jak doskonalić technikę ostrzenia	52
CZĘŚĆ 4 Kiedy korzystać ze stackowania	54
CZĘŚĆ 5 Jak doostrzyć zdjęcia w postprodukcji	56

JEŚLI NIE OD RAZU CI WYCHODZI...

Techniki opisane w tym artykule powinny pomóc Ci szybko poprawić ostrość twoich zdjęć, ale nawet jeśli wciąż Ci nie wychodzi, nie poddawaj się. Drgania aparatu powodują więcej problemów niż samo ustawienie ostrości, więc jeśli masz jakiegokolwiek wątpliwości, korzystaj z najkrótszych możliwych czasów i nie bój się podbijania czułości. Nowoczesne aparaty dają świetne rezultaty nawet przy wyższych wartościach ISO.

SPRZĘT

Obiektyw 100 mm

Optyka makro pozwoli Ci zbliżyć się do obiektu i fotografować przy f/2,8, dzięki czemu tło będzie bajecznie rozmyte

7 CZAS MIGAWKI I STABILIZACJA APARATU

Użyj tych prostych technik, by wyeliminować ryzyko poruszenia podczas ekspozycji

Najczęstszą przyczyną zbyt miękkich ujęć podczas robienia zdjęć z ręki są drgania aparatu. Oznacza to, że porusza się on lekko gdy matryca jest odsłonięta i rejestruje scenę.

Zazwyczaj winna jest temu migawka, a dokładnie niewłaściwie dobrany czas otwarcia - nie dość krótki, by zamrozić nieporuszony ruch (np. poniżej 1/30

sekundy). W rękach świadomego fotografa celowy ruch aparatu jest narzędziem twórczym, ale dla każdego, kto chce uzyskać ostre jak brzytwa zdjęcia, niezamierzone poruszenie aparatu będzie katastrofą.

Dużą rolę w poprawnym doborze czasu odgrywa ogniskowa - im jest dłuższa, tym krótszego czasu potrzebujemy. Istnieje jednak prosty sposób na obliczenie bezpiecznej wartości ekspozycji. Zasada

odwrotności sugeruje stosowanie czasu otwarcia migawki, który jest co najmniej równy ogniskowej obiektywu. Jeśli więc fotografujesz z ogniskową 50 mm, ustaw 1/50 s lub krócej, analogicznie wybierz 1/200 s przy 200 mm, i tak dalej.

Ustawienia te odnoszą się do aparatów z matrycą pełnoklatkową. Jeśli używasz aparatu APS-C lub 4/3 musisz uwzględnić mnożnik ogniskowej.

JAK SZYBKO MUSZĘ STRZELAĆ?

Oto kilka najczęściej stosowanych ustawień czasu otwarcia migawki od tych najkrótszych, do rejestrowania szybkiej akcji, do bardzo długich, typowych dla astrofotografii. Jeśli fotografujesz tematy z dużej odległości przy użyciu długiego obiektywu, pamiętaj, że aby zminimalizować drgania aparatu, konieczne jest zastosowanie jeszcze krótszych czasów naświetlania.

PODBIJ CZUŁOŚĆ

W przypadku zdjęć akcji lub pracy z ręki w słabym oświetleniu, wybór wystarczająco krótkiego czasu otwarcia migawki dla uzyskania ostrych ujęć może okazać się niemożliwy - nawet przy szeroko otwartej przysłonie. Najprostszym rozwiązaniem jest zwiększenie czułości ISO. Podbijanie ISO może powodować pogorszenie jakości obrazu, ale - o ile nie korzystasz z ekstremalnych wartości - nie musisz się martwić. Podbicie ISO 100 do 1600 pozwoli skrócić czas otwarcia migawki o 4 EV, czyli np. z 1/15 do 1/250 s.

Fotografowanie dzikich zwierząt teleobiektywami to najlepszy przykład sytuacji, gdy warto skorzystać ze stabilizacji.

STABILIZACJA - KIEDY JEJ UŻYWAĆ?

Wiele nowoczesnych obiektywów posiada system stabilizacji obrazu, który pozwala na wykonywanie z ręki zdjęć z czasem dłuższym nawet o trzy lub cztery stopnie przysłony.

Systemy te nazywane są różnie przez różnych producentów: Canon używa systemu IS (Image Stabilisation), Nikon preferuje system VR (Vibration Reduction), z kolei Sigma oznacza go jako OS (Optical Stabilizer), a Tamron VC (Vibration Compensation).

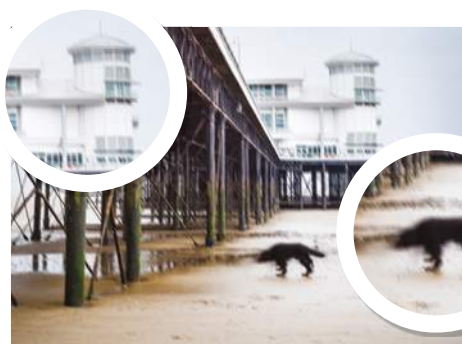
Stabilizacja jest świetną funkcją, którą można włączyć podczas fotografowania przy słabym oświetleniu, ponieważ możesz

wydłużyć czas otwarcia migawki nawet o cztery stopnie - na przykład z 1/250 s do 1/15 s. Niektóre obiektywy posiadają nawet system stabilizacji z dwoma ustawieniami, który kompensuje ruch w pionie i poziomie.

Choć coraz popularniejsze jest stosowanie systemów stabilizacji w aparatach, firmy nie rezygnują ze stabilizacji optycznej w obiektywach - przeważnie oba rozwiązania współpracują i wzajemnie się uzupełniają.

UŻYJ STABILIZACJI OBRAZU GDY...

- Używasz długich ogniskowych
- Fotografujesz szybką akcję
- Robisz zdjęcia w słabym oświetleniu

System IS można łatwo aktywować dzięki włącznikowi na tubusie obiektywu (po lewej). Stabilizacja matrycy jest zazwyczaj włączana z poziomu menu aparatu, ale można zapisać tę funkcję w menu ulubionych ustawień, aby mieć do niej szybszy dostęp.

RADA

Blokada lustra

Zdjęcia wykonane za pomocą lustrzanek mogą być również nieostre wskutek drgań wywołanych przez lustro. Aby temu zapobiec, użyj funkcji blokady lustra lub trybu Live View.

JAK ROZSTAWIĆ STATYW, BY ZAPEWNIĆ MU STABILNOŚĆ

Statyw pomoże Ci uzyskać ostrzejsze ujęcia, ale samo zamontowanie aparatu na trójnogu może nie wystarczyć; musisz się upewnić, że jest on tak stabilny, jak to tylko możliwe. Rozsuwaj najpierw najgrubsze sekcje nóg, unikaj też używania kolumny centralnej.

1 Zawieś obciążnik

W wietrzne dni podwiesz na haku swoją torbę foto, by dociążyć i tym samym dodatkowo ustabilizować statyw

2 Wbij się w podłoże

Najlepszym sposobem, by unieruchomić statyw, zwłaszcza na śliskiej nawierzchni jest mocne wbicie w podłoże kołców nóg statywu.

3 Nogi szeroko

Niektóre statywy pozwalają na zniżenie się na wysokość nawet 10 cm. Nie musisz schodzić aż tak nisko, ale szerzej rozstawione nogi, to większa stabilność.

4 A co powiesz na to?

Czasem zamiast statywu możesz użyć np. GorillaPod-a lub Joby i owinąć jego elastyczne nogi wokół barierki czy gałęzi drzewa.

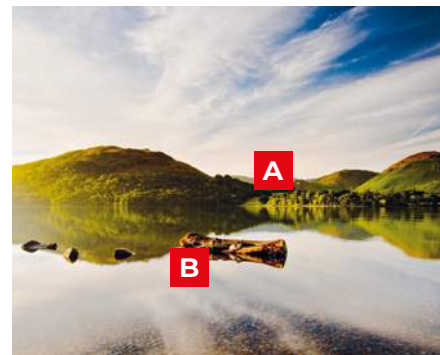
2 GŁĘBIA OSTROŚCI: GDZIE OGNIISKOWAĆ OBIEKTYW?

Kontroluj głębię ostrości i samodzielnie wybierz obszar, który na zdjęciu ma być najostrzejszy

Głębina ostrości określa przestrzeń na zdjęciu, w której elementy się znajdujące będą idealnie wyraźne. Jeśli obraz jest rozmyty przed i za punktem ostrości, to jego głębia ostrości jest płytka (mała GO); jeśli obraz jest ostry od pierwszego planu aż po dalekie tło, to jego głębia ostrości jest szeroka (duża GO). "Głębokość" ostrości zmniejsza się w miarę zbliżania się do obiektu, więc dokładne ustawienie ostrości jest kluczowe.

W makrofotografii stosuje się małe otwory przysłony (patrz poniżej), bo w przypadku ekstremalnych zbliżeń, głębia ostrości może być tylko kwestią milimetrów. Zobacz, co się stanie, jeśli będziesz fotografować krajobraz (po prawej) z przysłoną przymkniętą do f/16...

Po prawej: Ostrzenie na nieskończoność to pewny sposób na ostre krajobrazy (A). Dla optymalnej ostrości zogniskuj obiektyw mniej więcej na 1/3 głębokości sceny (B).

PRZYSŁONA, OGNIISKOWA I GŁĘBIA OSTROŚCI

Uogólniając, głębia ostrości jest zależna również od wybranej przez nas ogniskowej. W przypadku fotografowania z szerokokątnym obiektywem uzyskasz większą głębię, co pozwoli zachować ostrość całej sceny. Na przykład fotografując z tej samej odległości, przy f/5,6 obiektywem 24 mm uzyskasz większą głębię ostrości niż przy f/5,6 teleobiektywem 100 mm. Dlatego właśnie obiektywy szerokokątne idealnie nadają się do fotografowania krajobrazów, a płytsza głębia ostrości teleobiektywu pozwala na wyizolowanie obiektu z tła, dzięki czemu doskonale nadają się do zdjęć dzikiej przyrody czy portretów.

Aby szybko i precyzyjnie sterować ustawieniami przysłony, użyj trybu preselekcji przysłony (oznaczenie A lub Av na pokrętle trybu).

1 DUŻA PRZYSŁONA: f/1,2 - f/4

Jeśli chcesz, aby obszary przed i za obiektem były przyjemnie nieostre (tzw. efekt "bokeh") - należy wybrać szeroki otwór przysłony, np. f/2,8 lub f/4. Takich wartości należy używać w przypadku portretów lub w każdej sytuacji, gdy chcemy oddzielić obiekt od tła - np. w fotografii makro lub do zdjęć przyrodniczych.

OGNIISKOWA 100 mm, PŁYTKA GŁĘBIA

2 ŚREDNIA PRZYSŁONA: f/8 to f/11

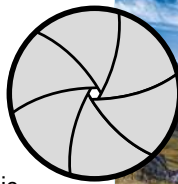
Przysłony średniego zakresu, takie jak f/8, zapewniają najlepsze parametry optyczne i znajdują się blisko tzw. "sweet point" obiektywu (patrz ramka po prawej). Wybierz przysłonę w tym zakresie, a uzyskasz średnią głębię ostrości i czasy migawki wystarczająco krótkie, by dać Ci ostre ujęcia.

OGNIISKOWA 70 mm, ŚREDNIA GŁĘBIA

3 MAŁA PRZYSŁONA: f/16 i wyżej

Aby zmaksymalizować głębię, należy przymknąć przysłonę do f/11 lub bardziej. Przysłona f/16 daje również przyjemny efekt "gwiazdki" podczas fotografowania światła w nocy. Należy jednak pamiętać o efekcie dyfrakcji - najmniejsze przysłony nie dadzą najostrzejszych rezultatów, bo światło załamuje się na listkach przymkniętej przysłony.

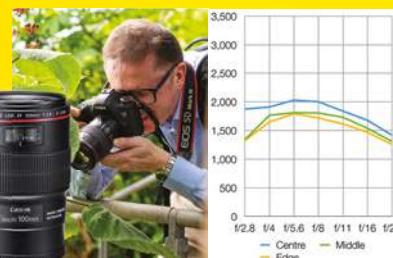

OGNIISKOWA 35 mm, DUŻA GŁĘBIA

“SWEET SPOT” OBIEKTYWU - O CO CHODZI?

Termin ten oznacza wartość przysłony, przy której obiektyw oferuje najlepszą ostrość, bo musisz wiedzieć, że ostrość obiektywu nie jest stała dla całego zakresu przysłon. Tak zwany “sweet spot” (termin ten nie ma odpowiednika w j. polskim) występuje zazwyczaj w połowie zakresu, między $f/5,6$ a $f/11$. Poznanie tego punktu idealnej ostrości pomoże Wam w wykonywaniu zdjęć o jak najlepszej jakości. Pewnym wyjątkiem są tu obiektywy makro, które zaprojektowano tak, by dostarczały maksymalną ostrość w całym zakresie od centrum do brzegu kadru.

Znajdź punkt idealnej ostrości swojego obiektywu - zajrzyj do naszych testów w Strefie Sprzętu i na www.fotopolis.pl

PORÓWNANIE: ZOOM vs STAŁKA

Jakość Twojego obiektywu będzie miała również wpływ na ostrość Twoich zdjęć. Dzięki niezmiennej ogniskowej, tak zwane “stałki” są optycznie doskonałe, mogą być jednak drogie. Jeśli wolisz większą wszechstronność, spójrz na obiektywy zmiennooogniskowe. Tanie zoomy nie będą jednak zbyt jasne i mają też zmienne światło. Często również oferują słabszą jakość obrazu przy skrajnych wartościach zakresu dostępnych ogniskowych.

ZOOM

ZALETY

- Elastyczność: zoom zastąpi nawet trzy stałki
- Cena: dwa zoomy to czasem wszystko czego Ci trzeba

WADY

- Nie są tak jasne jak stałki i nie oferują tak dobrej jakości zdjęć
- Jakość na długim końcu jest często przeciętna

STAŁKI

ZALETY

- Super jakość obrazu nawet przy szeroko otwartej przysłonie
- Przeważnie mniejsze i lżejsze od zoomów

WADY

- Zoom musisz mieć w nogach
- Bardzo jasne modele są przeważnie bardzo drogie

3 SZLIFUJ TECHNIKĘ: JAK DBAĆ O OSTROŚĆ ZDJĘĆ

Systemy autofokusa są zazwyczaj niezawodne, ale czasami potrzebują nieco wsparcia

A

utofokus zmienił wszystko - możliwość tak łatwego i precyzyjnego ustawiania ostrości zdjęć w dużym stopniu wpłynęło na popularyzację fotografii.

Ale jak każdy automatyczny system, autofocus nie jest nieomylny i czasami

potrzebuje odrobiny pomocy.

Aparaty systemowe oferują różne tryby autofokusa, między którymi można się łatwo przełączać za pomocą pokręteł i przycisków na korpusie aparatu. Tryb One Shot jest idealny do fotografowania statycznych obiektów, takich jak krajobrazy czy martwe natury. W przypadku fotografowania sportu,

przyrody i innych zdjęć akcji, należy przełączyć się na tryb przeznaczony do śledzenia poruszających się obiektów. Różni producenci aparatów mają na to różne sposoby: w modelach firmy Canon tryb ten jest znany jako AI Servo, natomiast firma Nikon nazywa go Dynamic Area AF, z kolei Sony używa terminu Ciągły AF.

RADA

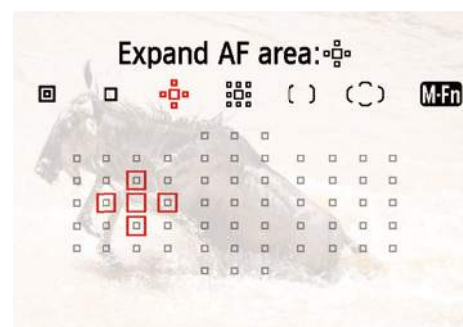
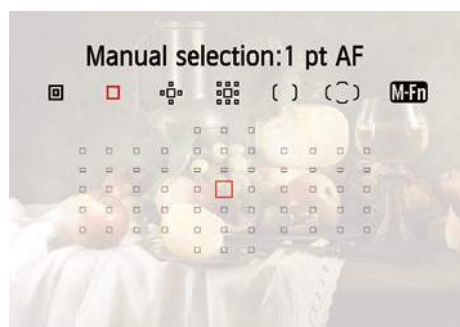
Dopasuj ustawienia

Tryby śledzenia można konfigurować. Nawet średniej klasy modele pozwalają już na określenie czułości systemu dla konkretnego scenariusza działania.

Wybierz odpowiedni tryb autofokusa dla danego obiektu: pojedynczy AF dla krajobrazu jest najlepszym wyborem.

KROK PO KROKU: JAK RĘCZNIE WYBRAĆ PUNKT OSTROŚCI

Początkujący zazwyczaj polegają na automatycznym wyborze punktu AF. Oto jak wyjść poza to

- 1 Zmień tryb pracy autofokusa**
Domyślny tryb wykorzystuje wszystkie punkty AF i ustawia ostrość zazwyczaj na element pierwszego planu.
- 2 Do martwej natury starczy jeden**
Pojedynczy AF jest idealny dla statycznych scen. Przewijaj menu aż znajdziesz pojedynczy punkt.
- 3 Do akcji wybierz strefowy**
W fotografii akcji większą szansę na ostre zdjęcie zapewni grupa punktów, czyli Strefowy AF.

KROK PO KROKU: OSTRZENIE RĘCZNE - KIEDY I JAK UŻYWAĆ?

Jeśli autofocus nie jest w stanie ustawić ostrości, weź sprawy w swoje ręce

- 1 Znajdź przełącznik AF/MF**
Wyłączenie autofokusa to nic trudnego. Spójrz na tubus obiektywu i zlokalizuj przełącznik AF/MF.
- 2 Włącz tryb manualny**
Przesuń dźwignię do pozycji MF. Niektóre modele przechodzą w tryb ręczny, gdy obracasz pierścień ostrości.
- 3 Ustaw ostrość i strzelaj!**
Obracaj pierścień do momentu gdy interesujący Cię motyw będzie wystarczająco ostry i zrób zdjęcie.

KROK PO KROKU: TRYB LIVE VIEW - KIEDY I JAK UŻYWAĆ

Wygodę ostrzenia ręcznego zwiększy tryb podglądu obrazu na żywo

- 1 Ustabilizuj aparat**
Ramka w trybie Live View potwierdzi ostrość. By mieć pewność warto najpierw unieruchomić aparat.
- 2 Przełącz się w tryb Live View**
Poszukaj przycisku z ikonką aparatu lub oznaczeniem LV. Bezlusterkowiec zawsze działają w trybie podglądu.
- 3 Powiększ i doprecyzuj**
Dla większej precyzji powiększ obraz na ekranie aparatu i ustaw ostrość za pomocą pierścienia na obiektywie.

4 FOCUS STACKING - O CO CHODZI?

Sposób na idealną ostrość od pierwszego planu aż po horyzont

Technika ta może być stosowana w zasadzie z każdym obiektywem. Focus stacking polega na łączeniu kilku zdjęć z ostrością ustawioną w różnych punktach, aby stworzyć jedno, które zawiera najostrejsze części każdego ujęcia. Dzięki temu finalny obraz jest ostry od pierwszego planu aż po tło. Zdjęcia składowe łatwo połączysz w Photoshopie lub dedykowanym oprogramowaniu.

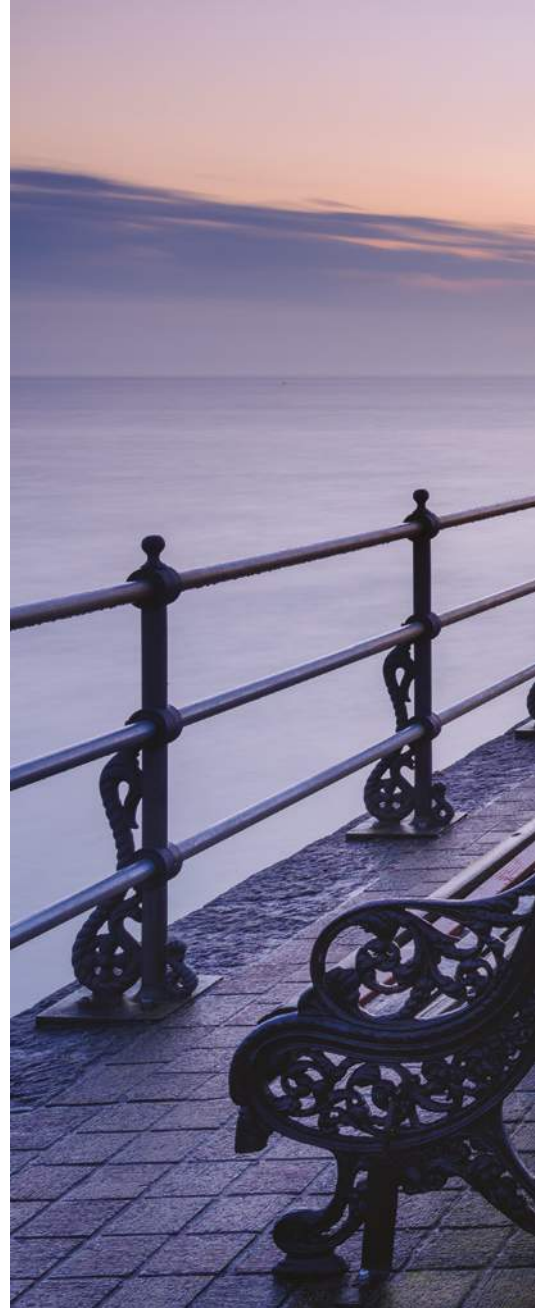
- 2 Zmieniaj punkt ostrości**
Zacznij od dolnego punktu ostrości i po każdym kolejnym zdjęciu zmieniaj punkt AF przesuwając się w górę.

KROK PO KROKU: USTAW APARAT

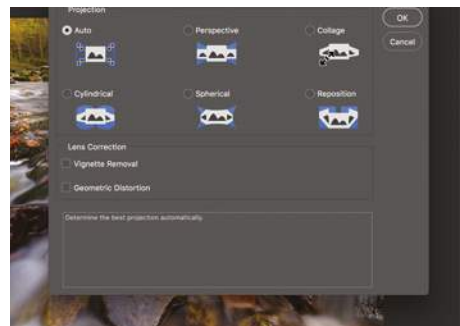
- 1 Unieruchom aparat**
Ustaw aparat. Użyj przysłony f/8 lub f/11. Upewnij się, że ekspozycja jest poprawna a scena równo oświetlona.

- 3 Wyzwalaj migawkę ostrożnie**
By uniknąć poruszeń przy dłuższych ekspozycjach użyj samowyzwalacza.

KROK PO KROKU: POŁĄCZ WYKONANE ZDJĘCIA

Wyostrzone części ujęć tworzą razem obraz o zwiększonej głębi ostrości

- 1 Użyj plików nieskompresowanych**
Wykorzystaliśmy tu osiem zdjęć wodospadu zrobionych przy f/8. Przekonwertuj najpierw pliki do TIFF.

- 2 Zaimportuj pliki do Photoshopa**
W Photoshopie wybierz Plik > Skrypt > Wczytaj pliki do stosu. Wybierz pliki zachowując kolejność. Kliknij OK.

- 3 Wyrównaj warstwy**
Każdy plik to osobna warstwa. Zaznacz wszystkie, idź do Edycja > Auto-wyrównywanie, zaznacz Auto i OK.

Aby uzyskać ostrość w całym kadrze, od pierwszego planu po tło, wykonuje się serię ujęć z przesuniętym punktem ostrości, a następnie te ujęcia łączy się w jedno.

RADA

Uważaj na brzegi zdjęć

Po zakończeniu mieszania w Photoshopie, będziesz musiał przyciąć pustą przestrzeń wokół krawędzi, na których zostały wyrównane obrazy.

4 Mieszaj warstwy

Ponownie wybierz Edycja > Auto-mieszanie warstw. Połącz warstwy > Płynne tony i kolory.

5 Spłaszcz obraz

Obraz ma zwiększoną głębię ostrości. Przytnij rozmyte krawędzie, a następnie idź do Warstwy > Spłaszcz obraz.

6 Ciesz się głębią

Połączone zdjęcia tworzą niesamowity, ostry w każdym calu obraz - od skał na pierwszym planie po wodospad w oddali.

Ostatnim krokiem
na drodze do idealnie
ostrego ujęcia jest
zastosowanie
algorytmów wyostrezania
w procesie edycji.

5 UMIEJĘTNIE WYOSTRZ SWOJE FOTOGRAFIE W PROGRAMIE DO EDYCJI

Teraz dopieść swoje ostre ujęcia przed wydrukowaniem ich lub wrzuceniem do sieci

Podczas fotografowania w formacie JPEG, aparat sam edytuje w pewnym sensie zdjęcie. Procesor obrazu wyostrza je i wzmacnia kolory oraz kontrast. Dlatego też surowe pliki mogą wyglądać na nieco miękkie i wyblakłe, gdy porównamy JPEG z surową wersją tego samego ujęcia na ekranie aparatu. Możemy regulować stopień wyostrezania plików JPEG w aparacie, tworząc zdefiniowany przez siebie Styl obrazu i dostosowując ustawienia ostrości. W przypadku fotografowania w formacie RAW, domyślny efekt wyostrezania jest nakładany na zdjęcie, gdy obraz jest importowany do programu do edycji jak Lightroom czy Camera Raw.

KIEDY DOOSTRZAĆ ZDJĘCIA?

Ostrzenie jest jednym z ważniejszych etapów edycji obrazu. Podczas rejestracji zdjęcie JPEG jest doostrzane z poziomu aparatu już na etapie zapisu, ale surowe RAW-y po otwarciu, prawdopodobnie nadal będą wymagały nieco pracy. Będziesz musiał wyostrzyć detale, aby przeciwdziałać efektowi zmiękczenia w druku atramentowym, skorygować lekkie rozmydlenie lub wybiórczo wyostrzyć kluczowe elementy, jak oczy na zdjęciu portretowym.

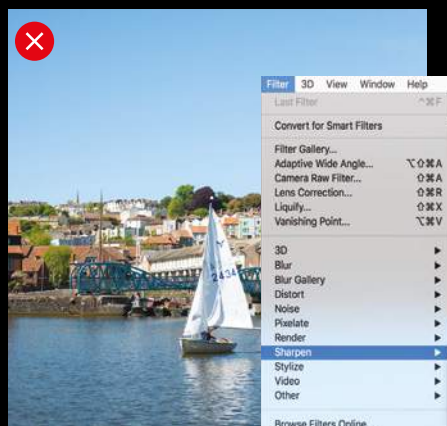
Roddy Llewellyn

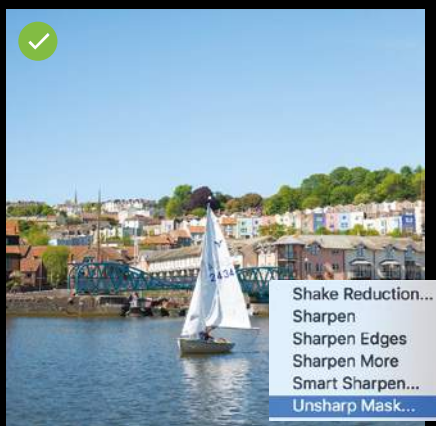
MASKA WYOSTRZAJĄCA W PHOTOSHOPIE

Jest to proste w użyciu i bardzo skuteczne narzędzie do ostrzenia, które pozwala kontrolować efekt za pomocą trzech suwaków podglądając na bieżąco rezultaty. Aby użyć opcji Maska wyostrająca w programie Photoshop CC, przejdź do

Filtr > Wyostrezanie > Maska wyostrająca. Jeśli korzystasz z programu Photoshop Elements, przejdź do opcji Popraw > Maska wyostrająca.

ORYGINAŁ – WYMAGA OSTRZENIA

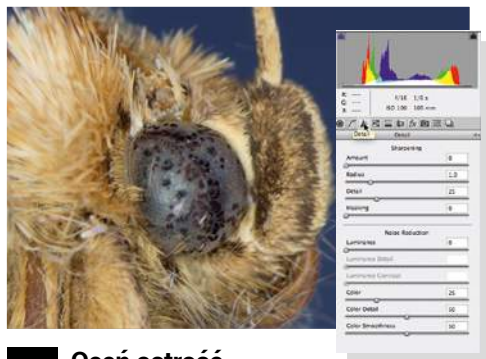
IDEALNIE WYOSTRZONE

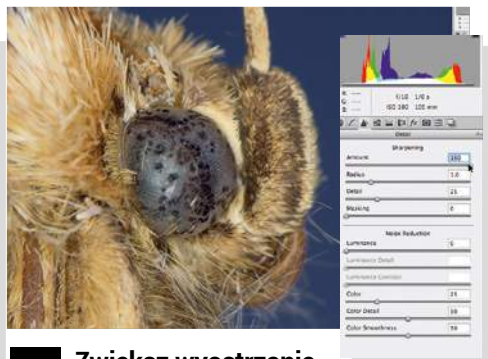
PRZEOSTRZONE

KROK PO KROKU: WYOSTRZANIE ZDJĘĆ RAW

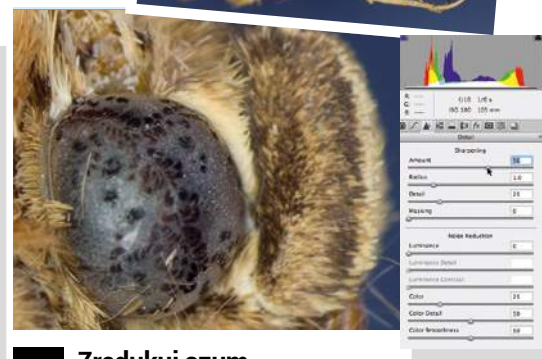
Jak korzystać z funkcji wyostrzania zdjęć w Adobe Camera RAW

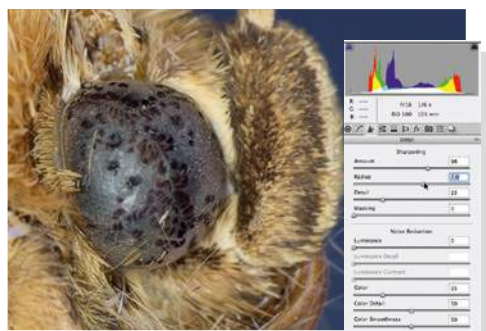
1 Oceń ostrość
Chwyć narzędzie Zoom. Kliknij prawym przyciskiem myszy i wybierz 100% z menu podręcznego. Przytrzymaj spację i użyj ręczki, by przyrzeć się oku. Kliknij zakładkę Szczegóły.

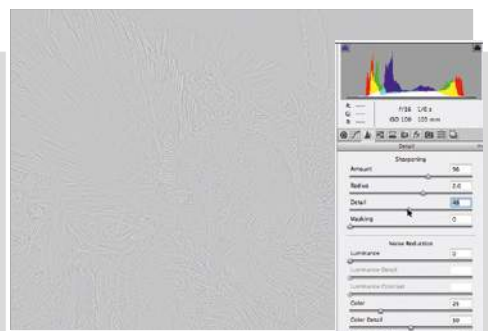
2 Zwiększ wyostrezanie
Domyślnie, Camera Raw nadaje wartość 25, aby obrazy były nieco bardziej wyraziste. Przeciągnij do 150, aby wyłuskać drobne tekstury w oku ćmy.

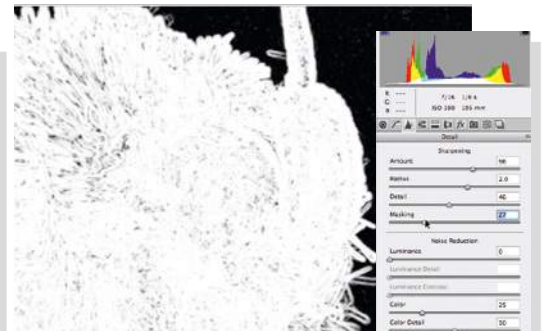
3 Zredukuj szum
Okno wygląda teraz na ostrzejsze, ale zmiana kontrastu zwiększa widoczność szumu na gładkim tle. Zmniejsz do 96, aby zredukować szum.

4 Dostosuj promień
Przeciągnij suwak promień, aby zwiększyć rozpiętość zmiany kontrastu. Zbyt wysoka z dużym promieniem doda czarne lub białe linie (lub aureole) do krawędzi.

5 Dopasuj szczegóły
Przeciągnij suwak Szczegóły w lewo, aby zmiekczyć, lub w prawo, aby uwidocznić szczegóły. Przytrzymaj klawisz Alt, aby uzyskać podgląd na szarym tle.

6 Dopieść maskę
Suwak Maskowanie zapobiega wyostrzaniu szumu na gładkich powierzchniach. Przytrzymaj Alt i przeciągnij Maskowanie, aż cma zrobi się biała. Teraz podnieś wartość do 130.

Jeff Bridges

Aktor, fotograf

Jeff Bridges urodził się w Kaliforni w 1949 roku, jako syn aktorów: Lloyda i Dorothy Bridges. Rozpoczął karierę już jako 2-letnie dziecko.

W 1971 dostał pierwszą znaczącą rolę w filmie *Ostatni seans filmowy*, za którą dostał nominację Akademii w kategorii Najlepszy aktor drugoplanowy. Od tamtej pory nominowany był jeszcze sześć razy, a w 2009 roku nagrodzono go Oscarem za rolę podstarzałego piosenkarza country w filmie *Szalone serce*.

Na planie fotografował już od wczesnych lat 80. Od 1984, gdy pracował przy filmie *Gwiezdny przybysz*, Bridges wyklejał album ze zdjęciami aktorów i członków ekipy filmowej.

Pierwszą książkę fotograficzną *Pictures*, wydał w 2003 roku, a jego zdjęcia regularnie wystawiane są na całym świecie

www.jeffbridges.com

Jeff Bridges

Ten znany aktor, to również utalentowany fotograf, który zawsze zabiera na plan panoramiczny aparat Widelux. Niedawno wydał swoją kolejną książkę...

Jeff Bridges

J

est chwila po 21:00, gdy wchodzę do biura Jeffa Bridgessa w Los Angeles. Wita mnie znajoma postać - wygląda zupełnie jak w filmie "Big Lebowski". Po chwili rozmawiamy już o jego pasji do fotografii, nie mniejszej od tej jaką darzy ruchomy obraz.

Fascynacja fotografią Bridgessa sięga jego nastoletnich lat. Jak wielu innych, którzy stają się kiedyś profesjonalnymi fotografami, zaczynał od zabawy aparatem swojego ojca. Niedługo potem zobaczył aparat Widelux

w akcji, gdy fotograf przyszedł do liceum, uzbrojony w jeden z tych panoramicznych potworów, aby zrobić zdjęcie klasowe. Zapomniał o tym spotkaniu, by przypomnieć sobie o Wideluksie w dniu swojego ślubu w 1977 roku, kiedy to fotograf użył podobnego aparatu do uwiecznienia tego szczęśliwego dnia. Po obejrzeniu zdjęć ślubnych Bridges przyznaje, że "przepadł"; od połowy lat 80. robił zdjęcia panoramiczne na planie zdjęciowym każdego filmu, w którym zagrał. W 2003 roku ukazała się pierwsza

Powyżej: Jeff Bridges, *Prawdziwe męstwo*, 2010.

Po prawej: Jayne Taini, Stuart Balm, Norm O'Neill, Dawn Didawick, Brad William Henke, *Amatorski projekt*, 2005.

książka *Pictures*, a pod koniec 2019 jej kontynuacja - *Volume Two*. Druga część daje wyjątkowe, "insiderskie" spojrzenie na całą machinę przemysłu filmowego w XXI wieku - na branżę widzianą przez obiektyw prawdziwej hollywoodzkiej legendy. *Bridges* zabiera nas za kulisy takich filmów jak *Prawdziwe męstwo*, *Szalone serce*, *Tron: dziedzictwo*, *Niepokonany Seabiscuit* czy *Aż do piekła* z nowatorskimi i pełnymi humoru zdjęciami.

Nie przedłużając, oto jego fotograficzna historia...

"Widok pojawiającej się odbitki jest jak otwarcie prezentu: ta radość z tego, co zarejestrował aparat, wspomnienie momentu wciśnięcia spustu..."

Jak to się zaczęło? Czy kiedy byłeś młodszy, interesowałeś się fotografią?

Gdy miałem jakieś 15 lat, zacząłem bawić się aparatem Nikon mojego ojca. Robiłem zdjęcia przyjaciół i znajomym. W łazience urządziłem sobie małą ciemnię, miałem tam powiększalnik, i cały ten sprzęt.

Już wtedy nieźle w to wpadłem. Prawdę mówiąc nigdy nie lubiłem wywoływać negatywów, choć jest to chyba najważniejsza część całego procesu. To wywoływanie odbitki było tym etapem, który kochałem. Nawet teraz, widok pojawiającej się po raz pierwszy odbitki jest jak otwarcie prezentu: ta radość z tego, co zarejestrował aparat, dostrzeganie tego, co zadziało, a co nie, wspomnienie momentu wciśnięcia spustu.

Widelux pojawił się w moim życiu prawie w tym samym czasie, jeszcze w liceum. Fotograf, który miał zrobić nam zdjęcie klasowe miał ten zabawny aparat z ruchomym

Jeff Bridges

obiektywem panoramicznym. Jeśli biegałbyś naprawdę szybko, mógłbyś być na zdjęciu dwa razy. Albo ani razu gdybyś poruszał się wystarczająco szybko. Potem na pewien czas zapomniałam o tym aparacie, wrócił w dniu mojego ślubu. Przyniósł go ze sobą fotograf Mark Hanauer, który dokumentował nasze wesele. Gdy zobaczyłem te odbitki byłem w szoku. To wyglądało jak połączenie aparatu i kamery. Czas na zdjęciach uchwycony był w zupełnie niezwykły sposób. Wciągnąłem się w to totalnie.

Niedługo po tym swojego pierwszego Wideluxa dostałem jako prezent ślubny od żony Sue. Używam go do dziś a jesteśmy małżeństwem już ponad 42 lata!

Czyli fotografia na całe lata zeszła na drugi plan? Dopiero Widelux rozbudził tę pasję? Cóż, kiedy moja kariera aktorska zaczęła nabierać tempa, fotografia siłą rzeczy musiała

zejść na dalszy plan. Wróciłem do tego na poważnie w 1976, kiedy pracowałem nad remake'iem King Konga. Bohater, którego grałem, Jack Prescott, był paleontologiem i wszędzie nosił ze sobą lustrzaną Nikon. Przygotowując się do tej roli, zacząłem znowu robić zdjęcia.

Poniżej: Jodelle Ferland i reżyser Terry Gilliam, *Kraina traw*, 2005.

Powyżej: Maggie Gyllenhaal, *Szalone serce*, 2009.

Poniżej: Jodelle Ferland, *Tragic/Comedy, Kraina traw*, 2005.

Kiedy zacząłeś fotografować Wideluxem na planach filmowych?

W 1984 roku, kiedy kręciłem Gwiezdnego przybysza, Karen Allen zobaczyła kilka moich ujęć i... zasugerowała, żebyśmy połączyli je z fotosami fotografa Sida Baldwina. Tak powstała książka ze zdjęciami obsady i załogi. Pomysł Karen zapoczątkował serię przygotowywanych przeze mnie albumów, które później, jako podziękowanie trafiały do ludzi zaangażowanych w pracę przy filmach w których grałem. Chciałem w ten sposób upamiętnić wspólnie spędzony czas.

Masz swoich mistrzów? Których fotografów cenisz i naśladujesz?

Jednym z moich idoli był zawsze Jacques-Henri Lartigue. On też używał specjalnej optyki do panoramowania, a przynajmniej jego zdjęcia wyglądają jakby tak było. Uwielbiam sposób, w jaki pracował, trochę jak snapszoty w czasach, gdy większość fotografii była dość formalna i sztywna. Naprawdę potrafił uchwycić zwykłe życie i to, jak ono wyglądało w tamtych czasach. To jest też to do czego sam aspiruję w moich zdjęciach... Chcę dać ludziom wgląd w to jak powstają filmy w XX i XXI wieku.

Niezaprzeczalnie masz nieograniczony dostęp do planów filmowych. Wolisz zdjęcia pozowane, czy raczej starasz się być niewidoczny?

Cóż raz działam tak a raz tak. Domyślam się, że nawiązujesz do serii pozowanych zdjęć "tragedy and comedy", które aranżuję z aktorami prosząc ich o przybranie pozy, jak z klasycznych greckich masek. Ta zabawa podoba mi się z wielu powodów. Przede wszystkim to najlepszy dowód na to, jak chętni do wygłupów są aktorzy, jak lubią grać i wcielać się w role. To wspaniała zabawa, do której Widelux nadaje się idealnie, bo może on na jednym zdjęciu pokazać dwa momenty, dwie miny, i tragedię i komedię jednocześnie. To jest coś, co muszę każdorazowo wypracować z aktorem, który to robi - robimy próby, przygotowujemy się aby otrzymać właśnie taki obraz. Ale oczywiście, lubię też czasami fotografować dyskretnie, być jak "muchy na ścianie".

Czy praca z tym aparatem jest bardzo wymagająca? Wybacz błędy?

Tak, tak mi się wydaje, nie jest to łatwy romans, ale mimo to kochamy się od lat. Przede wszystkim zachowuje się trochę jak ludzkie oko, i ma prawie peryferyjne widzenie. Poza tym ma szeroki "filmowy" format, co również bardzo mi się podoba.

Generalnie Widelux jest kapryśną kochanką. Jego wizjer nie jest dokładny, nie ustawisz też z jego pomocą ostrości - możesz jedynie wybrać zakres głębi ostrości. Czasami używam go do krajobrazów, ale najczęściej lubię podejść do tematu tak blisko, jak to tylko możliwe. Stabilizuję aparat na swoim ramieniu i fotografuję przy przysłonie f/11 z czasem ustawionym na 1/15 sekundy i czułością ISO 3200, którą czasami forsuję do ISO 6400, bo w studiu często panuje półmrok. Plany filmowe za sprawą coraz czulszych kamer stają się coraz ciemniejsze. Aha, i co ważne, wizjer pokazuje mniej niż faktycznie rejestruje klatka aparatu.

Jeff Bridges

Dlaczego fotografujesz tylko w czerni i bieli?

Fotografowałem też w kolorze, ale zdecydowanie bardziej lubię czarno-białe zdjęcia. Zwłaszcza gdy dostajesz takie bogactwo tonów i ziarnistość, które Dual Graphics potrafi wydobyć w procesie skanowania i druku. Jestem naprawdę zadowolony z tego jak moje zdjęcia prezentują się w książce. Myślę też, że to zamiłowanie do czerni i bieli wyniosłem z dzieciństwa, to efekt pracy w ciemni. Poza tym monochromatyczny obraz wymaga od widza uruchomienia innej percepcji, dopowiedzenia sobie tej dodatkowej warstwy rzeczywistości. Kolor w pewnym sensie rozprasza uwagę. A przynajmniej czasem z pewnością tak się dzieje. Oczywiście fotografia kolorowa również bywa piękna, ale z pewnością nie ma ona takiego charakteru, jak czarno-biała. Jest coś w czerni i bieli, co kocham, również w filmach. Jeśli spojrzysz na przykład na film Kubricka - Doktor Strangelove, te głębokie czernie... Uwielbiam to!

Czy przygotowując książkę sam również brałeś udział w pracy nad edycją? Wyborem zdjęć, ich układem?

Tak, w dużym stopniu tak.

Przez tyle lat musiałeś zebrać załkiem pokaźne archiwum

O człowieku, to mało powiedziane! (śmiech). Ta książka to zaledwie czubek góry lodowej! Fajnie było brać w tym udział. Edycja, jak wiesz, to najtrudniejsza część. I też z pewnością najbardziej czasochłonna. Myślę, że Jana Anderson wykonała świetną robotę patrząc na projekt książki i na to, jak się ją odbiera. Jestem z niej bardzo zadowolony!

Czy coś Cię zaskoczyło gdy przeglądałeś archiwum?

Były zdjęcia, o których zapominałeś? Jakies fantastyczne niespodzianki?

Niech pomyślę. Było kilka zdjęć, które Jana mi podsunęła, o których zapominałem, lub zupełnie ich nie doceniłem. Nie mam teraz przed sobą książki, ale tak

było kilka klatek, które mi pokazała, a ja mówiłem "Świetnie, to jest super, dajemy to!"

Czy spośród wszystkich planów filmowych, na których byłeś, był jakiś, który szczególnie zapadł Ci w pamięć?

Hmm. To chyba nie działa w ten sposób.

Nie powiedziałbym, że któryś był wyjątkowy.

Wszystkie są podobne, jeśli chodzi o fotografowanie.

Na planach zawsze jest dobra zabawa!

Twoje obrazy wydają się być bardzo intymne

- dbasz o to by tak było?

Tak, oczywiście. I lubię gdy na moich zdjęciach naprawdę czuć tę intymność.

Gdybyś musiał wytłumaczyć, o co chodzi w tej książce, komuś, kto zastanawia się nad kupnem, to co byś powiedział?

Powiedziałbym, że zdjęcia w tej książce zrobił właśnie

Powyżej: Meryl Streep, Tragic/Comedy, *The Giver*, 2014.

Poniżej: Jack Nation, *Szalone serce*, 2009.

"Obraz mono wymaga od widza innej percepcji, dopowiedzenia sobie tej dodatkowej warstwy rzeczywistości"

Jeff Bridges

Powyżej: Widgeon Slough, Pinecone Burke Provincial Park, Kolumbia Brytyjska, *Seventh Son*, 2014.

ten aktor i że są naprawdę dobre! Pokazują codzienność pracy przy filmie, to jak to naprawdę wygląda. To po prostu piękna rzecz! (bardzo głośny śmiech)

Za swoją fotografię zostałeś uhonorowany w 2013 roku przez Międzynarodowe Centrum Fotografii. Jak się z tym czujesz?

Wspaniale jest dostać nagrodę od facetów, którzy robią to co ty i doceniają twoją pracę. Nie ma nic lepszego, to wspaniale.

Wpływy z książki są przeznaczone na cele charytatywne - możesz powiedzieć coś więcej na ten temat?

Cały dochód trafia na Fundusz Filmowy i Telewizyjny, który jest naprawdę niesamowitą organizacją. Stworzyła ją branża i jej zadanie jest wspieranie - zabezpieczenie finansowe i zdrowotne pracowników tego przemysłu na każdym szczeblu. Od reżyserów przez aktorów i operatorów, po tragarzy i magazynierów... Tych wszystkich ludzi, z których zaangażowania często nie zdajemy sobie nawet sprawy. Jest to wspaniała organizacja i jestem przekonany, że właśnie tak powinno być - biorę coś od tych ludzi, robiąc im zdjęcia, dlatego cieszę się, że mogę też dać coś w zamian.

Chciałbyś jeszcze coś dodać odnośnie książki? Właśnie się ukazała i niech ludzie ją zobaczą!

Masz jeszcze jakieś plany co do swojego archiwum? Jak zamierzasz wykorzystać te wszystkie zdjęcia?

Przygotowałem wystawę "Lebowski i inni wielcy", która już od jakiegoś czasu podróżuje po Europie. Więcej na jej temat można znaleźć na mojej stronie, wystarczy przejść w menu do zakładki "fotografia". Podobna wystawa powstanie pewnie również wokół nowej książki.

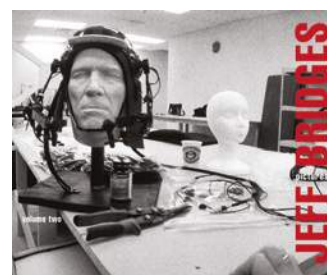
Myślisz, że będzie można ją zobaczyć również w Europie?

No cóż, skoro jedna wystawa już tam trafiła, to dlaczego nie.

Na koniec powiedz jakie są Twoje najbliższe plany?

Przygotowuję program dla FX channell zatytułowany The Old Man. Nie mogę się doczekać, aż to wyjdzie. Naprawdę świetnie mi się pracowało z tymi ludźmi!

Album "Pictures, Volume Two" ukazał się nakładem wydawnictwa Powerhouse Books i jest już dostępny w cenie 45 dol. Więcej na www.powerhousebooks.com

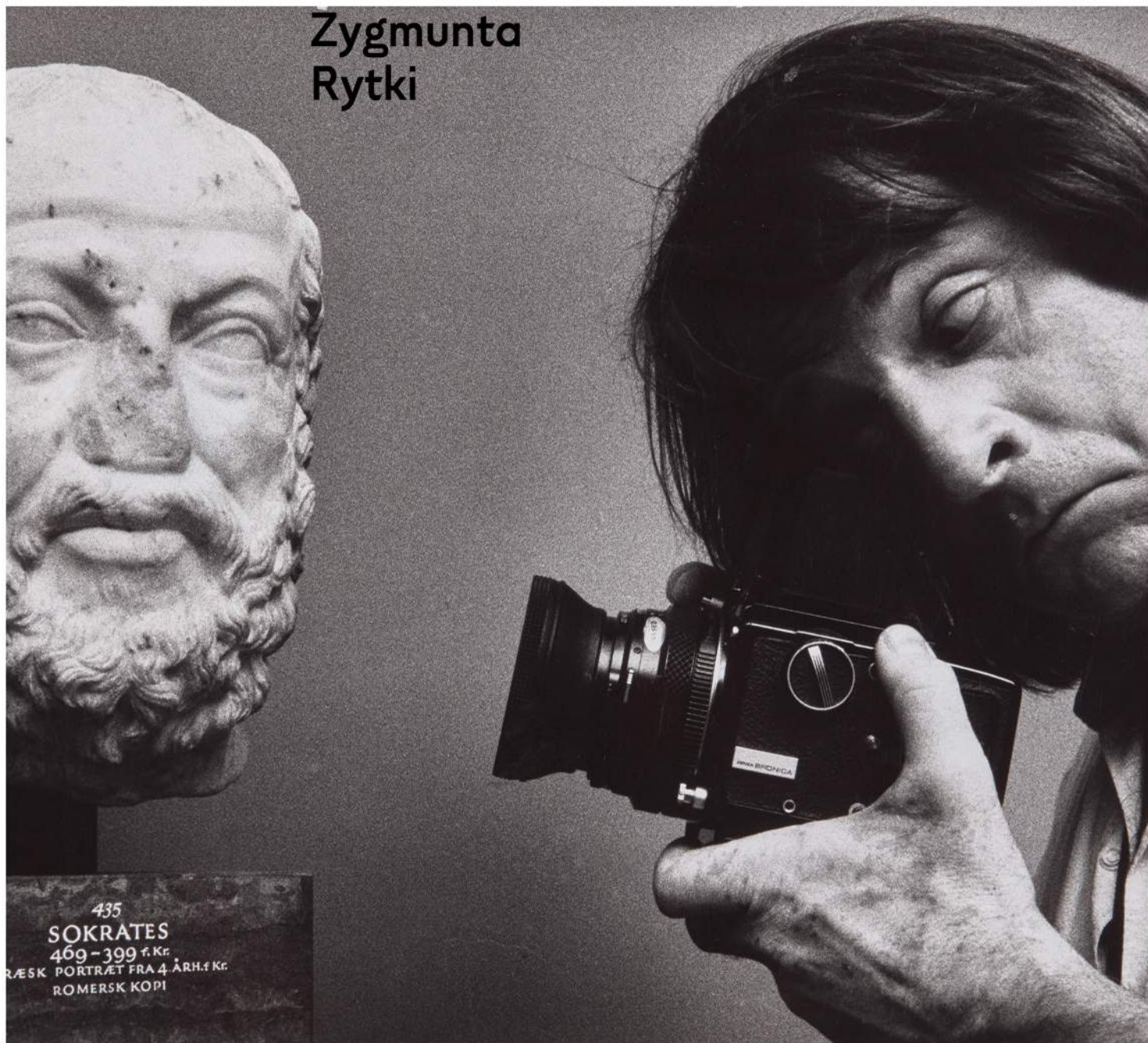

"Biorę coś od tych ludzi, robiąc im zdjęcia, dlatego cieszę się, że mogę też dać coś w zamian"

ATZR

Archiwum
Twórczości
Zygmunta
Rytki

zygmuntrytka.pl

Fot. Zygmunt Rytka, *Obok sztuki*, 1989

Organizatorzy:

FUNDACJA
SZTUKI
ZUŁ
KUL

SOKO
LOWS
KO
.ORG

Finansowanie:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Dofinansowany ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury

Patroni medialni:

Digital
Camera

fotopolis.

S Z U M

ZOSTAŃ W DOMU Z FOTOGRAFIA

Zachowaj spokój i włącz aparat. Wykorzystaj ten czas na projekty, które możesz zrealizować w domu

1 Zobacz jak przygotować perfekcyjne wydruki!

To najlepszy czas na wydrukowanie zdjęć, z których jesteś najbardziej dumny

B oję się pomyśleć, ile czasu i pieniędzy zmarnowałem, próbując przygotować przyzwoite wydruki, które choć w jakimś stopniu odzwierciedlałyby to, co widzę na ekranie. Ale mimo stosowania się do wszelkich rad i wskazówek, nadal nie specjalnie mi wychodziło. "Jedyne co musisz zrobić, to skalibrować monitor, a następnie

pobrać profile dla papieru, ze strony producenta...". Gdyby tylko było to takie proste. Ostatecznie, mocno sfrustrowany poddałem się i zacząłem wysyłać zdjęcia do labu - ktoś profesjonalnie robił to za mnie, ale jednocześnie straciłem kontrolę nad procesem drukowania. To było dziewięć lat temu, i od tamtego czasu wiele się zmieniło. Dziś w pełni rozumiem wszelkie zależności. Druk nie jest już sztuką tajemną zarezerwowaną dla

doświadczonych zawodowców.

Jeżeli chcesz zostać jednym z nich - ekspertem w dziedzinie zarządzania barwą, ten artykuł nie jest dla Ciebie. Jeśli jednak chcesz po prostu przestać marnować czas i pieniądze, dowiedzieć się, jakich ustawień należy użyć i dlaczego, mieć pewność, że to, co wyjdzie z drukarki, będzie dokładnie tym czego oczekujesz, powinieneś przeczytać go bardzo uważnie...

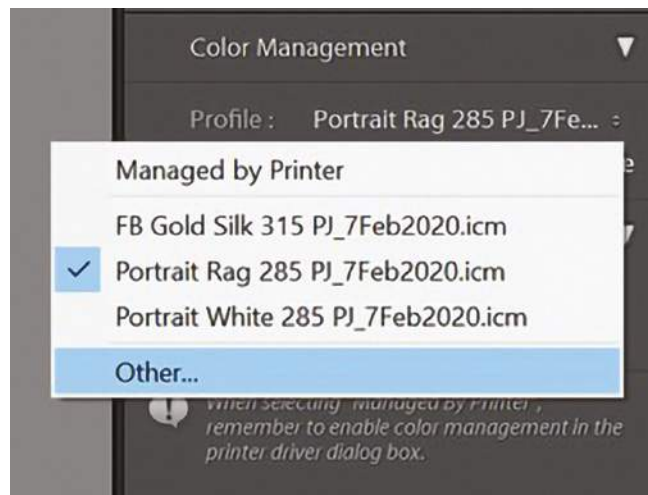
KROK PO KROKU PRZYGOTUJ PLIKI W ADOBE LIGHTROOM

Praca nad perfekcyjnym wydrukiem rozpoczyna się już na etapie edycji zdjęcia

1 Otwórz moduł drukowania w Lightroom

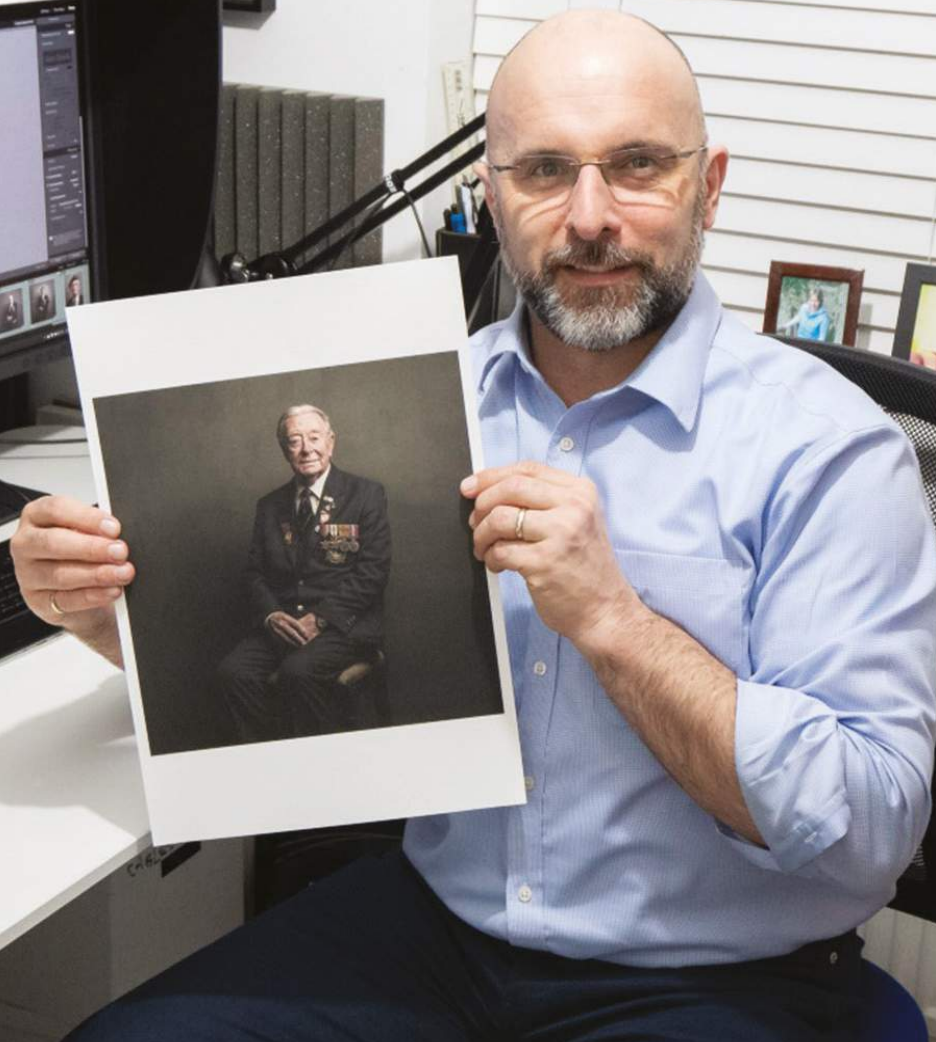
W module drukowania, który znajdziesz po prawej stronie ekranu, przewiń w dół do sekcji ustawienia druku. Ja zazwyczaj wybieram następujące wartości:
Rozdzielczość wydruków: nie mniej niż 300 ppi
Poziom wyostrzenia: Zostawiam domyślne ustawienie Standard, w sekcji rodzaj podłoża wybieram papier matowy. Eksperymentowałem z innymi ustawieniami i różnica była nikła.

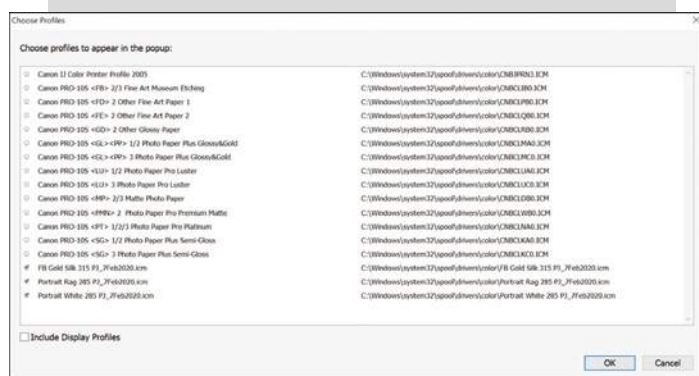
2 Profil kolorystyczny

W sekcji Zarządzanie kolorem można wybrać profil dla rodzaju papieru, którego zamierzasz używać. Przy pierwszym utworzeniu profilu nie będzie on dostępny na rozwijanej liście w menu Profil, ale bardzo łatwo można go dodać. Kliknij, aby otworzyć menu Profil i wybrać Inny.

**ZOSTAŃ
W DOMU
Z FOTOGRAFIA**

Glyn z odbitką prezentującą
weterana Marynarki
Wojennej II Wojny Światowej
Johna Kinga. Zdjęcie
to część projektu
"39-45 Portraits".

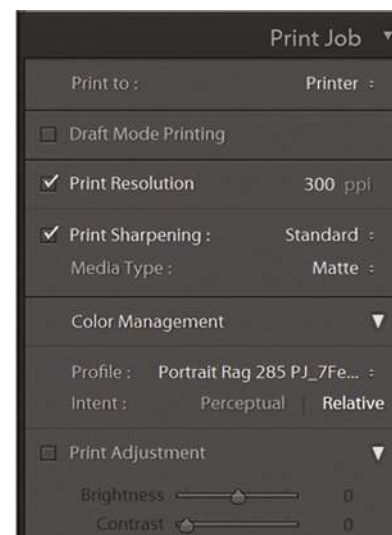
3 Wybierz profil

Jeśli stworzyłeś już własny profil papieru lub zakupiłeś przygotowany na zamówienie przez niezależnego eksperta, to po zainstalowaniu go w Twoim systemie, zawsze znajdziesz go w tym miejscu. Wystarczy zaznaczyć pole wyboru obok nazwy profilu, którego chcesz użyć. Kliknij OK.

4 Percepcyjny czy względny?

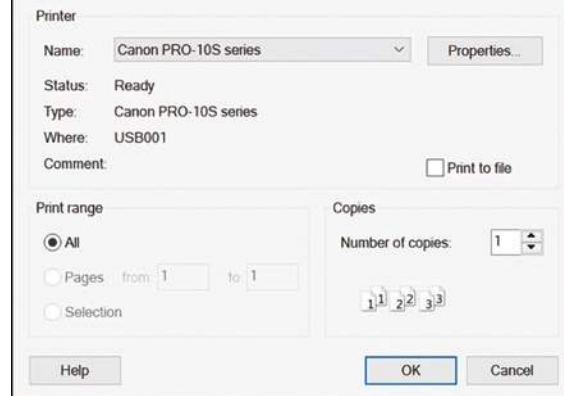
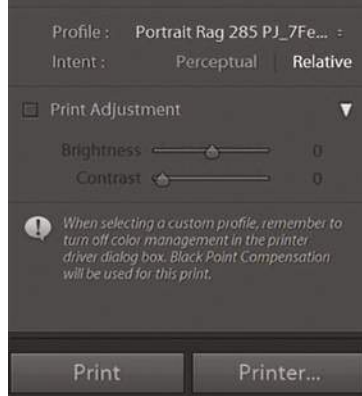
Prawie zawsze wybieram renderowanie koloru relatywne. I już tłumaczę o co chodzi.

Percepcyjne wybierasz, gdy szykujesz do druku zdjęcie z bardzo jaskrawymi kolorami, które są prawdopodobnie "poza gamutem", czyli poza przestrzenią kolorów, które Twoja drukarka jest w stanie wydrukować. W tym przypadku kolory są przesuwane do wewnątrz gamutu, aż wszystkie tony zmieszczą się w obsługiwanej przestrzeni barw. Zmieni to jednak wartość wszystkich kolorów, a nie tylko tych, które są poza gamutem. Renderowanie względne działa inaczej. Gdy jakieś kolory znajdują się poza gamutem, zostają one po prostu zastąpione kolorem podobnym - najbliższym możliwym do wydrukowania. Wszystkie inne barwy pozostają niezmienione. Renderowanie względne jest szczególnie dobre przy drukowaniu portretów o delikatnych tonach skóry.

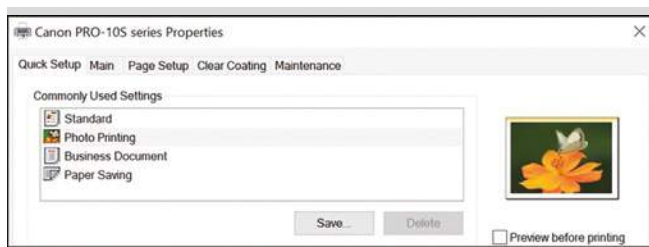
5 Kompensacja punktu czerni

O co chodzi? O to, by wszystkie odcienie czerni na Twoich zdjęciach były drukowane jak najwierniej. Bez tego, aplikacja do drukowania, której używasz, wybrałaby prostą drogę na skróty i wydrukowała wszystko, co wykracza poza pewien poziom w przestrzeni barwnej, po prostu jako czerń, nie przejmując się subtelными różnicami. W Lightroomie funkcja ta jest domyślnie włączona.

6 Już prawie gotowe...

Powiedzieliśmy Lightroomowi, jakiego papieru używamy, wybierając odpowiedni profil Paper/ICC. Teraz musimy się upewnić, że zarządzanie kolorami w sterownikach drukarki jest wyłączone, aby nie było konfliktu. By to zrobić, kliknij przycisk Drukarka, aby otworzyć Ustawienia drukarki. W sekcji Ustawienia drukarki kliknij przycisk Właściwości.

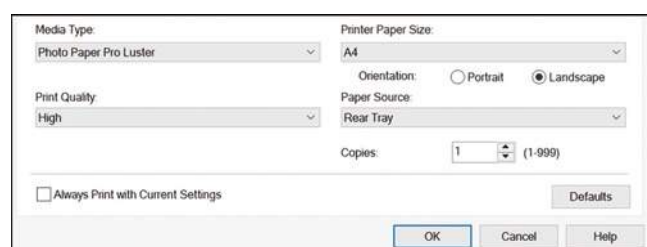

7 Właściwości drukarki

Teraz konfigurujemy Właściwości Drukarki. Tak jak zrobiliśmy to wcześniej, musimy zrobić co następuje: Upewnić się, że wybraliśmy zakładkę Szybka konfiguracja, wybrać Drukowanie zdjęć w sekcji Często używane ustawienia.

8 Dodatkowe ustawienia do rozważenia

W sekcji Dodatkowe funkcje znajdziesz jeszcze kilka przydatnych opcji. Możesz ręcznie określić intensywność kolorów, wybrać takie opcje jak białe ramki lub wydruk monochromatyczny.

9 Wyłącz zarządzanie kolorami

Spowoduje to otwarcie menu ręcznej regulacji kolorów. Kliknij na zakładkę Dopasowanie i wybierz Brak. W ten sposób całkowicie wyłączysz jakiegokolwiek zarządzanie kolorami, by nie były używane żadne profile drukarki - chcemy używać tylko profilu papieru, który stworzyliśmy wcześniej i zaznaczyliśmy już w Lightroomie w kroku 2.

10 Określ rodzaj papieru

Sekcja Typ podłoża zawiera informacje o tym, jaki papier będzie używany, jaka jest jego grubość, czy jest matowy czy błyszczący itp. Dzięki temu drukarka wie, jak obchodzić się z papierem i ile tuszu potrzeba do wykonania możliwie najlepszego wydruku. (Pamiętaj, że nie używamy profilu papieru w ustawieniach drukarki, ponieważ w kroku 9 wybraliśmy "Brak")

JAKI PAPIER? Jaki rodzaj podłoża wybrać?

Na rynku jest bardzo wiele różnych papierów, ale FB Gold Silk 315, Portrait Rag 285 i Portrait White 285 marki Permajet to moje ulubione - zawsze uzyskuję na nich świetne efekty.

Jakich tuszy używać?

Tylko i wyłącznie oryginalnych. Tańsze odpowiedniki mogą popsuć naszą drukarkę, często są też zwyczajnie mniej wydajne.

PRENUMERATA

ROCZNA

WERSJA DRUKOWANA

218,90 zł

1 WYDANIE GRATIS

DWULETNIA

WERSJA DRUKOWANA

358,20 zł

6 WYDAŃ GRATIS

BONUS

DO PRENUMERATY

Każdorazowo opłacenie prenumeraty jest premiowane prezentem. Do wyboru są T-shirty z logo DCP (kolory – czarny, czerwony lub granatowy, rozmiary – S, M, L).

E-PRENUMERATA

- e-prenumerata roczna 139,00 zł (2 e-wydania gratis)
- e-prenumerata dwuletnia 250,20 zł (6 e-wydań gratis)

Prenumeratory wersji drukowanej za równoległe e-wydania placą 20% ceny: opłata za e-prenumeratę równoległą wynosi 33,30 zł/rok i 66,70 zł/2 lata.

Administratorem Twoich danych osobowych jest AVT-Korporacja sp. z o.o., ul. Leszczyńska 11, 03-197 Warszawa, prenumerata@avt.pl.

Przetwarzamy Twoje dane, aby móc wysłać Ci nasze czasopisma w formie drukowanej lub elektronicznej oraz inne towary (np. prezenty), a także w innych prawnie uspra-

wiedliwionych celach, w tym marketingu bezpośredniego naszych produktów i usług (tzw. uzasadniony interes administratora). Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do zrealizowania zamówienia na prenumeratę. Twoje dane osobowe przekazujemy Poczcie Polskiej, która dostarcza do Ciebie przesyłki. Bez Twojej zgody nie

przekazemy i nie będziemy dokonywać obrotu (nie użyjemy, nie sprzedamy) Twoich danych osobowych innym osobom lub instytucjom. Twoje dane osobowe możemy przekazać jedynie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania na podstawie obowiązującego prawa (np. sądy lub organy ścigania) – ale tylko na ich żądanie w oparciu o stosowną podstawę

prawną. Będziemy przetwarzać Twoje dane osobowe przez 5 lat od zakończenia roku obrotowego, w którym wystąpiła ostatnia płatność. Dane osobowe do celów marketingowych będziemy przetwarzać do czasu wycofania przez Ciebie zgody na przetwarzanie lub do czasu usunięcia danych. Informujemy, że masz prawo do żądania od

administratora dostępu do Twoich danych, ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia ich przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Twoich danych lub ich przenoszenia. W każdej chwili możesz odwołać zgodę na przetwarzanie Twoich danych osobowych oraz możesz zażądać, by Twoje wszystkie dane zostały przez nas usunięte.

Przywileje Prenumeratorów:

- jeśli zamawiasz prenumeratę drukowaną na www.avt.pl po raz pierwszy lub przedłużasz ją po zalogowaniu na www.avt.pl, otrzymasz kody

- rabatowe na bezpłatne pobranie dowolnych e-wydań z oferty na stronie UlubionyKiosk.pl
- prenumeratorzy mają

- od 30 do 50% zniżki na zakupy na UlubionyKiosk.pl (wystarczy podczas zamówienia powołać się na swój numer prenumeraty)

PRENUMERATĘ ZAMÓWISZ:

• na www.avt.pl • mailowo – prenumerata@avt.pl • wpłacając na konto: AVT Korporacja sp. z o.o., ul. Leszczyńska 11, 03-197 Warszawa, ING Bank Śląski 18 1050 1012 1000 0024 3173 1013

eprasa.pl 5207a7b099

2 Pochwal się swoimi zdjęciami w Internecie

Masz już imponującą kolekcję zdjęć? Świetnie! Poszukajmy teraz sposobu, by powiedzieć o tym światu. Oto najpopularniejsze galerie internetowe

Niezależnie od tego, czy jesteś początkującym, czy też nieco bardziej doświadczonym amatorem, platformy prezentacji zdjęć dają Ci szansę zaprezentowania swoich umiejętności społeczności fotograficznej i reszcie świata. Oprócz prostego udostępniania zdjęć, najlepsze z nich pozwalają w prosty sposób organizować swoje portfolio i szybko odnaleźć potrzebne nam w danej chwili zdjęcie. Wybierając pomiędzy dostępnymi serwisami, należy rozważyć, z jakich usług chcesz skorzystać, ponieważ każda platforma ma swoje mocne i słabe strony. Oferują

mnóstwo funkcji i większość z nich jest bezpłatna, choć jeśli chcemy korzystać z większej przestrzeni w chmurze i profesjonalnych narzędzi musimy liczyć się z koniecznością wyboru opcji płatnej. To co z pewnością należy wziąć pod uwagę, to możliwość łatwego udostępniania zdjęć, ilość pamięci do wykorzystania, jakość prezentowanego obrazu i łatwość w obsłudze.

Korzystanie z tego typu platform to najszybszy sposób na stworzenie własnego portfolio w Internecie. Wiele z nich pozwala na korzystanie z szablonów w celu spersonalizowania wyglądu strony, tworzenie albumów i dodawanie komentarzy. To znacznie

szybsze i tańsze rozwiązanie niż tworzenie własnej strony www. Dzięki narzędziom wyszukiwania i wysokiemu pozycjonowaniu w rankingach wyszukiwarek, strony udostępniające zdjęcia mogą też przyciągnąć więcej osób do Twoich prac bez specjalnego wysiłku z Twojej strony. A jeśli odpowiednio nazwałeś i otagowałeś swoje zdjęcia, prawie na pewno będą się cieszyć większą oglądalnością, niż na autorskiej stronie.

Czego potrzebujesz

- Komputer
- Dostęp do Internetu
- Wolne popołudnie

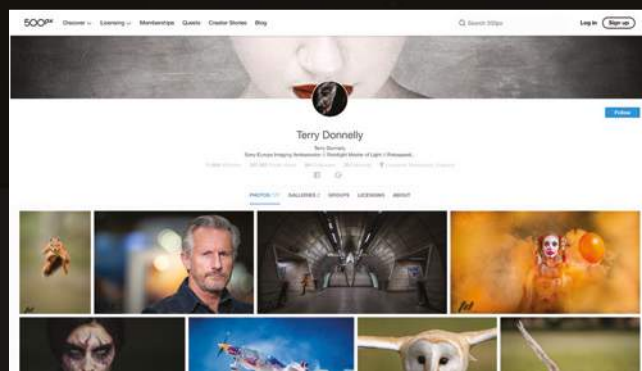
GALERIE INTERNETOWE KTÓRA JEST DLA CIEBIE?

Oto cztery najlepsze miejsca w sieci do prezentacji swoich fotografii

1 Flickr **Zalety:** Przestrzeń wirtualna, ilość zdjęć

Kiedy Flickr zadebiutował w 2004 roku, od razu zyskał ogromną popularność, która nie słabnie do dziś. Darmowe konto pozwala na umieszczenie do 1000 zdjęć, a wariant Pro daje nielimitowane możliwości przechowywania. Zdjęcia wyglądają świetnie, funkcje społecznościowe są rozwinięte a szczególnie popularne są grupy zainteresowań obejmujące chyba każdy temat. Z drugiej strony, Flickr często zmienia politykę cenową, użytkownicy kont darmowych muszą znosić reklamy, mają też niewielką lub żadną kontrolę nad ogólnym wyglądem portfolio.

2 500px **Zalety:** Możliwość zdobycia popularności

Wystartował w 2009 r., dziś jest wykorzystywany nawet przez najlepszych fotografów. Pozwala szybko zwiększać rozpoznawalność, brać udział w konkursach a nawet sprzedawać swoje zdjęcia. Czysty interfejs 500px i system głosowania oznacza, że jest to miejsce dla najlepszych profesjonalistów. Pełne statystyki i analizy są dostępne dla wszystkich zdjęć w Twoim portfolio. Jedną z wad 500px jest to, że nie możesz rozwijać społeczności fanów, którzy byliby informowani o każdym nowym zdjęciu zamieszczonym w portfolio.

ZOSTAŃ W DOMU Z FOTOGRAFIA

POWYŻEJ: Platformy internetowe to najszybszy sposób na dotarcie do szerszego grona odbiorców

CO MUSISZ WIEDZIEĆ ZANIM ZACZNIESZ...

Trzy kwestie do rozważenia

1. Określ jasno swoją tożsamość

Odróżnij się od innych fotografów poprzez wyraźny profil swoich prac. Na przestrzeni lat, próbujemy zazwyczaj wielu technik i stylów, ale z profesjonalnego punktu widzenia, najlepiej jest pokazać gatunek, który najlepiej definiuje naszą pracę. Jeśli uznasz, że warto pokazać dwa lub trzy style, najlepiej umieścić je w osobnych albumach lub galeriach, zamiast wrzucać je wszystkie razem na stronę główną.

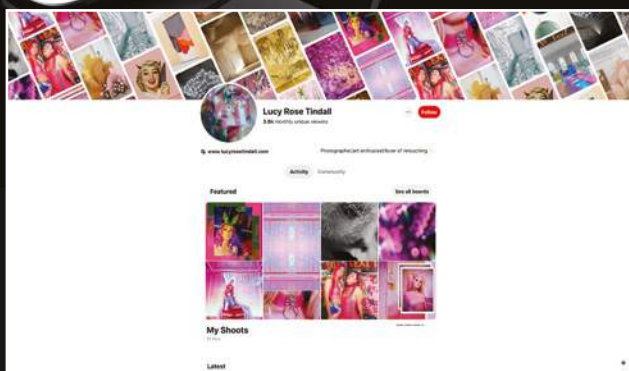
2. Złap dystans

Nie edytuj portfolio na własną rękę: emocjonalne przywiązanie do zdjęć sprawia, że nie jesteśmy obiektywni. Poproś o pomoc znajomych i kolegów po fachu. Rozmawiaj z różnymi ludźmi - nawet tymi, którzy niespecjalnie interesują się fotografią; pomoże Ci to zyskać ogląd na to, co na Twoich zdjęciach zobaczyćby cała publiczność.

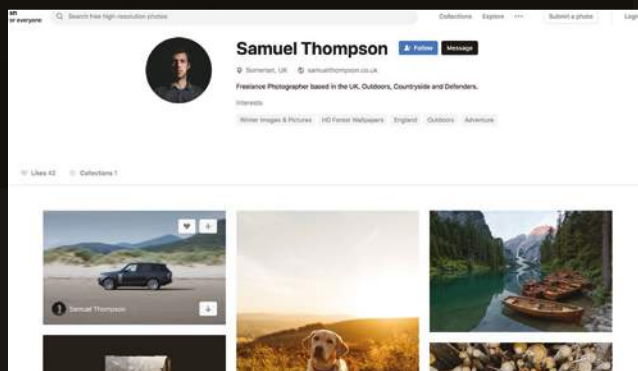
3. Zbuduj solidne fundamenty

Aby rozpocząć, wybierz 10-12 swoich najlepszych zdjęć i wrzuć je do serwisu jednocześnie. Zachowaj spójny styl, aby Twoi widzowie chcieli wrócić na Twoją stronę po więcej.

**ZA
MIESIĄC**
Jak zbudować
swoją stronę
WordPress

3 Pinterest
Zalety: Świetny sposób na szukanie inspiracji
To jeden wielki moodboard... miejsce, gdzie można przypiąć ciekawe pomysły, by później dzielić się nimi z innymi. Świetny, jeśli chcesz przede wszystkim móc w łatwy sposób pokazać komuś swoje najnowsze prace, znacznie mniej przydatny, jeśli liczysz na zyskanie popularności i lepszą sprzedaż swoich zdjęć. Platforma ta jest szczególnie przydatna dla fotografów do szukania nowych inspiracji oraz technik fotograficznych. Pozwala na tworzenie własnych tablic, a każdy przypięty do niej pin może być linkiem prowadzącym do innej Twojej galerii.

4 Unsplash
Zalety: Profesjonalny sznyt
Platforma Unsplash oferuje fotografie stockowe w najlepszym wydaniu. Zdjęcia, które zwykle widzisz na tej stronie, są zazwyczaj bardzo wysokiej jakości, zrobione i udostępnione przez wiodących fotografów kreatywnych. Unsplash to zatem miejsce łączące wydawców, blogerów i właścicieli małych firm z czołowymi fotografami. Ponieważ możesz publikować tylko 10 zdjęć tygodniowo, Unsplash nie jest idealny do osobistego przechowywania kopii zapasowych zdjęć, ale jest to idealny sposób na rozpoczęcie przygody z komercyjną fotografią.

Akademia *Digital Camera*

**Kompletny przewodnik
po cyfrowej fotografii**

**Marcus
Hawkins**

Fotograf i dziennikarz

Marcus jest stałym
współpracownikiem
Digital Camera.

STABILIZACJA WYŁĄCZONA

STABILIZACJA WŁĄCZONA

Do sfotografowania tej sceny użyto teleobiektywu, ale czas otwarcia migawki (1/160 s) był zbyt długi, aby można było fotografować obiektywem 400 mm z ręki. Aktywacja stabilizacji pomogła jednak ustabilizować obraz.

Stabilizacja obrazu - o co chodzi?

Wibracje wywołane przez drgania ręki mogą pozbawić zdjęcie ostrości, ale stabilizowany obiektyw lub sensor skutecznie je zneutralizuje. Na kolejnych stronach omawiamy różne dostępne na rynku opcje stabilizacji obrazu

Podstawowa zasada przy wykonywaniu zdjęć bez użycia statywu mówi, że czas otwarcia migawki nie powinien być dłuższy niż efektywna długość ogniskowej obiektywu. Tak więc fotografując z ręki obiektywem 200 mm czas otwarcia migawki nie powinien być dłuższy niż 1/200 s, a obiektyw 20 mm zazwyczaj da nam ostre zdjęcia przy czasie

1/20 s lub krótszym. Oczywiście, trzeba brać pod uwagę również inne czynniki. Niektóre obiektywy są zbyt duże i nieporęczne, by można było trzymać je w ręku przez dłuższy czas, a warunki, w jakich robisz zdjęcia, również odgrywają pewną rolę. Stabilizacja obrazu może jednak uratować wiele ujęć. Przy włączonym systemie, z powodzeniem zrobisz ostre

zdjęcia obiektywem 200 mm z czasem migawki 1/13 s, a a przy ogniskowej 20 mm skrócisz go nawet do 0,8 s - przynajmniej tak długo, jak długo obiekt się nie porusza, lub Twoja ręka wyraźnie nie zadrży.

Systemy stabilizacji obrazu można generalnie podzielić na trzy główne typy: w obiektywie, w korpusie i cyfrową.

System w obiektywie jest

zwykle określane jako optyczna stabilizacja obrazu, a obiektywy, w których zastosowano tę technologię mają w nazwie akronim IS (Image Stabiliser), OS (Optical Stabiliser) lub VR (Vibration Reduction). Każdy producent obiektywów stosuje własne nazewnictwo, ale zasada jest taka sama i polega na fizycznym przesunięciu ruchomej

Jak działa stabilizacja matrycy

Co właściwie oznacza stabilizacja 5-osiowa i jakie są jej zalety i wady?

Sony, Panasonic i Olympus powszechnie stosowały już stabilizację matrycy, podczas gdy Nikon i Canon nadal wykorzystywał wyłącznie stabilizację optyczną - w końcu w czasach analogowych, bardziej praktyczne było przesuwanie soczewek w obiektywie niż rolki 35 mm w aparacie. Dopiero za sprawą nowych modeli

Canon EOS R5 i Nikon Z obaj producenci dołączają do tego grona.

Zaawansowane systemy oferują tzw. stabilizację 5-osiową, co oznacza, że mogą korygować drgania na pięć sposobów: przesunięcia pionowe i poziome, pochylenie w pionie, obrót w poziomie oraz obrót wokół osi optycznej obiektywu. Część aparatów

fotograficznych może to jednak osiągnąć tylko przy pomocy określonych obiektywów. Na przykład, Nikon Z6 oferuje pięcioosiową redukcję drgań w aparacie ze wszystkimi obiektywami Z i F, które są wyposażone w system VR, ale tylko trzyosiową dla obiektywów z mocowaniem F, które nie mają wbudowanej stabilizacji..

Za i przeciw

Stabilizacja matrycy jest wygodna, ale czy ma jakieś wady?

Plus: Uniwersalność
Chociaż mogą istnieć pewne ograniczenia, stabilizacja matrycy będzie działać z każdym obiektywem.

Plus: Podbicie optyką
W niektórych przypadkach stabilizacja optyczna i matrycy mogą "współpracować" osiągając wyższą skuteczność.

Plus: Jest cicho
Stabilizacja matrycy jest cicha w przeciwieństwie do optycznej, która będzie uciążliwa zwłaszcza podczas filmowania.

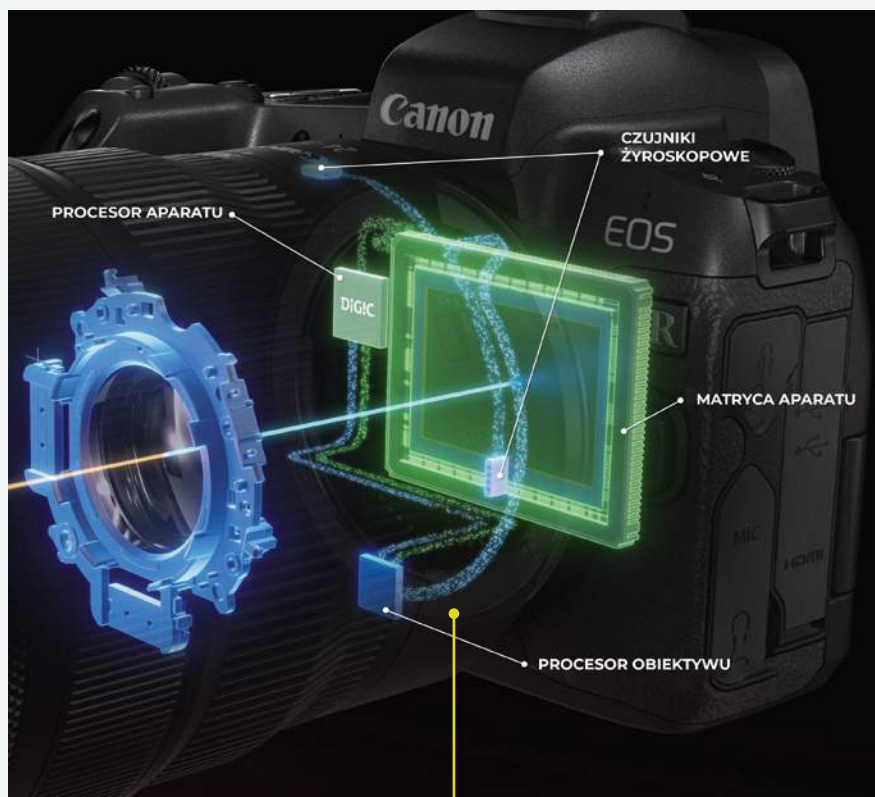

Minus: Nie dla tele
Im dłuższa ogniskowa obiektywu tym trudniej ustabilizować obraz wykorzystując mechanizm stabilizacji matrycy.

Jak działa stabilizacja optyczna

Optyczna stabilizacja zwiększa wagę i cenę obiektywu, ale jednocześnie oferuje możliwość bardziej wydajnego redukowania drgań

Obiektywy z wbudowaną stabilizacją obrazu mają w tubusie ruchomą grupę elementów, które kontrują wykryte wibracje. Czujniki żyroskopowe w sposób ciągły mierzą kąt i prędkość drgań, przekazując te dane z powrotem do wbudowanego w obiektywie mikroprocesora, który następnie oblicza, zakres przesunięcia konkretnych soczewek. Oczywiście wszystkie te funkcje zwiększają złożoność konstrukcji obiektywu, co może mieć niekorzystny wpływ na rozmiar, wagę i koszty - a także potencjalnie na jakość obrazu. W związku z tym, istnieją pewne niezaprzeczalne korzyści wynikające z posiadania konkretnego mechanizmu stabilizacji obrazu w poszczególnych obiektywach. Wydajność można na przykład dostosować do konkretnych ogniskowych, jednocześnie uzyskując stabilny obraz w wizjerze optycznym lustrzanki - co nie jest możliwe w przypadku stabilizacji obrazu opartej na mikroprzesunięciach przetwornika. Brak drgań podczas kadrowania oznacza, że łatwiej jest komponować ujęcia, lub utrzymać ostrość przy śledzeniu obiektów, choć przyzwyczajenie się do "pływającego" obrazu w wizjerze, z którym trzeba liczyć się po aktywacji stabilizacji obrazu, może chwilę potrwać.

Czujniki

Canon RF 24-70mm f/2.8L IS USM jest wyposażony w dwa czujniki żyroskopowe, które wykrywają drgania aparatu, oraz mikroprocesor, który napędza jednostkę stabilizującą. W systemie Dual Sensing IS procesor obiektywu wykorzystuje dane zarówno z żyroskopów jak i te zbierane przez sensor informujące o drganiach aparatu.

grupy elementów wewnątrz obiektywu, aby przeciwdziałać ruchom aparatu.

Nowoczesne systemy stabilizacji optycznej zazwyczaj zapewniają kompensację drgań na poziomie około 4 lub 5 stopni przysłony. Oznacza to, że system może pozwolić na zrobienie zdjęcia przy czasie otwarcia migawki krótszym o 4 lub 5 EV niż standardowo. Jest to świetna wiadomość, jeśli fotografujesz przy stosunkowo słabym oświetleniu bez statywu, lub jeśli chcesz zastosować mniejszy otwór przysłony, aby zwiększyć głębię ostrości - dwie sytuacje, w których możesz uniknąć nieostrych zdjęć wynikających ze zbyt długiego czasu otwarcia migawki. Oczywiście stabilizacja obrazu jest w stanie niwelować rozmycia obrazu spowodowane drobnymi drganiami

aparatu i nie ma wpływu na rozmycie obrazu spowodowane szybkim ruchem fotografowanego obiektu - w takiej sytuacji nadal będziesz musiał użyć stosunkowo krótkiego czasu otwarcia migawki.

Stabilizacja obrazu w aparacie, znana również jako stabilizacja matrycy, osiąga podobny rezultat poprzez mikroruchy czujnika obrazu wewnątrz aparatu. Zazwyczaj uzyskuje się to za pomocą elektromagnesów i ruchomego przetwornika, przy czym niektóre aparaty oferują regulację w pięciu osiach, aby wyeliminować zarówno poziome, jak i pionowe przesunięcie, poziome odchylenie, pionowe pochylenie oraz ruchy obrotowe aparatu. Główną zaletą tego systemu jest to, że oferuje on możliwość stabilizacji obrazu uzyskiwanego

Nowoczesne systemy stabilizacji optycznej zazwyczaj zapewniają kompensację drgań na poziomie około 4 lub 5 stopni przysłony

Który tryb?

Obiektywy mogą oferować więcej niż jeden rodzaj stabilizacji

Stabilizacja obrazu występowała kiedyś jedynie w ciężkich teleobiektywach o dużym zbliżeniu, ale teraz jest stosowana praktycznie we wszystkich, począwszy od obiektywów standardowych po makroobiektywy. Rzadko zdarza się, że jest ona wbudowana w jasne stałki, które mają bardzo duży maksymalny otwór względny, (jak f/1,4 czy f/1,8), ale jeśli podepniesz je do aparatu ze stabilizacją matrycy, otrzymasz kuszącą kombinację zarówno dużej jasności jak i stabilizacji. Jedną z przewag optycznych systemów w porównaniu do stabilizacji matrycy jest fakt, że można ją włączać za pomocą fizycznego przełącznika, bez zagłębiania się w menu.

Systemy stabilizacji oferują też różne tryby. Obiektyw może np. korzystać z "inteligentnej" stabilizacji, która wykrywa, czy aparat obraca się w celu śledzenia poruszającego się obiektu. Inne obiektywy mają przełącznik trybu, w którym należy ustawić standardową stabilizację lub tryb panoramowania. Niektóre zaś modele mają dodatkową opcję, np. tryb sportowy, który zazwyczaj jest zaprojektowany tak, aby obraz z wizjera był bardziej płynny dla oka podczas fotografowania szybko poruszających się obiektów.

ON czy OFF?

Niektóre obiektywy automatycznie przełączają się między trybem standardowym a trybem panoramy.

Panning

Tryb 2 w tym obiektywie koryguje ruch tylko w jednej osi - idealne rozwiązanie podczas panoramowania.

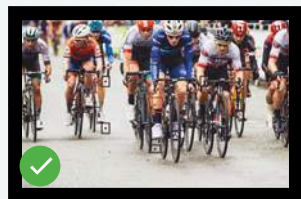
Tryb dynamiczny

Ten tryb jest zoptymalizowany pod kątem łatwiejszego kadrowania szybkiej akcji. W niektórych obiektywach stabilizacja może być aktywowana dopiero w momencie wciśnięcia spustu, co wydłuży też czas pracy baterii.

Za i przeciw

Jakie są wady i zalety optycznej stabilizacji obrazu?

Plus: Efekt na żywo

Włączona optyczna stabilizacja obrazu "uspokaja" obraz widziany w wizjerze lub na wyświetlaczu.

Plus: Lepsza kontrola

Jak piszemy wyżej, system stabilizacji w obiektywie daje większą kontrolę nad działaniem trybu systemu IS.

Minus: Ciemne obiektywy

Obiektywy z IS mają zazwyczaj mniejsze maksymalne otwory przysłony, co automatycznie wydłuża czasy migawki.

Minus: Cena

Stabilizowane obiektywy kosztują zazwyczaj więcej i, ze względu na dodatkowe elementy konstrukcji, są cięższe.

Czym jest elektroniczna stabilizacja?

Jeśli nagrywasz wideo, możesz wykorzystać cyfrową redukcję drgań

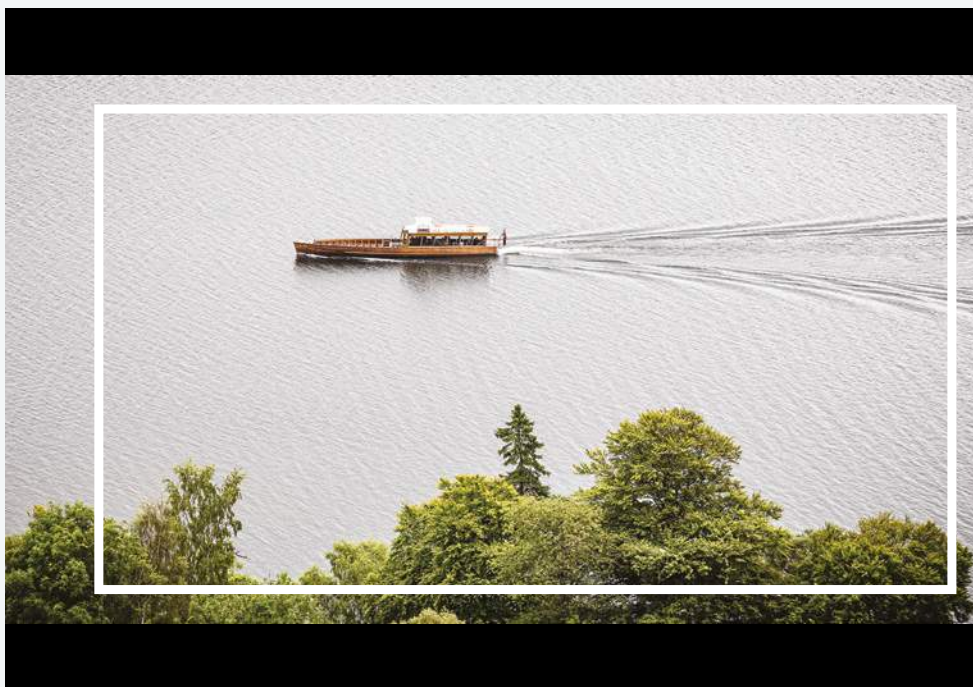
Elektroniczna stabilizacja obrazu polega na przeciwdziałaniu wibracjom za pomocą oprogramowania, a nie fizycznych ruchów wewnętrznych części obiektywu lub aparatu. Jest ona zazwyczaj stosowana do nagrywania filmów, a nie do robienia zdjęć, ponieważ proces ten wymaga poświęcenia niektórych pikseli. W przeciwieństwie do

stabilizacji optycznej, elektroniczna nie generuje również żadnych hałasów.

Stabilizacja elektroniczna wymaga nieco cyfrowego kadrowania obrazu, przy czym zapasowe piksele pozwalają na zmianę pozycji i ustawienie każdej klatki na przetworniku w celu zachowania stabilności materiału filmowego. Technika ta może być również stosowana podczas

postprodukcji filmów, gdzie rozdzielczość klipów może być zmniejszona w celu ponownego kadrowania ujęcia.

Wadą stabilizowania obrazu w sposób cyfrowy jest to, że trzeba starannie określić początkowe kadrowanie. Traci się też nieco na jakości obrazu, choć korzyści płynące ze stabilnego nagrania zwykle i tak przeważają.

Kadrowanie obrazu

Przy zastosowaniu elektronicznej stabilizacji, obraz jest przycinany w celu uzyskania stabilnego kadru - czasami w znacznym stopniu, jeśli stabilizacja odbywa się w postprodukcji.

Gimbale

Jeśli poważnie podchodzisz do kręcenia filmów, prawdopodobnie zamiast używać jakiegokolwiek formy stabilizacji w aparacie lub obiektywie, sięgniesz po gimbała. Urządzenia te zapewniają bardziej płynną stabilizację, która jest skuteczniejsza, gdy wykonujesz dynamiczne ruchy aparatem.

przez obiektyw, który nie posiada wbudowanego stabilizatora. Obiektywy niestabilizowane są na ogół mniej skomplikowane, lżejsze i tańsze niż ich stabilizowane odpowiedniki.

Jeśli stabilizacja matrycy ma jakąś wadę, to z pewnością jest nią to, że jest mniej uniwersalnym rozwiązaniem. W przeciwieństwie do systemu optycznego, w którym stabilizator można zoptymalizować pod kątem określonej długości ogniskowej lub zakresu powiększenia, stabilizowany sensor jest w zasadzie rozwiązaniem uniwersalnym. Niestety dłuższe obiektywy wymagają na przykład większej korekcji niż krótsze, dlatego też system optycznej stabilizacji działa pod tym względem lepiej - jest to powód, dla którego firma Sony,

która wykorzystuje stabilizowane matryce w wielu swoich aparatach, nadal stosuje stabilizatory również w swoich teleobiektywach. Z tego samego powodu niektórzy producenci aparatów fotograficznych używają kombinacji obiektywów stabilizowanych i redukcji drgań w aparacie, aby osiągnąć wyższy poziom kompensacji.

I wreszcie elektroniczna stabilizacja. Często używana do nagrywania filmów, nie potrzebuje żadnych ruchomych części, ale wykorzystuje sąsiednie piksele na czujniku aparatu, aby utrzymać obraz w tej samej pozycji, w której porusza się aparat. W rezultacie nieuchronnie dochodzi do pewnej utraty rozdzielczości i jakości obrazu.

Niektórzy producenci używają kombinacji stabilizowanych obiektywów i redukcji drgań w aparacie, aby osiągnąć wyższy poziom kompensacji

Podstawy Stopnie przysłony

Jak wyrażana jest skuteczność stabilizacji

Tak jak ekspozycja, skuteczność stabilizacji mierzona jest w stopniach przysłony. Zmiana o 1 EV jest równoważna z podwojeniem lub zmniejszeniem o połowę czasu otwarcia migawki. Gdy obiektyw lub aparat oferują 5-stopniową stabilizację, oznacza to, że efekt jest równoważny z zastosowaniem czasu otwarcia migawki o pięć stopni EV krótszego niż ustawiony w aparacie. Zasadą w przypadku ostrych zdjęć wykonywanych z ręki jest to, że czas otwarcia migawki nie powinien być krótszy niż ogniskowa obiektywu - a więc 1/500 s

dla obiektywu 500 mm. Więc przy zastosowaniu stabilizacji 5 EV, teoretycznie czas otwarcia migawki może spaść do 1/15 s, dając równie ostre zdjęcia jak przy czasie migawki 1/500 s.

Podstawy Makro

Nie ufaj stabilizacji przy zbliżeniach

Chociaż w obiektywach makro często stosuje się stabilizację obrazu, to jednak jej skuteczność jest tym mniejsza, im bliżej obiektu znajduje się obiektyw. W rezultacie przy powiększeniu 1:1 zazwyczaj

lepiej jest używać aparatu zamocowanego na statywie. Podczas ekstremalnych zbliżeń najlepiej przełączyć się na ręczne ustawianie ostrości, co pozwoli Ci na bardziej precyzyjne ogniskowanie.

Redukcja drgań Efekt działania stabilizacji przy zdjęciach makro spada w miarę zbliżania się do tematu.

Kiedy włączyć lub wyłączyć

Dlaczego warto czasami zrezygnować ze stabilizacji

Istnieje wiele sytuacji, w których stabilizacja pomaga uzyskać ostre zdjęcia. Daje ona również więcej możliwości, jeśli chodzi o ekspozycję, pozwalając na połączenie optymalnej wartości przysłony, czasu otwarcia migawki i czułości ISO. Jest jednak kilka okoliczności, w których prawdopodobnie lepiej wyłączyć ją całkowicie.

1 Słabe światło

Gdy poziom światła spada, a Ty nie chcesz otworzyć przysłony lub zwiększyć czułości ISO, stabilizacja obrazu może umożliwić Ci dłuższe naświetlanie.

2 Głębia obrazu

Jeśli używasz małego otworu przysłony, aby zwiększyć głębię ostrości, tracisz jednocześnie światło. Stabilizacja obrazu może to zrekompensować, więc włącz ją.

3 Statyw

Niektóre systemy stabilizacji mogą wykryć, że aparat znajduje się na statywie. Inne nie są w stanie tego zrobić, więc musisz wyłączyć ją samodzielnie, inaczej efekt będzie odwrotny.

4 Więcej mocy

Stabilizacja obrazu pobiera energię z akumulatora aparatu, więc jeśli masz słabą baterię, może lepiej wyłączyć system stabilizacji obrazu (wraz z innymi funkcjami, takimi jak Wi-Fi czy autofocus).

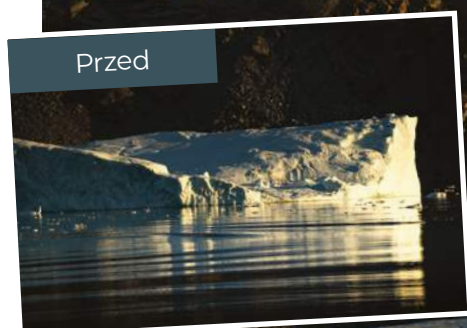
Odpowiedzi na Wasze pytania

Nie wiesz jak korzystać z histogramu? Denerwuje cię aberracja?
Wyślij swoje pytania na adres redakcja@digitalcamerapolska.pl

Andrew James

Andrew jest niezwykle doświadczonym redaktorem i fotografem, więc jeżeli masz jakiś problem, to z pewnością uda się mu Ci pomóc.

Przed

Za pomocą suwaka Highlights można kontrolować najjaśniejsze tony i odzyskiwać szczegóły ze światła

Po

PYTANIE

Highlights vs Whites

Jaka jest dokładnie różnica między suwakami Highlights i Whites w Lightroomie?

ODPOWIEDŹ

Możesz myśleć o suwaku Highlights jako o skierowaniu na bardzo wąski zakres tonów. Ponadto kiedy go używasz nie zmieniasz punktu bieli co zdecydowanie robisz posługując się suwakiem Whites. Sposób, w jaki ja pracuję, polega na tym, że najpierw używam suwaka White, który

zazwyczaj przesuwam tak daleko w prawo, jak to możliwe. Jeśli na zdjęciu są jakieś jaśniejsze obszary, jak np. góra lodowa powyżej, to niekoniecznie zostaną one zepchnięte do krawędzi histogramu. Jeśli będę musiał dokonać dalszych zmian w najjaśniejszych pikselach sceny, wtedy użyję suwaka Highlights. Najczęściej chodzi właśnie o odzyskanie szczegółów w tych jaśniejszych obszarach, więc nierzadko zdarza się, że cofam suwak Highlights do -100. Jednak bez względu na to, czy używasz suwaka Highlights do zmniejszania czy zwiększania ilości tych najjaśniejszych pikseli,

będzie on działał tylko w zakresie parametrów ustawionego już przez ciebie punktu bieli. Ponadto, jako że Highlights wpływa tylko na ten mały zakres tonów, nie będzie to miało negatywnego wpływu na cały obraz, podczas gdy zastosowanie suwaka Whites jako wartości ujemnej już tak. Gdy przesuwasz White w lewo, nieuchronnie sprawisz, że Twój obraz będzie wyglądał po prostu nudniej! Oczywiście, jeśli będziesz bawić się obydwoma suwakami i obserwować, jak zmienia się histogram, to szybko zobaczysz te różnice w działaniu.

Szczypta techniki

Zmienne filtry ND

Kontroluj swobodnie ilość światła docierającego do matrycy aparatu

Czym jest zmienny filtr ND?

Zwany również faderem, kontroluje intensywność światła docierającego do aparatu. Prosty filtr ND ma stałą poziom transmisji światła (stałą gęstość), natomiast w przypadku filtra zmiennego można ją regulować w taki sposób, aby do aparatu docierało mniej lub więcej światła.

Jak działa filtr ND o zmiennej gęstości?

Mówiąc ogólnie, są to dwa oddzielne filtry polaryzacyjne, z których jeden obracamy względem drugiego, przez co obie warstwy blokują coraz więcej światła. Nie mają one jednak takiego samego wpływu na zdjęcie, jak w przypadku użycia pojedynczego filtra.

Czy pasuje do każdego obiektywu?

Mocuje się go tak samo, jak każdy okrągły filtr, czyli przykręca się go bezpośrednio do obiektywu. Praktycznie wszystkie obiektywy mają z przodu gwint i o takiej właśnie średnicy należy wybrać do niego filtr.

Jak dużo światła blokuje zmienny filtr ND?

Typowy zmienny filtr ND ogranicza światło do 8 EV.

Co mogę nim fotografować?

Używa się ich najczęściej do wydłużenia czasu ekspozycji, by uzyskać efekt rozmycia wody lub chmur. Pozwolą też fotografować przy dużych przysłonach, np. $f/1,4$ w pełnym słońcu.

Na górze: Ze względu na duże natężenie światła, do wykonania tego portretu potrzebny był filtr ND o zmiennej gęstości, aby odpowiednio ograniczyć ekspozycję.

PYTANIE

Fotografowanie ruchu

Jak mam ustawiać ostrość na temacie, który zbliża się do mnie z dużą szybkością?

ODPOWIEDŹ

Kiedy starasz się utrzymać ostrość na szybko poruszającym się obiekcie, który zbliża się do Ciebie, Ty i aparat musicie pracować na pełnych obrotach. Jeśli starasz się to zrobić używając domyślnego trybu autofokusa w aparacie, możesz zapomnieć o zrobieniu tego dobrze, chyba że będziesz miał odrobinę szczęścia! Należy przede wszystkim wybrać tryb AF przeznaczony do fotografowania poruszających się obiektów. Dla użytkowników aparatów Nikon jest to AF-C, firma Canon oznacza go jako AI-Servo, a generalnie nazywa się go po prostu

autofokusem ciągłym. Ponieważ obiekt porusza się w Twoim kierunku, prawdopodobnie będziesz musiał wykonać kilka zdjęć, aby go uchwycić w optymalnym momencie, więc ustaw swój aparat w tryb zdjęć seryjnych. Teraz skieruj go na fotografowany obiekt; gdy zbliża się on do Ciebie, trzymaj punkt (lub punkty) AF na fotografowanym obiekcie i naciśnij do połowy spust migawki, aby aparat zaczął ostrzyć. Nie za każdym razem może się to udać, ale fotografowanie w ten sposób zwiększy szanse na uzyskanie kilku bardzo ostrych zdjęć. Co istotne, będziesz musiał połączyć tę technikę z krótkim czasem otwarcia migawki, w przeciwnym razie rozmycie spowodowane ruchem popsuje Twoje zdjęcie!

Na górze: Jeśli szukasz możliwości sfotografowania dzikiej przyrody, udaj się na tereny, gdzie zwierzęta szukają pożywienia

PYTANIE

Ukryj się

Próbuję zrobić zdjęcia miejscowych ptaków i zwierząt. Czy rozkładana kryjówka mogłoby mi w tym pomóc?

ODPOWIEDŹ

Wykorzystanie kryjówek do fotografowania dzikiej

przyrody jest czymś, co pomogło wielu fotografom uzyskać wspaniałe zdjęcia. Tak naprawdę fotografowanie z ukrycia to z reguły jedyny sposób na zbliżenie się do dzikich zwierząt. Jak już wspomniałeś, istnieją rozkładane kryjówki, jak również czatownie komercyjne, za które możesz zapłacić, aby sfotografować dzikie zwierzęta. Ukrycie się samo w sobie może pomóc, ale i tak musisz wiedzieć gdzie się schować. Zwierzęta idą tam, gdzie jest jedzenie, więc musisz zasięgnąć wiedzy o miejscach żerowania i zwyczajach gatunku, który chcesz sfotografować. Możesz też poszukać w lasach miejsc, w których zimą zwierzęta są dokarmiane przez leśników. Jako kryjówki, sam czasami używam mojego samochodu. Zatrzymują się po prostu w miejscu, w którym zwierzęta się pojawiają. Moje zdjęcie kosa zostało zrobione na przydrożnym postoju, gdzie obłożone jagodami drzewa przyciągały ptaki z lasu. Po prostu wywiesiłem płachtę maskującą przez okno mojego samochodu, aby być niewidocznym i sfotografowałem ptaka za pomocą teleobiektywu przez otwarte okno. Brzmi to prosto - i takie też było, chociaż nawet te ptaki były ostrożne, a ja musiałem wykazać się cierpliwością, aby zrobić zdjęcia.

PYTANIE

Białe niebo

Bardzo lubię robić zdjęcia krajobrazowe, ale zbyt często dostaję smutne, białe, zachmurzone niebo. Co mam robić, aby to zmienić?

ODPOWIEDŹ

Oczywistą odpowiedzią jest, że powinieneś rejestrować więcej szczegółów na niebie, albo poprzez wykonanie kilku zdjęć o różnej ekspozycji dla uchwycenia tonów jasnych, średnich i cieni, a następnie połączenia ich razem na zdjęciu HDR, albo poprzez zastosowanie filtra połówkowego, aby wykonać ekspozycję, która zachowa pewne szczegóły w jaśniejszym obszarze nieba. Jednak zdarza się, że niebo jest po prostu płaskie, z niewielką ilością szczegółów. Ja w takich okolicznościach często robię zdjęcia, aby później przekonwertować je do czerni i bieli. Nadal masz wtedy taką samą szansę uchwycenia każdego najmniejszego szczegółu na niebie - ale możesz również zrezygnować z jakichkolwiek detali na niebie, by kontrastowało ono z pierwszym planem. Łamię to zwykłe zasady fotografii pejzażowej, ponieważ jesteśmy nauczani, by zachowywać detale; jednak dzięki ciekawej fakturze i kontrastowi w pozostałej części sceny, niebo podkreśla ogólny klimat zdjęcia. Zrobiłem dla Ciebie dwie wersje przykładowego pejzażu. Obie wyglądają dobrze, ale ja wolę to z czystym niebem.

Białe niebo

Czyste, białe niebo może stanowić uzupełnienie obszarów z fakturą

Niebo z detalami

Poprawianie zdjęć

Jak uratować mało inspirujące ujęcie

Spójrzcie na płaskie i ponure warunki, w jakich powstała ta fotografia! Ale w pliku RAW jest wystarczająco duży zakres tonalny, aby je uratować. Niewielka dystorsja obiektywu może być natychmiast naprawiona za pomocą opcji przekształceń w Lightroomie lub Adobe Camera Raw **1**. Wybierając narzędzie Guided Upright Tool, mogę naprawę łatwo wszystko wyrównać.

Po wykonaniu tych czynności nadszedł czas, aby poradzić sobie z brakiem kontrastu **2** i dodać trochę czerni do zdjęcia. Cofam czarny do -60, a następnie zwiększam Dehaze o +30, aby zintensyfikować tonacje średnie.

Ustawienie Balansu bieli w świetle dziennym sprawiło, że to ujęcie jest zbyt chłodne **3**. Nie chcę przesadzić, więc ogrzeję je tylko trochę. Mogę jednak zwiększyć nasycenie zieleni w panelu HSL **4**, aby wydobyć wspaniałe kolory na słupku.

Wreszcie, ponieważ ten słupek jest tak dominujący na pierwszym planie, usuwamy też białe ptasie odchody **5**. Mogę to zrobić za pomocą narzędzia do klonowania: w tym przypadku lepiej dla mnie, aby samemu starannie wybrać próbkę z sąsiednich pikseli, niż pozwolić na to Lightroomowi.

PYTANIE

Tint

Jakie są możliwości suwaka Tint w Lightroomie?

ODPOWIEDŹ

W większości przypadków kontrolę temperatury barwowej wykonuje się za pomocą suwaka Balans bieli, ale suwak Tint może być przydatny do wprowadzania dalszych korekt, szczególnie na zdjęciach oświetlonych sztucznym lub mieszanym światłem. Na przykład, światło fluorescencyjne może wprowadzać lekkie zielone zafarb, który będzie wymagał przesunięcia suwaka Tint w kierunku magenty w celu kompensacji takiej dominacji barwnej. Właśnie to musiałem zrobić w tym zdjęciu akwarium, dodając +35 na suwaku Tint.

PYTANIE

Poruszona plaża

Zrobiłem serię długich ekspozycji na plaży. Użyłem statywu, ale wszystkie są nieostre! Dlaczego?

ODPOWIEDŹ

Przypuszczam, że Twój statyw poruszał się lekko podczas naświetlania. Zdarza się to bardzo często, jeśli trójnog stoi na piasku lub w wodzie. Wystarczy tylko lekkie osunięcie nóg w piasku, aby problem pojawił się przy ekspozycji trwającej kilka sekund. Niektóre statywy są wyposażone w płaskie, okrągłe "podkładki", które zapobiegają zapadaniu się nóg, ale ja po prostu rozglądam się za trzema dużymi, płaskimi kamieniami i upewniam się, że statyw mocno na nich siedzi.

PYTANIE

LED do kieszeni

Pokochałem filmowanie moim aparatem, ale coraz częściej brakuje mi poręcznego źródła światła.

ODPOWIEDŹ

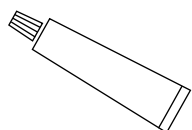
Myślę, że najbardziej odpowiednia byłaby dla Ciebie mobilna lampa LED. Interesująco prezentuje się np. nowy model Newell RGB Vividha. Wymiarami jest zbliżona do smartfona i zasilana wbudowanym akumulatorem, dzięki czemu zmieści się praktycznie w każdej torbie fotograficznej, a nawet w kieszeni. Zapewnia maksymalną moc aż 600 lumenów, a dzięki zastosowaniu diod LED RGB, pozwala na płynną regulację kolorów, nasycenia i jasności. Vividha posiada też dwanaście predefiniowanych programów tematycznych, m.in. symulacja światła pogotowia, policji, błyskawicy, fajerwerków czy świec. Dzięki temu tworzenie świetlnych efektów specjalnych przy filmowaniu będzie dużo łatwiejsze.

OPAL

FOTOCERAMIKA

Firma europejska
numer 1 w Polsce

do każdego
zdjęcia kolorowego
silikon montażowy
GRATIS

ZDJĘCIA 7x10 netto

kolor 49 zł
czarno-białe 19 zł

 ul. Lema 12, 20-446 Lublin

 +48 81 744 99 00

 www.opal.lublin.pl

OPAL

strefa sprzętu

Gorące premiery / Testy i opinie
/ Porady dla kupujących

Testy publikowane przez Digital Camera Polska są wykonywane przez jednych z najbardziej doświadczonych redaktorów i fotografów. To oznacza, że opiniom tym możesz bezsprzecznie ufać.

Wyznajemy zasadę, że najlepszym sposobem, aby dobrze przetestować produkt, jest wykorzystanie go zgodnie z przeznaczeniem. W praktyce polega to na tym, że testowany sprzęt – w plenerze lub w studiu – sprawdzany jest głównie pod kątem tego, czy poradzi

sobie w sytuacjach, do których został przeznaczony. Pomiar laboratoryjny nie powiedzą wszystkiego o aparacie czy obiektywie. Jednak to świetny sposób, aby dokonać miarodajnego porównania i przeanalizować wnioski z testu praktycznego. Bardziej obszernie opisy prezentowanego sprzętu, wykresy oraz zdjęcia tablic testowych i przykładowe fotografie można obejrzeć w pełnej rozdzielczości na stronie www.fotopolis.pl.

84

Fujifilm X-Pro3
Adam Jędrzyk
sprawdza topowego
bezlusterkowca
systemu Fujifilm X
na ulicach Bangkoku

88

Canon EOS 90D
Pełny test
najnowszej
lustrzanki
o rekordowej
rozdzielczości
w segmencie
APS-C

92

Piękny bodek
Czyli test grupowy
10 jasnych stałek, które
najładniej rozmywają
na fotografii tło

Nasze nagrody

Dla najlepszego modelu w teście grupowym

Dla produktu o dobrym stosunku jakości do ceny

Dla produktu, który uzyskał ocenę 5 gwiazdek

Dla innowacyjnego urządzenia lub funkcji

Dla produktu zasługującego na duże uznanie

Czytaj więcej na:
www.fotopolis.pl

NA ULICACH BANGKOKU

z Fujifilm X-Pro3

Nikt lepiej nie wskaże zalet i wad trzeciej generacji tej „streetowej” bestii, niż wieloletni użytkownik dwóch poprzednich modeli.

Tekst: Adam Jędrysik

Pamiętam zderzenia z pierwszym modelem X100. To było to czego brakowało mi po latach fotografowania wielkimi lustrzankami. Małe, piękne, z pokrętłami... Kilka chwil później w ręce wpadł mi X-Pro1 - nie na długo, bo nadal była to konstrukcja raczej do „slow photography”. Jednak gdy pojawił się X-Pro2 coś nareszcie się zmieniło. To była rewolucja, która sprawiła, że z tym modelem w ręce spędziłem kilka ostatnich lat. Był, to mój ulubiony aparat do wszelkich ulicznych potyczek, codziennego fotografowania i eskapad poza pracę. Kiedy pojawił się X-Pro3 pomyślałem najpierw, że to chyba żart. Różnice na papierze nie wydawały się ogromne, a słynny już tylny ekran tylko potęgował to wrażenie. Wrażenie było jednak chwilowe...

X-Pro3 i w drogę

Aparat dostałem do rąk na dzień przed wylotem do Tajlandii. Pozostało wykonać aktualizację oprogramowania, sprawdzić czy wszystko działa, ustawić przyciski oraz menu podobnie do

używanego od długiego czasu X-Pro2 i w drogę. Tu przyszło pierwsze zaskoczenie – wszystko można skonfigurować „jeszcze bardziej”. Przyciskom można przypisać jeszcze więcej funkcji, nareszcie Fujifilm umożliwiło też uruchomienie AF dowolnym przyciskiem. Ten od razu wylądował na przedniej ścianie w osi dźwigni zmiany trybu wizjera. Zawsze chciałem tam mieć AF. Nie rozumiem za to dlaczego trzeba było tak mocno zmienić układ wszystkich guzików na tylnym panelu. Od razu dało się odczuć, że jest ich mniej (to może być plusem) ale jednocześnie te, które pozostały na swoim miejscu są ułożone kompletnie inaczej. Wszelkie działania „na pamięć” w zakresie obsługi dawały się przez pierwsze dni mocno we znaki. Zmiana położenia takich przycisków to był szok podobny do tego, który za każdym razem przeżywam, gdy otwierają się przede mną automatyczne drzwi lotniska Suvarnabhumi w Bangkoku. Wyjście w przestrzeń o temperaturze ponad 30° i wilgotności prawie 90% to jak uderzenie mopem w twarz. Jako, że transport miał być na parkingu za kilka minut, wróciłem do hali zastanawiając się jakimi uszczelnieniami dysponuje X-Pro3 i czy

Zazwyczaj w nowym miejscu muszę znaleźć jego rytm. Ten rytm to ludzie i ich reakcje. Coś co warto pokazać, a niekoniecznie trzeba

← W pokonywaniu barier może nam pomóc również głośność aparatu. Jako, że nie ma lustra jest cicho nawet z mechaniczną migawką. Cichy szelest. Mamy także opcję pracy na migawce wyłącznie elektronicznej. Super szybko, ale i super wrażliwie na migoczące źródła światła czy rolling shutter.

podola 3-tygodniowemu wyzwaniu w takich warunkach. Jak informuje producent — aparat ma 70 uszczelnień przed pyłem i wilgocią. Brzmi dobrze - sprawdźmy czy działają!

Obiektywy – standard i okolice

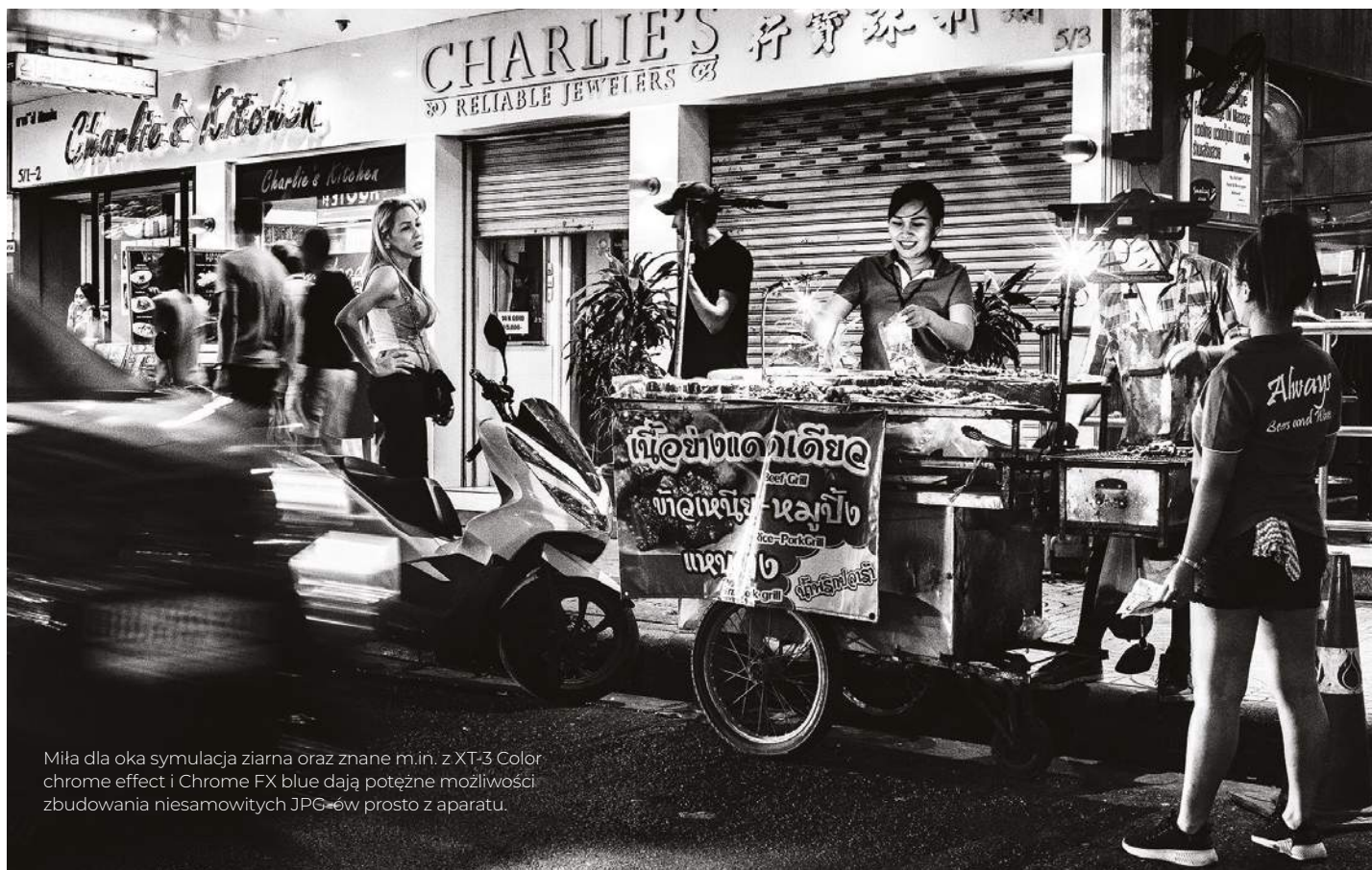
Pierwszy tydzień — Bangkok. Na aparacie wylądował obiektyw 23 mm f/2. Okolice 35 mm (dla pełnej klatki) to ogniskowe, których używam najczęściej. Szerzej - rzadko. Tłok, ścisk. Ogrom ludzi. Wysokie budynki. Gorąco. Wszędzie stragany z jedzeniem. Mrowie ludzi. Głośno. Tak, 23 mm f/2 to był niezły wybór by pokazać odpowiednie wycinki świata tak innego od naszej polskiej codzienności. Nie za szeroko, by nie stracić kontekstu. Nie za wąsko by nie wycinać zbyt wiele. Kolejne markety, kolejne ulice. Aparat przy oku nierzadko powoduje atencję, kontakt wzrokowy czy machanie do zdjęcia. Nie tego szukam.

Zasilanie – dobre i złe wieści

Każdy kolejny krok, kolejna klatka przybliży mnie do symbiozy z nowym korpusem. Palce mniej się mylą i wszystko zaczyna działać sprawnie. Wydaje mi się również, że i z baterią jest lepiej niż było. Choć ten argument nigdy nie był dla mnie kluczowy. Kończy się prąd, wsadzam kolejny akumulator i „lecimy dalej”. Poprzednim modelem robiłem ok. 400-500 zdjęć na akumulatorze. X-Pro3 otrzymałem z kompletem akumulatorów i po 500 zdjęciach pozostawał jeszcze zapas energii. Kolejny plus to możliwość ładowania przez USB.

↑ **Tylny ekran** - rewelacja! Nareszcie fotografowanie „z biodra” jest mniej przypadkowe. Przypomina też pracę z kominem aparatu średnioformatowego. Ta perspektywa gdy aparat jest na wysokości brzucha bardzo mi odpowiada. Jest też inny plus systemu odchylania. Gdy niesiemy aparat w dwóch rękach na wysokości klatki piersiowej wystarczy ruch kciukiem by odchylić ekran, zerknąć w dół i...mamy to!

Miła dla oka symulacja ziarna oraz znane m.in. z XT-3 Color chrome effect i Chrome FX blue dają potężne możliwości zbudowania niesamowitych JPG-ów prosto z aparatu.

Wróćmy na ulicę...

Ważną zaletą aparatów o budowie dalmierza jest to, że mogą stale obserwować scenę drugim okiem. To pozwala na większą kontrolę, przewidywanie i komponowanie obrazu. Aparat wyświetla odpowiednią ramkę niwelującą problem paralaksy i pokrycia kadru zależnego od użytej ogniskowej. Można przy tym wyświetlić mały wycinek obrazu w dolnym rogu wizerunku by cały czas kontrolować ekspozycję. Kolejną cechą, którą szczególnie sobie cenię jest rozmiar i klasyczny design aparatu. Mam wrażenie, że stawiają nas na pozycji mniej agresywnej niż gdybyśmy mieli w rękach typową lustrzankę. Taki aparat jest po prostu miły i sympatyczny. Możemy go wpuścić do siebie bardziej, bliżej. I to się sprawdza.

Ruszamy na południe!

Kolejnym punktem na mapie było Nakhon Pathon, miasto kompletnie nieturystyczne, zupełnie inne od tłoczego Bangkoku. Wieczorem odbywał się tu nocny market pełen jedzenia i tubylców. Jak to w Tajlandii. Doskonałe pole na test możliwości aparatu, rozmowy i kulinarne eksploracje. Po dwóch intensywnych dniach w mieście aparat wylądował w torbie. Torba w pociągu. Pociąg natomiast przez 12 godzin podążał na południe kraju. Kierunek Ko Phaluai. Tajlandia wypamiła jednak ta przedziwna lokalizacja a zarazem brama parku narodowego Ang Thong to miejsce praktycznie pozbawione turystów. Aparat przewieszony przez ramię, na skuter i w drogę. Do trzech z czterech wiosek można dotrzeć pojazdem. Do czwartej można dostać się tylko przez dżunglę. W każdej spędzamy kilka godzin krzątając się i podglądając spokojne życie. Po raz kolejny czuję, że aparat pomaga swoim rozmiarem. Do tego słońce w południe pali tak mocno, że z pomocą przychodzi elektroniczna migawka i jej ultrakrótkie czasy ekspozycji. ISO160 (najniższe dostępne) i f/1,4 wymagają drastycznego skrócenia czasu naświetlania, a nie zawsze mam ze sobą komplet faderów.

Kolory to od zawsze atut Fujifilm

Możliwości kreowania obrazu w X-Pro3 są spore. Od fenomenalnych symulacji filmów - Classic Chrome, Astia (uwielbiałem ten slajd) czy czarno-biały Acros to absolutne samograje. JPG z aparatu z powodzeniem może być traktowany jako gotowy obraz jeśli tylko taka kolorystyka pasuje użytkownikowi. Często fotografuję w trybie RAW+JPG, jednak nawet jeśli mamy same pliki RAW możemy je wywołać w aparacie wykorzystując wszystkie tryby symulacji i gradingu obrazu. Wykorzystuję tę opcję gdy chcę szybko zrzucić zdjęcie na telefon via Wi-Fi by wrzucić na social media. Najczęściej podczas wyjazdów czy pracy wrzucam takie zdjęcia bezpośrednio na Insta ([instagram.com/adam_jedrysik](https://www.instagram.com/adam_jedrysik)).

Podsumowanie

To była kolejna świetna i kontrastowa przygoda. A nawet kilka. O ile wyjazd musiał się w pewnym momencie skończyć, tak przygoda z X-Pro3 potrwa zdecydowanie dłużej. Jeśli miałbym wskazać element, którego brakuje mi w tym aparacie najbardziej to chyba stabilizacji matrycy, choć utrzymanie dłuższych czasów z kompaktowymi stałkami i tak jest łatwiejsze niż w lustrzance. Przez prawie 3 tygodnie spędzone z Fujifilm X-Pro3 nie brakowało mi absolutnie niczego. To super korpus z szybką komunikacją i w bardzo kompaktowym wydaniu.

Przygotowując artykuł zdałem sobie sprawę z kolejnej małej rewolucji. Pokrętko korekcji dioptrii zostało tak schowane, że ani razu nie przekreśliło mi się podczas noszenia aparatu na ramieniu. W poprzedniku zdarza się to nawet gdy aparat leży na półce.

Wygłąda na to, że pożegnam się z X-Pro2, a jego miejsce zajmie X-Pro3 - dzięki drobnym zmianom okazało się, że krok w stronę doskonałości nie jest taki mały jak mogło się wydawać, a wszelkie poprawki czynią fotografowanie przyjemniejszym i sprawniejszym.

Test **Canon EOS 90D**

1 Zasilanie w EOS 90D jest bardzo wydajne. Fotografując przez wizjer wykonamy nawet 1300 zdjęć

2 EOS 90D opiera się na matrycy APS-C, o rekordowej liczbie 32,5 megapikseli

3 Pentapryzmatyczny wizjer o powiększeniu 0.95x model EOS 90D odziedziczył po poprzedniku

4 Przezryste pokrętkę trybu pracy ma przycisk blokujący

Canon EOS 90D

WWW.CANON.PL 4527 ZŁ (BODY)

Rekordowa rozdzielczość, śledzenie oka i filmowanie 4K bez cropa – czy to wystarczy by rywalizować w segmencie zaawansowanych aparatów systemowych APS-C?

SPECYFIKACJA

Matryca: 32, 5 Mp, APS-C, CMOS, 22,3 x 14,8 mm **Procesor:** DIGIC 8 **Autofokus:** 45 punktów krzyżowych, Dual Pixel CMOS AF **Zakres ISO:** 100 - 25600 (51200) **Rozdzielczość:** 6960 x 4640 px **Tryb wideo:** 4K UHD 30p/25p **Wizjer:** Pentapryzmatyczny, 100%, 0.95x **Karta pamięci:** 1x SD/SDHC/SDXC (UHS II) **Ekran LCD:** 3-calowy, dotykowy, ruchomy, 1,04 Mp **Tryb seryjny:** 10 kl./s **Łączność:** Wi-Fi, Bluetooth **Wymiary:** 141 x 105 x 77 mm **Waga:** 701 g **Zasilanie:** Akumulator lit-ion LP-E6N

Dwucyfrowa seria EOS była od zawsze na celowniku wymagających amatorów, i choć obecnie oczyszcza wszystkich zwracają się w kierunku aparatów bez lustra, Canon nie odpuszcza. Oferuje rekordową w segmencie APS-C rozdzielczość 32 Mp, wydajny tryb seryjny 10 kl./s, funkcję śledzenia twarzy podczas fotografowania przez wizjer, wrócił też joystick zarezerwowany ostatnio dla modeli profesjonalnych. Kluczowe mogą się jednak okazać zmiany w trybie Live View. EOS 90D otrzymał bowiem technologię Dual Pixel AF z systemu EOS R. Do dyspozycji mamy więc zaawansowane systemy śledzące, ciągły AF ze wsparciem detekcji oka, oraz filmowanie 4K bez cropa, również ze wsparciem Eye AF. Jak widać, producent wyraźnie starał się połączyć klasyczne możliwości lustrzanek z funkcjonalnością bezlusterowców? Czy mu się udało?

Wykonanie i ergonomia

Pod względem stylistyki EOS 90D do złudzenia przypomina model 80D. Praktycznie nie zmieniły się wymiary, jest za to lżejszy o 30 gramów (701 g). Korpus jest sztywny, ale obudowę wykonano z tworzyw sztucznych. Choć z pewnością są bardzo wytrzymałe, czuć w rękach lekkość plastiku i puste przestrzenie wewnątrz skorupy. Wszystkie elementy łącznie z przyciskami oraz mocowaniem wyświetlacza i lampy są jednak wzorowo spasowane i pracują bez zastrzeżeń. Uchwyt jest głęboki i świetnie wyprofilowany, pozwala na pewny chwyt. Dodatkową zaletą korpusu są uszczelnienia, choć oczywiście nie tak solidne jak w topowych EOS-ach.

Pod względem obsługi pojawia się niewiele zmian, ale jedna jest bardzo istotna – joystick. To nie nowość w tej linii lustrzanek – zrezygnowano z niego wraz z pojawieniem się modelu 60D. W 90D powraca i od razu jest

5

Wyświetlacz umieszczony na bocznym przegubie jest dotykowy i obracany

6

Zaczerpnięty z wyższych modeli joystick jest bardzo wygodny

7

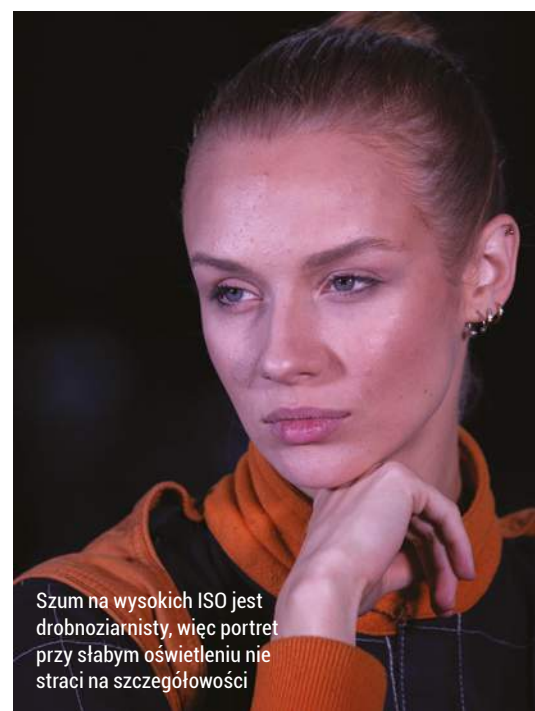
Tylne pokrętko sterujące jest funkcjonalne, ale mogłoby być szersze

8

Rząd czterech przycisków steruje trybem AF, trybem migawki, ISO i trybem pomiaru światła

9

Monochromatyczny panel wyświetla czytelne informacje i można go podświetlić

Szum na wysokich ISO jest drobnoziarnisty, więc portret przy słabym oświetleniu nie straci na szczegółowości

szeroki i wygodny, jak w modelu EOS 5D Mk IV. Działa w 8 kierunkach, a wciskając go można potwierdzić wybór.

EOS 90D odziedziczył pentapryzmatyczny wizjer o powiększeniu 0.95x po poprzedniku. Wyświetla większość istotnych parametrów, przejrzystość wyglądają też wskaźniki wyboru obszarów ostrości. Niestety ikon trybu autofokusa, czy pomiaru światła już w wizjerze nie zobaczymy - odpowiadające im przyciski gaszą wszystkie kontrolki w wizjerze i zmuszają do zerkania na ekran pomocniczy lub główny. Jeśli ta lustrzanka ma konkurować z bezlusterkowacami, na funkcjonalności wizjera nie powinno się oszczędzać.

Ekran główny to także spadek po 80D. Zamocowano go na bocznym przegubie można więc obracać go do pozycji selfie i składać do wewnątrz, aby chronić przed zarysowaniem w transporcie. Rozdzielczość 1,04 Mp nie powala na kolana, ale szczegółowość wyświetlanego obrazu jest dobra. Wyświetlacz jest bardzo jasny, ale na kadrowanie w pełnym słońcu to nadal za mało. Kontrast mocno spada i bardzo trudno ocenić ekspozycję i szczegóły w cieniach. Wyświetlacz jest oczywiście w pełni dotykowy i obsługuje typowe gesty, jak w smartfonie.

Fotografowanie

Aparat startuje natychmiast po włączeniu - nie ma absolutnie żadnego opóźnienia, a wykonanie pierwszego zdjęcia może spowołnić co najwyżej szybkość autofokusa. Minimalne lagi odnotowujemy tylko przy szybkim przeglądaniu dotykowo zdjęć. Fotografując w trybie JPEG przez wizjer EOS 90D rejestruje 10 kl./s przez prawie 5 s (48 zdjęć). Potem zwalnia do 5-6 kl./s, a opróżnianie bufora trwa dosyć krótko, bo 3-4 s. Pięć razy cięższe RAW-y może zapisywać z podobną szybkością, ale miejsca w buforze wystarczy na 26 ujęć, czyli seria 10 kl./s będzie trwała około 2,5 s. W trybie Live View EOS 90D jest jeszcze szybszy - rejestruje 11 kl./s. W takim tempie zapisuje 49 zdjęć JPEG lub 26 RAW-ów. Około dwukrotnie wydłuża się jednak opróżnianie bufora. Należy jednak pamiętać, że te wyniki dotyczą autofokusa pojedynczego, w trybie ciągłym szybkość serii w Live View spada do 7 kl./s.

Tak jak u poprzednika układ ostrości opiera się na 45 punktach krzyżowych, czułych do f/5,6. Dziewięć z nich nie traci na skuteczności jeszcze przy f/8. Ponadto punkt centralny jest podwójnie krzyżowy i czuły już od -3 EV. Za ustawianie ostrości w trybie Live View

odpowiada z kolei system Dual Pixel CMOS AF ze śledzeniem twarzy i oka. Co ciekawe, śledzenie twarzy możliwe jest nawet podczas fotografowania przez wizjer. Ale po kolei... Zaczniemy od autofokusa pojedynczego. Przeostrzenie w jasny dzień - praktycznie bez względu, czy w wizjerze, czy w podglądzie na żywo - trwa od 0,2 do 0,3 s, a w pomieszczeniu, tylko trochę dłużej: 0,3-0,4 s. Szybkość zależy tak naprawdę od użytego obiektywu - aparat nie będzie tutaj słabym ogniwem.

Wykrywanie twarzy w trybie LV działa dobrze nawet fotografując z profilu. Zdarzają się oczywiście sytuacje, w których system się myli, ale bardzo rzadko. Można dołączyć do tego wykrywanie oka, a raczej oczu - bo detekcja nie działa na pojedynczym oku.

A czego możemy spodziewać się po autofokusie ciągłym? Sprawdziliśmy go w trybie seryjnym zarówno na obiekcie, który zbliża się do aparatu ze stałą prędkością w linii prostej, jak i w sytuacji, kiedy zbliża się zygzakiem - czyli porusza się również równoległe do płaszczyzny matrycy. W ruchu prostym, fotografując przez wizjer uzyskaliśmy niemal 100% skuteczność autofokusa w trybie strefowym. Autofokus z automatycznym wyborem punktu z całego obszaru i przy włączonej funkcji wykrywania twarzy również nie spowalniał trybu seryjnego, ale około 10% ujęć było nietrafionych. Bynajmniej nie jest to powód do zmartwień. ➔

Test **Canon EOS 90D**

Szybko przemieszczające się tematy nie stanowią problemu dla ciągłego autofokusa

Z kolei w trybie LV z włączoną detekcją oka autofokus śledził bezbłędnie rejestrując obraz z szybkością bliską 7 kl./s. Wyłączenie detekcji twarzy i oka wyraźnie pogorszyło skuteczność. Równie dobre wyniki otrzymaliśmy dla ruchu złożonego, co tylko potwierdza, niezawodność i szybkość obu układów AF.

Jakość zdjęć

Ponad 32 Mp brzmi jak obietnica wyjątkowej szczegółowości i dużej swobody kadrowania. Niestety ma to swoje wady, bo pełne detali zdjęcie JPEG w najlepszej jakości potrafi ważyć 20 MB, a RAW nawet 50 MB. Łatwo więc o szybkie zapelnienie karty i dysku w komputerze. Oszczędni mogą więc pokusić się o fotografowanie w skompresowanym formacie cRAW, który będzie zajmował średnio 40% mniej, ale jednocześnie oferował praktycznie tę samą jakość co surowy plik nieskompresowany.

RAW-y w EOS 90D zapisywane są w postaci 14-bitowej, można więc liczyć na dużą swobodę podczas wyciągania szczegółów z cieni i przepalań podczas edycji. Rozjaśnianie o 2, a nawet 3 EV można stosować bez obaw o pojawienie się bandingu, czy utratę kolorów. Ograniczeniem będzie jedynie

akceptowalny dla nas poziom szumu pojawiający się przy wyciąganiu szczegółów, a ponieważ ma on przyjemną, drobnoziarnistą strukturę można rozjaśniać do woli.

Kolorystyka zdjęć wykonanych 90D jest znakomita. Jeśli opcje standardowe nas nie zadowolają, możemy w ustawieniach obrazu dowolnie je podkręcić. Z nasycenia zieleni i błękitów będziemy jednak z pewnością zadowoleni. Aparat przyjemnie odwzorowuje również tonację skóry, choć niektórzy twierdzą, że jest zbyt jasna i słabo nasycona. Z pewnością nie można jej odmówić naturalności. Automatyczny balans bieli w nowym EOS-ie lubi chłodniejszą tonację, dlatego warto korzystać z ustawień Pochmurno lub Cień. Można też korzystać z opcji Priorytetu bieli lub Priorytetu atmosfery w scenach oświetlonych ciepłym światłem.

Najbardziej cieszy świetna jakość na najwyższych czułościach, bo to oznacza swobodę fotografowania w całym zakresie ISO. Drobny szum zauważymy w 100% powiększeniu przy ISO 1600-3200, ale szczegółowość jest zachowana nawet przy ISO 6400-12 800. Po odszumieniu możemy być zadowoleni nawet z rozszerzonej czułości ISO 51 200, choć kolory będą już bledsze.

Filmowanie

Tryb wideo w EOS-ie 90D to kolejne usprawnienie względem poprzednika. Aparat otrzymał możliwość filmowania w rozdzielczości 4K UHD. Bez statywu lub gimbala trudno o stabilne filmowanie w 4K z ręki bo matryca jest oczywiście nieruchoma. Możemy natomiast włączyć w menu stabilizację cyfrową, która nieco uspokoi nagranie, ale kosztem pola widzenia. Standardowo materiał 4K jest rejestrowany na całej szerokości matrycy, ale można włączyć funkcję cropowania (rzędu 1.2x). Powinno to podnieść jakość obrazu, ale i ryzyko pojawienia się efektu rolling shutter. Jednocześnie producent ostrzega o możliwości większego

Szczegółowość i odwzorowanie detali przez nową matrycę są znakomite

Zaletą EOS-a 90D jest również soczysta kolorystyka zdjęć

przegrzewania się aparatu, bo obraz próbkowany jest bez pomijania linii pikseli. W praktyce różnice nie są duże, ale jednak daje się zauważyć, że bardziej ostry obraz rejestrowany jest przy cropowaniu. EOS 90D może nagrywać też z szybkością 100/120 kl./s w rozdzielczości Full HD, by potem uzyskać efekt 4-krotnego spowolnienia akcji, filmy mogą być również nagrywane w trybie Filtrów kreatywnych. W trakcie filmowania możemy swobodnie zmieniać parametry ekspozycji (czas, przysłona i czułość) jeśli używamy trybu M, natomiast w trybach P, Av i Tv jedynie kompensować ekspozycję. Zaletą podczas nagrywania będzie z pewnością autofokus - działa bardzo płynnie, a w dodatku można korzystać z funkcji śledzenia wspieranego przez wykrywanie twarzy i oka.

Podsumowanie

Zacznijmy od tego, że EOS 90D doskonale wypada na tle poprzednika. Korpus przeszedł tylko lekki lifting, ale pojawienie się joysticka znacznie poprawia wygodę pracy.

Mimo zwiększonej rozdzielczości matrycy EOS 90D nie stracił też na szybkości - tak wydajny tryb seryjny 10 kl./s oraz skuteczny autofokus z wykrywaniem twarzy przez wizjer zadowolą nawet fotoreportera.

Tryb seryjny 7 kl./s w Live View przy wsparciu ciągłego AF nie jest może jakimś rekordem, ale przynajmniej tej wartości możemy być pewni. Bezdyskusyjna jest za to skuteczność i zawrotna szybkość podążania autofokusa za obiektem i śledzenia oka zarówno w trakcie fotografowania na żywo, jak i filmowania.

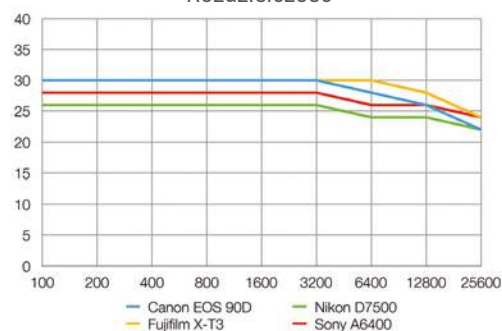
Pod kątem fotograficznym naprawdę nie ma się do czego przyczepić. Wysoka rozdzielczość matrycy, doskonała szczegółowość i jakość zdjęć w całym zakresie ISO.

Jedynie kontrowersje wzbudza tryb wideo. Filmy 4K można nagrywać bez cropa, ale nie grzeszą wtedy ostrością. Nieco lepiej wyglądają te nagrane z cropem, choć nadal szczegółowość jest słabsza niż w Fujifilm X-T30 i Sony A6400. Z drugiej strony świetny autofokus ze śledzeniem oka, obrotowy i w pełni dotykowy wyświetlacz, wystarczająco do codziennego filmowania, a nawet kreatywnego vlogowania. Jednak dla ambitnych filmowców niski bitrate, brak profili Log, czy bardziej wydajne wyjście HDMI mogą być nie do zaakceptowania.

Krzysztof Mularczyk

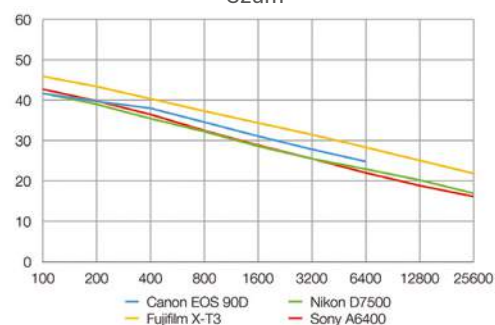
Testy w laboratorium

Rozdzielczość

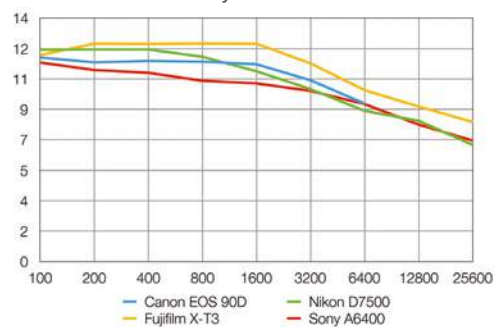
EOS 90D wykazuje przewagę pod względem rozdzielczości nad najbliższym konkurentem Nikonem D7500, ale Fujifilm X-T3 mu dorównuje.

Szum

EOS 90D radzi sobie całkiem nieźle z redukowaniem szumów, pokonując Nikona i Sony, choć nie Fujifilm X-T3.

Dynamika

D7500 wypada lepiej niż EOS 90D przy niskich i średnich ISO, ale przy wysokich jest odwrotnie. Fujifilm X-T3 wygrywa.

Werdykt Digital Camera

4,5

Znakomity

Funkcje

Budowa i ergonomia

Jakość obrazu

Możliwości/cena

Wzrost rozdzielczości musiał niestety odbić się nieco na jakości zdjęć przy najwyższych ISO, ale do ergonomii, obsługi, funkcjonalności i ceny EOS-a 90D nie mamy najmniejszych zastrzeżeń.

Piękny bokeh

Zapomnijmy o ostrości. Szukamy obiektywu, który najładniej rozmywa na zdjęciu tło

N

iektórzy z nas mają obsesję na punkcie ostrości obiektywów i tego, jak wiele drobnych szczegółów mogą zarejestrować. Ale dla delikatnych i onirycznych obrazów, bokeh jest

ważniejszy. Określa on jakość wizualną nieostrych obszarów w kadrze, problem w tym, że tak naprawdę nie można jej zmierzyć. Jest to raczej kwestia subiektywnej oceny, choć istnieją pewne reguły jego powstawania. Przede wszystkim, jeśli chcesz uzyskać lepszy bokeh, będziesz potrzebował niewielkiej głębi ostrości. Naturalnym wyborem będzie tu krótki teleobiektyw o dużym maksymalnym otworze przysłony. Duża jasność

i dłuższa ogniskowa pomogą Ci zmniejszyć głębię ostrości i wyodrębnić główny obiekt z miękko rozmytego tła.

Najczęściej stosowane w aparatach pełnoklatkowych są jasne obiektywy o ogniskowej rzędu 85 mm, natomiast w przypadku korpusów z matrycami APS-C podobną popularnością cieszą się jasne "pięćdziesiątki".

Warto przyjrzeć się także krótszym ogniskowym, które pozwalają zbliżyć się do tematu, co również przekłada się na niewielką głębię ostrości. Dzięki szerszemu kątowi widzenia pozwalają uchwycić też w kadrze większą część rozmytego tła.

Oto kilka najciekawszych, naszym zdaniem, jasnych stałek do aparatów z matrycami różnego formatu.

Zawodnicy

1 Canon EF 50 mm f/1,8 STM	490 zł
2 Canon RF 85 mm f/1,2L USM	13 299 zł
3 Fujinon XF56 mm f/1,2 R APD	5199 zł
4 Nikkor AF-S DX 35 mm f/1,8G	729 zł
5 Nikkor Z 50 mm f/1,8 S	939 zł
6 Nikkor Z 85 mm f/1,8 S	1949 zł
7 Olympus M.Zuiko Digital 45 mm f/1,8	949 zł
8 Sigma 85 mm f/1,4 DG HSM A	4755 zł
9 Sigma 105 mm f/1,4 DG HSM A	6149 zł
10 Sony FE 135 mm f/1,8 G Master	7079 zł

Test grupowy **Piękny bokeh**

Canon EF 50 mm f/1,8 STM

490 zł

Tani, ale sprawi dużo frajdy

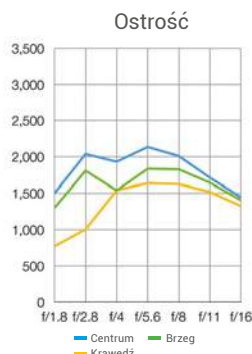
Ten pełnoklatkowy obiektyw jest najtańszy w teście. Mimo to jest dobrze wykonany i zapewnia

znaczną poprawę w stosunku do poprzedniej wersji. Ulepszenia obejmują system AF oparty na silniku krokowym, który zapewnia płynne, niezwykle ciche ostrzenie idealne do rejestrowania filmów. Z punktu widzenia bokeh, zwiększenie liczby listków przysłony z pięciu do siedmiu jest najważniejszą zmianą, dając lepiej zaokrąglony otwór przysłony, nawet gdy trochę ją przymkniesz. Ta klasyczna ogniskowa w aparatach APS-C daje efektywną ogniskową rzędu 80 mm, idealną do portretowania.

Możliwości

Bokeh jest nieco mniej gładki, w porównaniu z Nikkorem DX 35 mm, który został zaprojektowany wyłącznie dla aparatów formatu APS-C.

Rozdzielczość
Przyzwolta w całym zakresie, poza szerokootwartą przysłoną.

Aberracja 0.69
Może być zauważalna jeśli nie przymkniesz nieco przysłony.

Dystorsja -1.6
Zniekształcenie beczkowate jak na "50-tkę" jest wyraźne.

Canon RF 85 mm f/1,2L USM

13 299 zł

Czy bokeh idzie w parze z ceną?

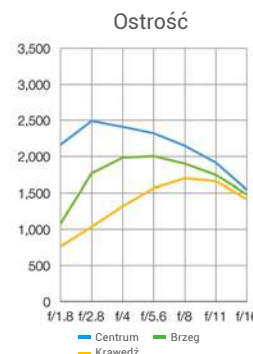
Wydaje się, że Canon stara się skompensować znacznie smuklejszą konstrukcję swoich nowych

bezlusterkowców projektując większe i cięższe obiektywy. RF 85 mm f/1,2 jest tego doskonałym przykładem, a jego cena również nie zachęca. To jednak szkło klasy premium - zawiera zaawansowane technologicznie powłoki Air Sphere Coating i optykę BR (Blue-spectrum Refractive). Konstrukcja jest wytrzymała a bokeh wyjątkowo kremowy i przyjemnie miękki. System AF jest też znacznie szybszy niż w starszym EF 85 mm f/1,2 przeznaczonym do lustrzanek.

Możliwości

Optyka BR robi świetną robotę, minimalizując aberracje chromacyjne, praktycznie eliminuje przebarwienia przed i za punktem ostrości.

Rozdzielczość
W centrum jest bardzo wysoka, ale spada na brzegach i w narożnikach.

Aberracja 0.44
Przebarwienia krawędzi w tym obiektywie są na minimalnym poziomie.

Dystorsja -0.14
Dystorsja beczkowa jest w tym modelu praktycznie niewidoczna.

Werdykt Digital Camera

Znaczne ulepszenie w stosunku do poprzednich wersji, ale oferowane rozmycie nieostrości nie będzie specjalnie wyrafinowane

4,0 ★★★★★ Dostawca

Funkcje

Budowa i ergonomia

Jakość obrazu

Możliwości/cena

Werdykt Digital Camera

Naprawdę ciężki i drogi. Mimo to, jego wykonanie, plastyka i jakość obrazu sprawiają, że RF 85 mm f/1,2 jest wart swojej ceny.

5,0 ★★★★★ Najlepszy w swojej klasie

Funkcje

Budowa i ergonomia

Jakość obrazu

Możliwości/cena

Fujinon XF 56 mm f/1,2 R APD

5199 zł

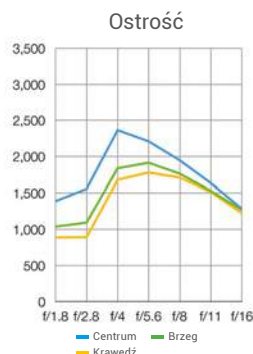
Obiektyw z filtrem

Z aparatami Fujifilm wyposażonymi w matryce APS-C, ten obiektyw oferuje efektywną ogniskową 84 mm. Ponieważ jednak głębia ostrości jest zależna od rzeczywistej, a nie "efektywnej" ogniskowej, nadal można walczyć o uzyskanie naprawdę gładkiego bokeh. Ten obiektyw ma nie tylko super dużą przysłonę f/1,2, ale także wbudowany filtr apodycyjny, zastosowany dopiero w drugiej wersji modelu XF 56 mm. Ma on za zadanie rozmywać krawędzie krążkom rozogniskowanych światła i uczynić je mniej "szorstkimi".

Możliwości

Wadą filtra apodycyjnego jest to, że zmniejsza on transmisję światła przez obiektyw. Bokeh jest pięknie gładki, ale nieostrości nadal mają dość twarde krawędzie.

Rozdzielczość
Ostrość jest dobra, ale pozostaje w tyle za niektórymi testowanymi obiektywami.

Aberracja 0.11
Niewielka aberracja widoczna jest jedynie przy szerzej otwartej przysłonie.

Dystorsja -0.02
W zasadzie na zerowym poziomie.

Werdykt Digital Camera

Ten obiektyw idzie o krok dalej, aby zagwarantować kremowy bokeh przypominający ten typowy dla sensorów pełnoklatkowych,

4,0 ★★★★★ Doskonale

Nikkor AF-S DX 35 mm f/1,8G

729 zł

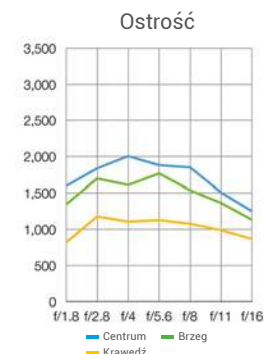
Budżetowa propozycja pod APS-C

O biektyw ten jest przeznaczony do lustrzanek formatu DX (APS-C), na których daje naturalną perspektywę widzenia, mniej więcej taką samą jak przy użyciu 50 mm na korpusie pełnoklatkowym. Wartość przysłony f/1,8 zamiast f/1,4 oraz fakt, że obiektyw musi pokryć pole obrazowe matrycy APS-C, pomogły zmniejszyć rozmiary fizyczne, a także obniżyć koszty. Konstrukcja jest dość prosta - w skład zestawu wchodzi tylko osiem elementów optycznych, z których jeden jest asferyczny. Podczas gdy większość pozostałych testowanych obiektywów posiada przysłonę z dziewięcioma listkami, ten ma tylko siedem.

Możliwości

Bokeh jest ciekawy, jak na obiektyw w tej cenie, ale mniej gładki niż w przypadku droższych obiektywów z tej grupy.

Rozdzielczość
W sumie jest na dobrym poziomie, ale spada w narożnikach.

Aberracja 2.12
Na brzegach widać przebarwienia, ale znikają po przymknięciu przysłony.

Dystorsja -1.65
"Beczka" może być zauważalna, ale nie jest większa niż w AF-S 50 mm. f/1,4G.

Werykt Digital Camera

Jest to dość jasny standard dla aparatów formatu DX, ale bokeh nie zachwyca. Mimo wszystko jednak, jest to przyzwoity budżetowy model.

4,0 ★★★★★ Doskonale

Test grupowy **Piękny bokeh**

Nikkor

Z 50 mm f/1,8 S

939 zł

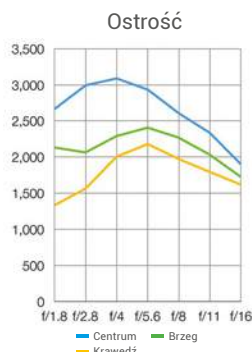
Nowy standard

S tandardowy model Nikon 50 mm f/1,8 został na nowo opracowany dla bezlusterkowych aparatów pełnoklatkowych, wykorzystując większą średnicę mocowania Z i jego krótszą odległość od matrycy. Mimo że ma jasność "tylko" f/1,8 zamiast f/1,4, jest znacznie dłuższy niż Nikon 50 mm f/1,4 do lustrzanek. Konstrukcja optyczna jest bardziej złożona, składa się z 12, a nie ośmiu elementów optycznych, i zawiera dwa elementy asferyczne i dwa elementy ED. Oba obiektywy ostrzą od 0,4 m, ale nowszy model ma silnik krokowy zamiast pierścieniowego systemu ultradźwiękowego.

Możliwości

Ze względu na mniejszą jasność f/1,8 nie można uzyskać tak małej głębi jak przy f/1,4, ale obszary nieostre mogą wyglądać nieco bardziej gładko.

Rozdzielczość
Ostrość jest niezwykle, nawet przy fotografowaniu z dużym otworem.

Aberracja 0.39
Aberracja jest niewielka. W zasadzie nie potrzebuje nawet korekty.

Dystorsja 0.01
W labie uzyskał świetny wynik, jest to obiektyw bez zniekształceń.

Werdykt Digital Camera

Zadziwiająco ostry nawet przy f/1,8 i zapewnia również bardzo gładki bokeh. Jest to kolejny dobry powód, aby przejść na system Nikon Z.

4,5 ★★★★★
Znakomity

Nikkor

Z 85mm f/1,8 S

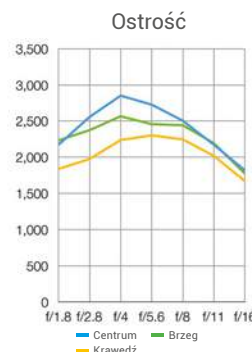
1949 zł

Podstawowy, ale skuteczny

O biektyw Nikon Z 85 mm f/1,8 S to kolejny doskonałym obiektywem, o użytecznej ogniskowej choć nieco skromniejszej maksymalnej wartości przysłony.

Ten model nie posiada elementów asferycznych, ale nadal zachowuje dwa elementy ED oraz powłoki nanokrystaliczne. Konstrukcja jest dość kompaktowa i lekka, ale nadal sprawia bardzo solidne wrażenie, które potęguje zestaw uszczeliek.

Rozdzielczość
Ostrość środka nie jest tak dobra jak Z 50 mm, ale jest ostrzejszy w narożnikach.

Możliwości

Bokeh jest delikatny i miękki. Mimo mniejszej wartości przysłony, nieostrości wyglądają płynniej niż w starszym modelu obiektywu Nikon AF-S 85 mm f/1,4G przeznaczonym do lustrzanek. Rozogniskowane światła po przymknięciu przysłony również wyglądają na lepiej zaokrąglone.

Aberracja 0.35
Przebarwienia są świetnie kontrolowane, podobnie jak w modelu Z 50 mm.

Dystorsja -0.1
Zmierzony poziom dystorsji w praktyce jest w zasadzie niewidoczny.

Werdykt Digital Camera

Bokeh jest gładziej niż w Z 50 mm. Jest wspaniały pod względem ostrości, jak i rozmycia, udowadniając, że można uzyskać piękne nieostrości przy f/1,8.

5,0 ★★★★★
Najlepszy w swojej klasie

Olympus

M.Zuiko Digital 45 mm f/1,8

949 zł

Portretowe 45 mm

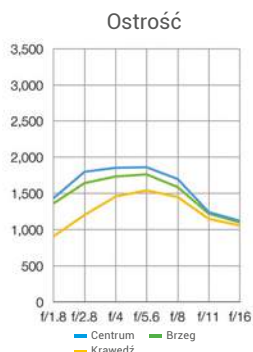
Format Mikro 4/3 naprawdę wprowadził kompaktowość do systemu. Dzieje się tak głównie dzięki

wykorzystaniu stosunkowo niewielkiego przetwornika obrazu z 2-krotnym mnożnikiem ogniskowej. W związku z tym, ten niewielki obiektyw 45 mm f/1,8 ma efektywną ogniskową 90 mm dla pełnej klatki. Głębia ostrości jest bardziej zależna od "rzeczywistej" niż "efektywnej" ogniskowej, więc skromna wartość przysłony f/1,8 sprawia, że ładne rozmycie stanowi wyzwanie dla tego obiektywu. W dotaku przysłona opiera się na 7 listkach, a nie na 9, choć nie ma to znaczenia, jeśli fotografujesz z szeroko otwartą przysłoną.

Performance

Ostrość na większości zdjęć jest dość dobra, ale bokeh jest bez charakteru i brakuje mu miękkości.

Rozdzielczość
Ostrość jest imponująca, chociaż na brzegach spada znacznie przy f/1,8.

Aberracja 0.59

Jest znikoma przy f/1,8 i trzyma świetny poziom po przymknięciu przysłony.

Dystorsja 0.3

Jest nieduża, ale i tak można ją jeszcze zminimalizować korekcją w aparacie.

Werdykt Digital Camera

Jest niedrogi (około 1/4 ceny Olympusu 45 mm f/1,2 Pro,) ale bokeh jest rozczarowujący i pozbawiony gładkości.

3,5 ★★★★★

Bardzo dobry

Funkcje

Budowa i ergonomia

Jakość obrazu

Możliwości/cena

Sigma

85 mm f/1,4 DG HSM | A

4755 zł

Czasami większy znaczy lepszy

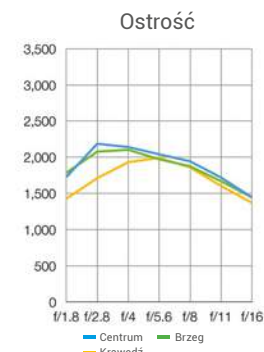
Zawsze uważaliśmy, że ten model Sigmy jest zbyt duży i ciężki jak na obiektyw 85 mm f/1,4 - ale to było

zanim pojawił się Canon RF 85 mm f/1,2. Jednak mimo mniejszej jasności Sigma jest nadal nieco dłuższa od obiektywu Canon i prawie tak samo ciężka. Dostępna jest na mocowaniach Canon EF, Nikon F, Sony E i Leica L. Konstrukcja optyczna składa się z 14 elementów, w tym asferycznego i dwóch SLD. Autofokus jest oparty na pierścieniowym systemie ultradźwiękowym z ręcznym przeostrzaniem

Performance

W niektórych obiektywach Sigma zaobserwowaliśmy lekki efekt nieostrości w kształcie pierścieni. W tym obiektywie nie ma tego problemu, który zapewnia super gładki bokeh.

Rozdzielczość
Ostrość i kontrast robią ogromne wrażenie nawet przy otwartej przysłonie.

Aberracja 0.36

Przebarwienia krawędzi są w zasadzie nieistotne.

Dystorsja 0.03

Jest to obiektyw bez zniekształceń, nie potrzebuje korekcji w aparacie.

Werykt Digital Camera

Jest duży i solidny, a jego jakość obrazu jest bajeczna. To nasz najlepszy wybór dla lustrzanek Canon i Nikon, oraz pełnoklatkowych aparatów Panasonic bez lustra.

5,0 ★★★★★

Najlepszy w swojej klasie

Funkcje

Budowa i ergonomia

Jakość obrazu

Możliwości/cena

Test grupowy **Piękny bokeh**

Sigma

105 mm f/1,4 DG HSM | A

6149 zł

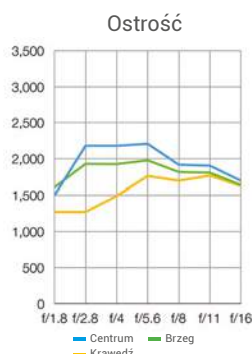
Mistrz nieostrości

Aby zmaksymalizować bokeh, Sigma stworzyła teleobiektyw 105 mm o przysłonie f/1,4. Także firma Nikon ma w ofercie obiektyw AF-S 105 mm f/1,4E ED, ale podczas naszych testów okazało się, że Sigma generuje nieco lepszy bokeh, a przy tym jest znacznie tańsza niż Nikkor 105 mm. Sigma 105 mm jest duży i ciężki, dlatego fabrycznie wyposażono go w uchwyt do mocowania na statywie. Udoskonalenia optyczne obejmują element asferyczny, trzy elementy FLD oraz dwa SLD.

Możliwości

Aberracja chromatyczna jest znikoma, a ogólny bokeh jest naprawdę miękkie. Głębia ostrości generowana przez ogniskową i przysłonę f/1,4 może być trochę za mała, ale nieostrości są wspaniałe.

Rozdzielczość
Trzeba lekko przymknąć przysłonę, aby uzyskać wyższą rozdzielczość.

Aberracja 0.69
Aberracja chromatyczna jest niewielka, wymaga tylko lekkiej korekty.

Dystorsja 0.39
Niewielka dystorsja poduszkowata zupełnie nie przeszkadza w odbiorze.

Werdykt Digital Camera

Uznawany przez Sigmę za "mistrza bokeh", spełnia swoje zadanie, ale jest nieco zbyt ciężki, zwłaszcza przy długich sesjach zdjęciowych z ręki.

4,5 ★★★★★ Znakomity

Sony

FE 135 mm f/1,8 G Master

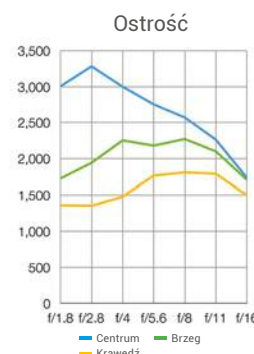
7079 zł

Jak zawsze imponujący G Master

Obiektyw G Master firmy Sony zyskał znakomitą reputację ze względu na ogólną wydajność i jakość obrazu, a w szczególności z powodu pięknego bokeh. Model 135 mm f/1,8 wykorzystuje w swojej konstrukcji elementy XA, Super ED i standardowe ED, a także 11-listkową przysłonę, która utrzymuje dobrze zaokrąglony otwór po przymknięciu. Do jej ręcznego sterowania służy pierścień ze skokiem 1/3 EV oraz przełącznik odblokowujący, płynną regulację podczas filmowania.

Rozdzielczość
Ostrość w środku jest fenomenalna, ale na brzegach najwyżej przeciętna.

Możliwości

Obiektyw zapewnia niezwykle miękkie bokeh, do czego przyczynia się nie tylko długa ogniskowa, ale także sama jakość optyczna. Jednak rozmyte światła w pobliżu krawędzi i narożników kadru mogą nabrać eliptycznego wyglądu.

Aberracja 0.28
Pod tym względem obiektyw wypada świetnie.

Dystorsja 0.64
Widać zniekształcenie poduszkowe, ale można je łatwo skorygować.

Werdykt Digital Camera

Jest większy od Sony FE 85 mm f/1,4 G Master, ale generuje lepszy bokeh. Kluczową decyzją będzie to, która ogniskowa jest dla Ciebie bardziej atrakcyjna.

5,0 ★★★★★ Najlepszy w swojej klasie

Canon wygrywa

Canon RF 85 mm f/1,2L USM
jest po prostu fenomenalny

Model RF 85 mm f/1,2L USM firmy Canon do bezlusterkowych z serii EOS R w pełni wykorzystuje zalety portretowej ogniskowej i wyjątkowo dużego otworu przysłony f/1,2, zapewniając po prostu najlepszy bokeh spośród wszystkich obiektywów w całej grupie. Rozycie nieostrości jest wyjątkowo przyjemne ale obiektyw jest drogi, a przy braku stabilizacji przetwornika w obecnych

aparatach EOS R i RP drgania aparatu mogą stanowić problem.

Chociaż Nikkor Z 85 mm f/1,8 S jest ciemniejszy o 1 EV, to pod względem bokeh zbliża się do potężnego Canona, a przy tym jest bardziej kompaktowy, lżejszy i znacznie bardziej przystępny cenowo.

Dla tych, którzy nadal fotografują lustrzankami Canon i Nikon, naszym pierwszym wyborem jest Sigma 85 mm f/1,4

DG HSM | A. Jeśli chcesz wykorzystać jeszcze dłuższą ogniskową, nie przejmując się rozmiarem i ceną, Sigma 105 mm f/1,4 DG HSM | A jest najlepszym wyborem.

Z kolei Sony FE 135 mm f/1,8 G Master to absolutne marzenie i jest bardzo zbliżony do Canon RF 85 mm pod względem jakości bokeh. Podobnie jak krótszy kuzyn 85 mm f/1,4 GM do bezlusterkowych aparatów Sony z serii A7 i A9.

Testowane obiektywy	Canon EF 50 mm f/1,8 STM	Canon RF 85 mm f/1,2L USM	Fujifilm XF 56 mm f/1,2 R APD	Nikkor AF-S DX 35 mm f/1,8G	Nikkor Z 50 mm f/1,8 S	Nikkor Z 85 mm f/1,8 S	Olympus M.Zuiko Digital 45 mm f/1,8	Sigma 85 mm f/1,4 DG HSM A	Sigma 105 mm f/1,4 DG HSM A	Sony FE 135 mm f/1,8 G Master
Strona www	canon.pl	canon.pl	fujifilm.pl	nikon.pl	nikon.pl	nikon.pl	olympus.pl	sigma-sklep.pl	sigma-sklep.pl	sony.pl
Cena	490 zł	13 299 zł	5199 zł	729 zł	939 zł	1949 zł	949 zł	4755 zł	6149 zł	7079 zł
Mocowanie	EF	RF	X	F (DX)	Z (FX)	Z (FX)	M4/3	EF, F, S, E, L	EF, F, S, E, L	E
Elementy/Grupy	6/5	13/9	11/8	8/6	12/9	12/8	9/8	14/12	17/12	13/10
Przysłona	7 listków	9 listków	7 listków	7 listków	9 listków	9 listków	7 listków	9 listków	9 listków	11 listków
Autofokus	Silnik krokowy	Ultra-dźwiękowy	Silnik krokowy	Ultra-dźwiękowy	Silnik krokowy	Silnik krokowy	Silnik krokowy	Ultra-dźwiękowy	Ultra-dźwiękowy	Podwójne silniki liniowe
Przeostrzanie AF	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Min. ostrość	0,35 m	0,85 m	0,7 m	0,3 m	0,4 m	0,8 m	0,5 m	0,85 m	1,0 m	0,7 m
Powiększenie	0,21x	0,12x	0,09x	0,16x	0,15x	0,14x	0,11x	0,12x	0,12x	0,25x
Rozmiar filtra	49 mm	82 mm	62 mm	52 mm	62 mm	67 mm	37 mm	86 mm	105 mm	82 mm
Akcesoria	Brak	Ośłona, pokrowiec	Ośłona, pokrowiec, filtr ND8	Ośłona, pokrowiec	Ośłona, pokrowiec	Ośłona, pokrowiec	Brak	Ośłona, pokrowiec	Ośłona, pokrowiec, uchwyt do statywu	Ośłona, pokrowiec
Wymiary	69 x 39 mm	103 x 117 mm	73 x 70 mm	70 x 53 mm	76 x 87 mm	75 x 99 mm	56 x 46 mm	95 x 126 mm	116 x 132 mm	90 x 127 mm
Waga	160 g	1195 g	405 g	200 g	415 g	470 g	116 g	1130 g	1645 g	950 g

Funkcje	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Budowa i ergonomia	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Jakość obrazu	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Możliwości/cena	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Werdykt	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★

107
WZORÓWna Twój
smartfon

Przed

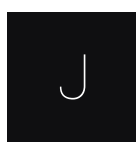

Po

Maluj światłem za pomocą smartfonu

PLIK I FILM NA
WWW.MEDIA.AVT.PL

Skorzystaj z bezpłatnego zestawu 107 wzorów oświetleniowych na smartfony, aby stworzyć niezwykle obrazy zwykłych przedmiotów

Jeśli pozostawisz otwartą migawkę aparatu na dłużej niż zwykle, każde poruszające się źródło światła, zamiast zostać zarejestrowane jako statyczny jasny punkt, zamieni się w świetlną smugę. Możesz wykorzystać ten efekt do „pomalowania” tematu światłem, a nawet – po skierowaniu źródła światła w stronę obiektywu – stworzenia eterycznych śladów dopełniających kompozycję obrazu.

W materiałach dołączonych do tego wydania magazynu znajduje się wiele specjalnie wyselekcjonowanych wzorów graficznych, które można wykorzystać w jednym lub drugim celu. Wszystko, co musisz zrobić, to wyświetlić je na ekranie smartfonu, tabletu lub laptopa, aby móc malować, rozjaśniać temat blaskiem ekranu lub tworzyć różnokształtne kolorowe smugi światła wokół fotografowanych obiektów.

Do zrobienia zdjęć potrzebny będzie aparat zamocowany na statywie w ciemnym miejscu (może być on ustawiony w pomieszczeniu lub na zewnątrz); wówczas możesz zacząć korzystać z przenośnego „zestawu oświetleniowego” w dowolny wybrany przez siebie sposób. Po wykonaniu kilku ujęć aparatem znajdującym się przez cały czas w tej samej pozycji możesz następnie ułożyć je w stos warstw w Photoshopie i stworzyć niesamowite obrazy, na których widać będzie wiele źródeł światła.

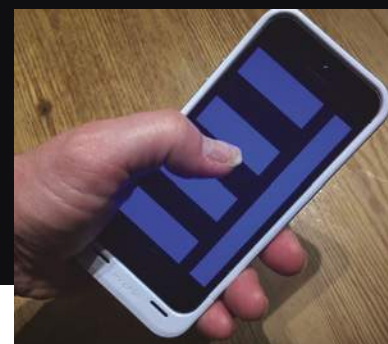

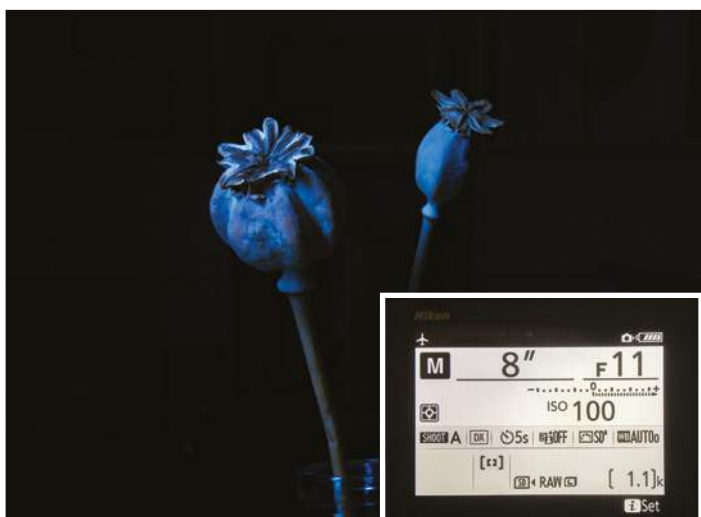
Jon Adams

Jon jest fotografem i dziennikarzem. Prowadzi również indywidualne i grupowe warsztaty z zakresu obsługi cyfrowych lustrzanek i edycji zdjęć w Photoshopie.

Zestaw wzorów do malowania światłem gratis

Aby użyć wzorów świetlnych przeznaczonych do wyświetlenia na ekranie, przenieś je z komputera, smartfonu lub tabletu korzystając z łączności Bluetooth, Wi-Fi, wysyłając e-mailem albo podłącz urządzenie przez złącze USB i skopiuj pliki do pamięci urządzenia. Gdy znajdą się one już na urządzeniu, wybierz pożądany wzór, i trzymając w ręce przesuwaj w określony sposób wokół obiektu.

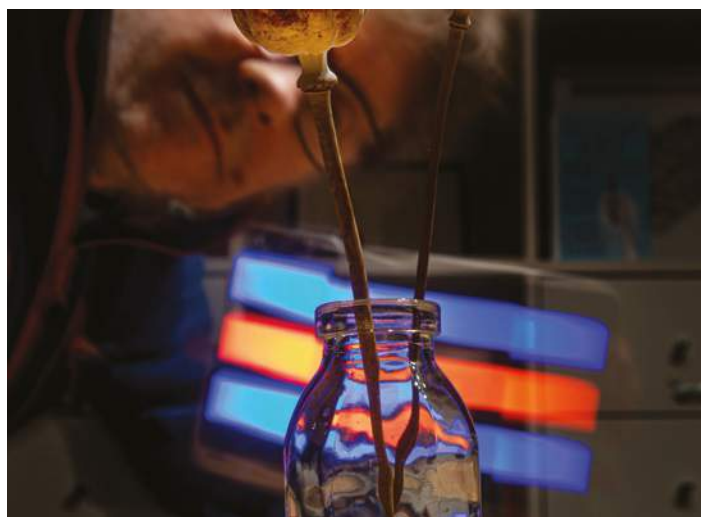

1

Zaaranżuj scenę i zrób pierwsze zdjęcie

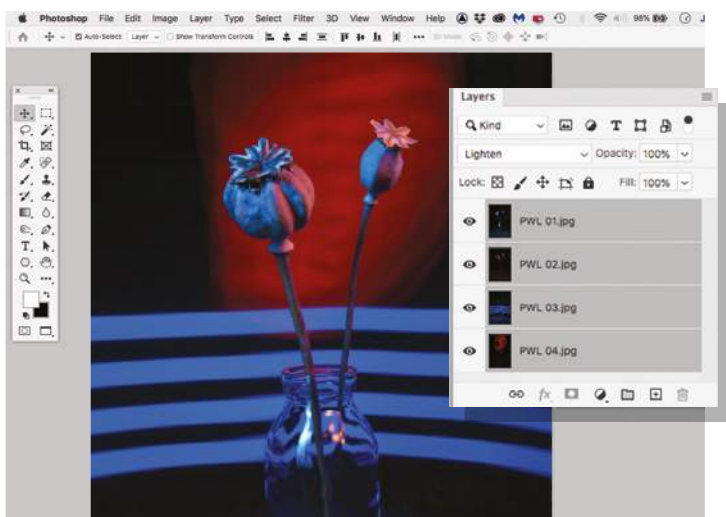
Zamocuj aparat na statywie, skomponuj kadr i ustaw ostrość na temacie. Wyłącz automatyczne ustawianie ostrości, aby móc ręcznie zogniskować obiektyw na pożądaną odległość, i przestaw aparat w trybu manualny (przekręć główne pokrętło wyboru trybu fotografowania w pozycję M). Ustaw czułość matrycy na ISO 100, czas otwarcia migawki na 8 s, a przysłonę na f/11. Teraz włącz samowyzwalacz i ustaw 5-sekundowe opóźnienie wyzwolenia migawki, aby mieć czas na naciśnięcie spustu i przygotowanie się do malowania światłem. Jeśli jesteś w pomieszczeniu, wyłącz wszystkie światła, a następnie zrób pierwsze zdjęcie, używając jednego z jednokolorowych wzorów oświetleniowych, aby oświetlić obiekt. Cały czas podczas trwania długiej ekspozycji poruszaj urządzeniem, aby równomiernie oświetlić obiekt.

2

Zrób kolejne zdjęcia z różnymi efektami

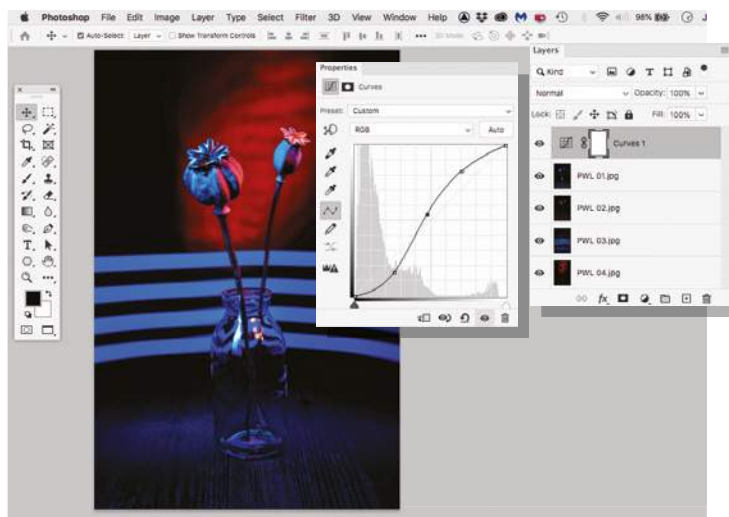
Upewniając się, że aparat, ostrość i temat nie mogą zostać w żaden sposób zmienione pomiędzy kolejnymi wykonywanymi ujęciami, zrób kolejne zdjęcie z dokładnie takimi samymi ustawieniami, oświetlając obiekt pod innym kątem i, jeśli chcesz, zmieniając wzór oświetleniowy wyświetlany na ekranie urządzenia, którym poruszasz dookoła. Następnie zrób to samo wyświetlając jasny kolorowy wzór i machaj ekranem skierowanym w stronę obiektywu. Podczas ekspozycji przesuwaj urządzenie świecące dookoła obiektu i wokół niego, tworząc barwne i zakręcone smugi światła. Kontynuuj robienie tego z wykorzystaniem różnych wzorów i kolorów, aby uzyskać różnorodne eteryczne efekty, za każdym razem zachowując te same parametry ekspozycji i nie zmieniając pozycji aparatu.

3

Połącz ze sobą różne efekty świetlne

Skopiuj swoje zdjęcia do komputera i otwórz program Photoshop. Wywołaj polecenie Plik > Przeglądaj w programie Bridge, przejdź do folderu, w którym je umieściłeś, a następnie przejrzyj różne ujęcia, aby znaleźć wśród nich te najlepsze. Przytrzymując wciśnięty klawisz [Ctrl]/[Cmd] klikaj pliki wybierając najciekawsze przykłady różnych efektów świetlnych, które udało Ci się stworzyć. Wywołaj polecenie Narzędzia > Photoshop > Wczytaj pliki do warstw programu Photoshop. Spowoduje to otwarcie Photoshopa, a zdjęcia zostaną załadowane na warstwy i będą widoczne w panelu Warstwy. Kliknij najniższą warstwę, a następnie przytrzymując wciśnięty klawisz [Shift] kliknij najwyższą, aby zaznaczyć wszystkie. Teraz wybierz Tryb mieszania Jaśniej. Widoczne staną się wówczas efekty świetlne ze wszystkich warstw.

4

Mieszaj warstwy z efektami świetlnymi

Używaj ikony oka znajdującej się obok każdej warstwy, aby włączać i wyłączać podgląd smug, dzięki czemu będziesz mógł znaleźć idealną kombinację efektów świetlnych, aby stworzyć ciekawie wyglądający obraz. Po wybraniu idealnej kombinacji efektów kliknij górną warstwę, a następnie kliknij ikonę Utwórz nową warstwę wypełnienia lub korekcyjną i z rozwijanej listy wybierz pozycję Krzywe. Przeciągnij krzywą w dół lub w górę, aby rozjaśnić lub przyciemnić obraz, lub nadaj krzywej kształt delikatnie zarysowanej litery S, aby zwiększyć kontrast. Zapisz obraz jako plik JPEG wywołując polecenie Plik > Zapisz jako. Teraz wróć do swoich warstw i ponownie je „pomieszaj”, aby uzyskać nowy obraz przy użyciu innej kombinacji efektów świetlnych. Obejrzyj nasz film, aby zobaczyć, jak zmienić kolor świetlnych smug.

Dodaj koloru sceneriom uwiecznianym o zmierzchu

Zamień nudną scenę w kolorową fantazję modyfikując jej wygląd w Lightroomie

Sean McCormack

Sean McCormack jest fotografem i redaktorem mieszkającym w Galway na zachodnim wybrzeżu Irlandii. Jest także autorem książki *The Indispensable Guide to Lightroom CC*.

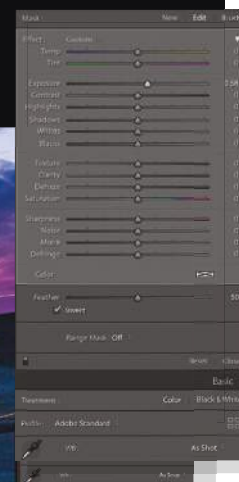
Przygotowałeś się. Sprawdziłeś pogodę, wiesz, kiedy i gdzie zacznie zachodzić słońce. Pojechałeś w upatrzone wcześniej miejsce i zabrałeś ze sobą cały potrzebny sprzęt – naładowane akumulatory, karty i inne różności. Nie zapomniałeś o niczym. Ale cały ten wysiłek okazał się nieopłacalny, bo zarejestrowane zdjęcie jest ponure.

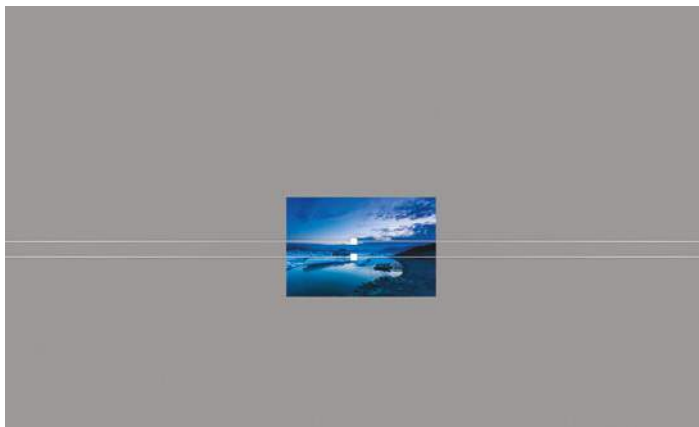
Co zatem powinieneś zrobić? Cóż, możesz się poddać lub nałożyć na obraz kilka filtrów promieniowych i nieco go ożywić. Przed erą cyfrową prawdopodobnie użyłbyś prawdziwego filtra podobnego do modelu Lee Coral. Zabarwia on subtelnie zdjęcie i otacza sfotografowaną scenerię przyjemnym wieczornym blaskiem.

Możesz zrobić to samo w Lightroomie (lub jeśli wolisz w Adobe Camera Raw) za pomocą narzędzia Radial Filter. Wymaga to jednak zastosowania pewnej sztuczki. Możesz także wykonać kilka dodatkowych kroków, aby kolorowa poświata wyglądała jeszcze bardziej naturalnie.

Dodaj plamy światła

Narzędzie Radial Filter służy nie tylko do nakładania koloru. Pozwala ono rozjaśniać wybrane obszary poprzez stworzenie w dowolnym miejscu na zdjęciu plam światła. Kliknij słowo **New**, aby utworzyć nowy filtr. Kliknij dwukrotnie słowo **Effects**, aby wyzerować ustawienia filtra. Teraz nałóż filtr na ciemne wzgórze po prawej stronie i zwiększ wartość suwaka **Exposure**. Dodatkowe światło dodaje wzgórzu wyrazistości i sprawia, że lepiej komponuje się ono z pozostałymi elementami sceny.

1

Dodaj Filtr promieniowy

Jeśli przyjrzyj się filtrowi optycznemu Coral, zauważysz, że krawędzie kolorowego pasa są w zasadzie równoległe. Filtr promieniowy jest z kolei elipsą, więc stanowi to pewien problem. Jak sprawić, by coś okrągłego stało się prostokątne?

Najpierw przejdź do okna Navigator i ustaw skalę powiększenia na 1:16. Twoje zdjęcie zajmie wówczas jedynie niewielką część okna programu. Chociaż pozostawiłem widoczny prawy panel, Ty możesz pójść jeszcze dalej i zamknąć wszystkie panele. Narzędzie Radial Filter reprezentowane jest przez ikonę koła widocznego pod histogramem. Ze środka obrazu wyciągnij długi filtr promieniowy jak najdalej w bok. Maksymalnie rozciągając i spłaszczając elipsę sprawisz, że jej przeciwległe krawędzie w środkowej części będą niemal równoległe. Przy ustawionej odpowiedniej wartości wtapiania zakrzywienie krawędzi nie będzie w ogóle widoczne.

2

Dodaj kolor

Zacznij od ustawienia suwaka Feather na 0. Musisz bowiem widzieć, gdzie dokładnie nakładany jest kolor, aby móc najpierw umieścić go we właściwym obszarze. Istnieje kilka sposobów dodania koloru do filtra promieniowego. Możesz użyć próbki koloru u dołu panelu, aby wybrać pożądaną barwę, albo skorzystać z suwaków kontroli balansu bieli, a nawet zastosować kombinację obu tych ustawień.

W tym przypadku najlepiej jest wyregulować temperaturę barwową. Aby uzyskać różowy odcień, ustaw suwaki Temperature na 52, a Tint na 68. Kliknij próbkę koloru i wprowadź następujące wartości: w okienku Hue – 328, zaś w okienku Saturation – 37. Sprawdź, czy zaznaczone jest pole wyboru Invert. Zobaczysz wówczas nałożony na zdjęcie kolorowy prostokąt o ostrych krawędziach; upewnij się, że jest wyższy niż potrzebujesz. Kliknij pinezkę i umieść filtr w wybranym przez siebie miejscu.

3

Wtup kolor

Ustaw parametr Feather na 100, dzięki czemu brzegi elipsy będą tak miękkie, jak tylko to możliwe. Chociaż filtr wygląda teraz o wiele lepiej, nadal jest jeszcze wiele do zrobienia. Zacznijmy od wody. Zwykle widać na jej powierzchni odbicie koloru nieba.

Kliknij prawym przyciskiem myszy pinezkę filtra promieniowego i wybierz polecenie Duplicate. Wzmocni to intensywność koloru; jeśli efekt Ci się spodoba, możesz utworzyć jeszcze trzeci filtr. Przesuń ostatni duplikat na obszar wody. Różowy kolor pojawi się jednak wówczas również na obszarze lądu, co wygląda dziwnie. Aby rozwiązać ten problem, ponownie pomniejsz podgląd obrazu i przeciągnij bliżej siebie krawędzie filtra, aby nadać mu odpowiedni kształt. Dobry efekt może dać również zmniejszenie wartości parametru Feather.

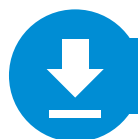

4

Ostatni szlif

Ostatnią czynnością jest uporządkowanie obrazu. Na prawym wzgórzu w jego środkowej części jest dużo różu, który należy usunąć. Kliknij pierwszą pinezkę, aby ją uaktywnić. Pozwoli Ci to uzyskać dostęp do narzędzi kontrolnych filtra. Teraz możesz chwycić narzędzie Brush dostępne w górnej części panelu. Wybierz tryb Erase Brush.

Upewnij się, że suwaki Feather i Flow są ustawione na 100. Ponieważ wzgórze ma ostrą krawędź, powinno to pozwolić pozostawić nieco koloru na wzgórzach w tle. To samo możesz również zrobić wzdłuż krawędzi wody za pomocą pinezki filtra nałożonego na powierzchnię wody.

PLIK I FILM NA
WWW.MEDIA.AVT.PL

Po

Precyzyjne tonowanie za pomocą narzędzia Mapa gradientu

Zobacz, jak korzystać z tego potężnego narzędzia korekty tonalnej oraz jak wprowadzać za jego pomocą różne zmiany kolorystyczne i usuwać przebarwienia

James Paterson

Po ponad dziesięciu latach pracy jako dziennikarz i fotograf James wie dokładnie, które narzędzia oraz techniki pracy w Photoshopie i Lightroomie są najbardziej przydatne.

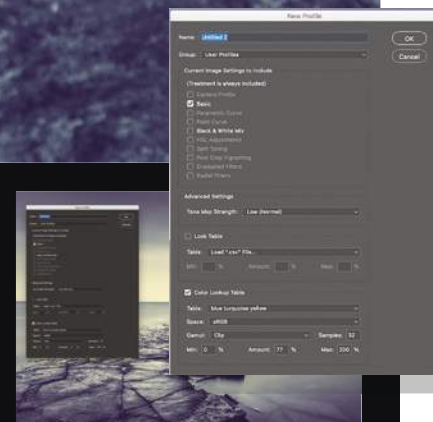
Gradientów używają głównie plastycy i graficy. W końcu do czego mogłyby być fotografom przydatne narzędzie, które tworzy proste aple jednego koloru przechodzącego płynnie w drugi? Jednak w połączeniu z funkcją Mapa gradientu dają one szerokie możliwości tonowania i przyciemniania zdjęć.

Jak działa mapa gradientów? Zmienia kolory określonych odcieni obrazu, od cieni po lewej stronie gradientu po najjaśniejsze tony po prawej stronie. Możesz więc pokolorować cienie jedną barwą, a światła inną. Oznacza to, że możesz używać map gradientowych do tworzenia różnego rodzaju interesujących efektów tonalnych, od obniżonego nasycenia w stylu charakterystycznym dla starych odbitek po atrakcyjne wizualnie zmiany kolorystyczne.

Jeśli korzystasz z innych narzędzi korekty tonalnej, takich jak panel Rozdziel Tonowanie w Camera Raw lub Lightroomie, to pewnie znana Ci jest koncepcja tonowania cieni i barwienia światła różnymi kolorami. Mapy gradientu pozwalają jednak stosować tę technikę w znacznie szerszym zakresie. Dzięki nim możesz wybrać nie tylko dwa, lecz tyle kolorów ile chcesz. Istnieje również wiele innych możliwości, od wykorzystania szeregu predefiniowanych ustawień po rozbudowany edytor gradientów, który pozwala tworzyć własne...

Mapy gradientowe i tablice wyszukiwania kolorów (LUT)

Podobnie jak inne warstwy dopasowania, mapy gradientów można eksportować jako tabele wyszukiwania kolorów wywołując polecenie Plik > Eksportuj > Tablice wyszukiwania kolorów. Wynikowy plik LUT można następnie umieścić, jak profil w module Camera Raw, aby szybko użyć go do zmiany wyglądu innych obrazów. Otwórz moduł Camera Raw, przejdź do panelu Ustawienia domyślne i kliknij przytrzymując wciśnięty klawisz [Alt] znajdującą się u dołu okna ikonę Nowe ustawienia domyślne, aby utworzyć nowy profil. Zaznacz pole wyboru w sekcji Tabela wyszukiwania kolorów i wczytaj plik LUT. Nazwij i zapisz profil, a pojawi się on w oknie Przeglądarki profili (domyślnie w folderze Profile użytkownika). Teraz możesz szybko odtworzyć efekt nakładając go na dowolny inny obraz i użyć suwaka Ilość, aby wyregulować siłę jego oddziaływania.

1

Co to są mapy gradientów?

Na mapie gradientu każdy piksel ma przypisaną jakąś wartość jasności z zakresu od czerni do bieli. Możesz przypisać jeden kolor do czerni, a drugi do bieli i zmieszać ze sobą te barwy dla pozostałych odcieni. W przypadku tego zdjęcia stworzyłem niestandardowy gradient niebiesko-turkusowo-żółty (patrz wskazówka 3): 1. znacznik, Położenie 0, Kolor #260a56; 2. znacznik, Położenie 54, Kolor #99a3a2; 3. znacznik, Położenie 100, Kolor #fbee9a.

2

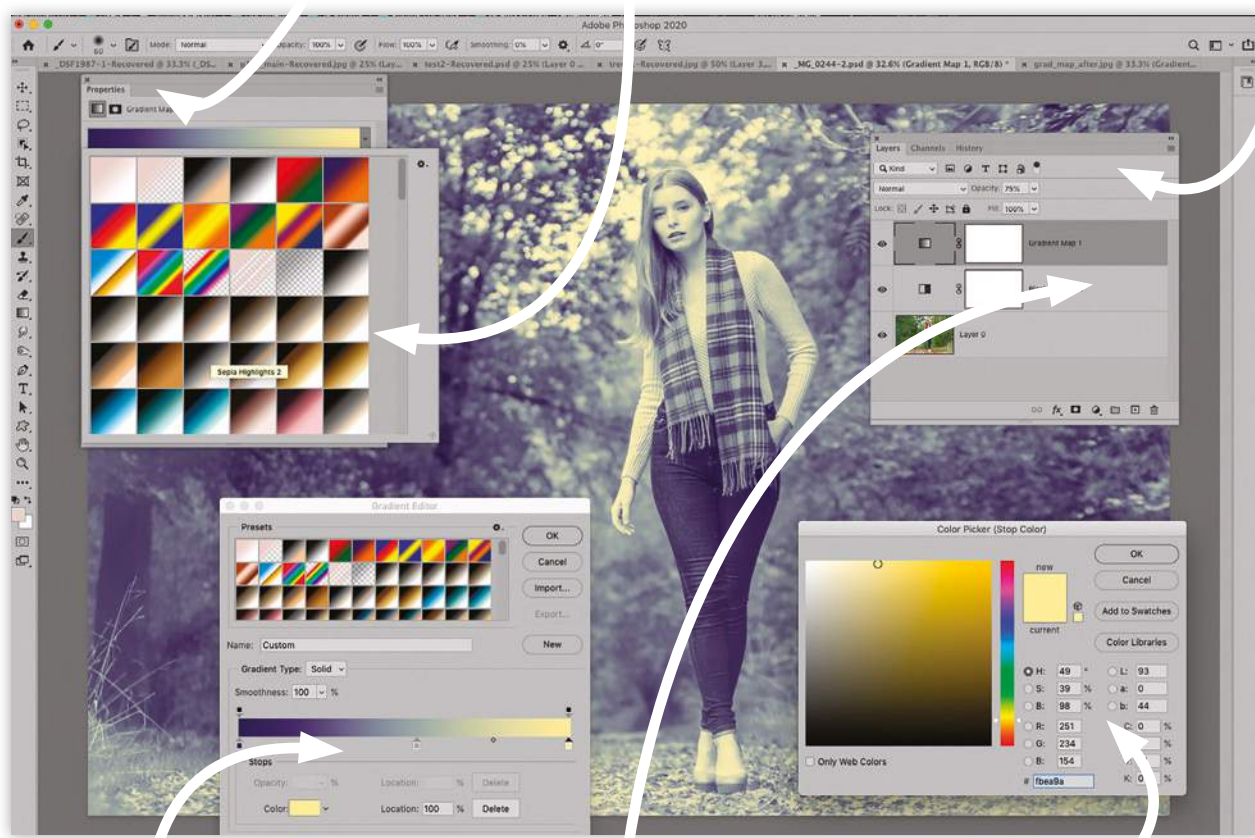
Zastosuj ustawienia domyślne

Po dodaniu warstwy dopasowania Mapa gradientu (klikając ikonę Mapa gradientu (klikając ikonę korekcyjną w panelu Warstwy) otwórz rozwijane menu, aby wybrać któregoś z wielu ustawień predefiniowanych. Większość z nich nie jest za bardzo przydatna do tonowania zdjęć, ale niektóre zostały stworzone specjalnie w tym celu. Po kliknięciu ikony zębatego kołka możesz wybrać zestaw gradientów o nazwie Tonowanie fotograficzne. Zgromadzone w nim próbki pozwalają uzyskiwać efekty naśladujące procesy ciemniowe, takie jak tonowania do sepii, selenem czy cyjanotypia.

3

Użyj warstw

Po dodaniu warstwy dopasowania Mapa gradientu możesz korzystać ze wszystkich ustawień dotyczących warstw. Na przykład możesz wyregulować siłę efektu, po prostu określając poziom Krycia warstwy. Jeśli chcesz, możesz miejscowo ukryć efekt w obrębie części kadru, aby uzyskać efekt dodatkowego koloru – zaznacz miniaturę maski i pomaluj na czarno obszary, które chcesz ukryć.

4

Gradienty niestandardowe

Kliknij podgląd gradientu w panelu Właściwości narzędzia, a otworzy się okno Edytora gradientów. Możesz w nim tworzyć własne gradienty, zmieniać kolory lub określać części zakresu tonalnego, których dotyczy zmiana barwy. Pod gradientem znajduje się tablica małych kolorowych suwaków, zwanych znacznikami. Kliknij dwukrotnie znacznik, aby zmodyfikować jego barwę, lub przeciągnij go, aby zmienić jego pozycję na skali zakresu tonalnego, od czerni po lewej stronie do bieli po prawej stronie.

5

Łączenie ustawień

Zazwyczaj najlepiej jest dodawać mapę gradientu jako warstwę dopasowania: daje to możliwość połączenia efektu z innymi utworzonymi na pozostałych warstwach dopasowania. Aby uzyskać efekt dwubarwnego tonowania, taki jak nasz, możesz kontrolować jego wygląd za pomocą warstwy dopasowania Czarno-biały. Umieszczona poniżej warstwy Mapa gradientu warstwa Czarno-biały umożliwia zmianę jasności różnych zakresów kolorów, co pozwala rozjaśnić na tej fotografii twarz i tło.

6

Wybierz kolory

Po kliknięciu znacznika kolorów w oknie Edytora gradientów wyświetlone zostaje okno Próbki kolorów. Może być ono bardzo przydatne przy modyfikowaniu istniejących gradientów. Na przykład możesz użyć jednego z doskonałych ustawień wstępnych z zestawu Tonowanie fotograficzne, takiego jak Niebieskozielony-sepia. Jeśli stwierdzisz, że kolor niebieski jest nieco zbyt intensywny, możesz wrócić do Edytora gradientów i kliknąć dwukrotnie niebieski znacznik, a następnie użyć pola S definiującego nasycenia koloru, aby zmniejszyć intensywność niebieskiej barwy.

Przed

Popraw wygląd zimowych scenerii

Spróbuj swoich sił i wypróbuj te cztery proste techniki, które doskonale sprawdzą się w przypadku edycji spektakularnych zdjęć krajobrazowych

James Abbott

James jest profesjonalnym fotografem, który specjalizuje się w wykonywaniu zdjęć krajobrazowych i portretów. Jest także zaawansowanym użytkownikiem programu Photoshop i opracował setki samouczków pomagających doskonalić inną umiejętność obsługi tego programu.

Zima to pora roku pełna skrajności. Jest rzeczą oczywistą, że na to, jak wygląda fotografowana scena, największy wpływ ma wówczas sama pogoda. Ale chociaż oznacza to, że niesprzyjające warunki atmosferyczne występują znacznie częściej, niż inne przejawy zimowej pogody, takie jak mróz, śnieg i mgła, to mogą one naprawdę ożywić uwiecznianą lokalizacją niezależnie od pory dnia. Nawet gdy zbliża się burza, sceneria tuż przed wystąpieniem opadów deszczu lub śniegu może wyglądać niesamowicie i być bardzo nastrojowa.

Takie podkreślające piękno pejzażu, ale utrudniające fotografowanie warunki często oznaczają, że musisz się znacznie więcej napracować na etapie edycji niż w przypadku zdjęć wykonanych w innych porach roku. Ta scena jest oświetlona płaskim światłem, przez co obraz jest mało kontrastowy, zaś kiedy chmury zaczęły przesłaniać góry widoczne w tle i szybko przesuwać się w kierunku fotografa, przejrzystość powietrza jeszcze bardziej się zmniejszyła. Często zmusza nas to do przeprowadzenia nieco agresywniejszej edycji, w związku z czym przedstawiamy cztery proste efekty kolorystyczne, które sprawią, że Twoje zimowe pejzaże będą się wyróżniać.

1

Dwubarwne tonowanie w chłodnych odcieniach

Kliknij dwukrotnie próbkę koloru pierwszego planu w panelu

Narzędzia i zmień barwę na ciemnoniebieską, po czym zmień kolor tła na jasnoniebieską. W panelu Warstwy kliknij ikonę Utwórz nową warstwę wypełnienia lub korekcyjną (to ten w połowie czarny, w połowie biały okrąg) i z rozwijanego menu wybierz pozycję Mapa gradientu. Zamknij okno dialogowe Mapa gradientu i zmień Tryb mieszania z Normalnie na Łagodne światło, a następnie zmniejsz Krycie tej warstwy do 65% lub nawet jeszcze mocniej, w zależności od tego, co Ci się bardziej podoba.

2

Ocieplenie nieba

Kliknij ikonę Utwórz nową warstwę wypełnienia lub korekcyjną i z rozwijanej listy wybierz pozycję

Filtr fotograficzny. W menu Filtr ustaw Sepia, zaś suwak Gęstość przeciągnij do wartości 45%. Następnie naciśnij skrót klawiaturowy [Ctrl]/[Cmd] + [I], aby odwrócić maskę warstwy i ukryć efekt, po czym klawisz [D], aby ustawić kolory tła i pierwszego planu na czarny i biały. Upewnij się, że kolorem pierwszego planu jest biel i użyj narzędzia Pędzel z dużą i miękką końcówką pędzla, aby odświeżyć kolor w obszarze nieba. Jeśli chcesz, możesz kontrolować jego intensywność za pomocą suwaka Krycie.

3

Nałóż efekt użycia obiektywu tilt-shift

Ta technika pozwala podkreślić główny punkt zainteresowania

i zwiększyć nasycenie. Powiel warstwę Tło podświetlając ją i naciskając skrót [Ctrl]/[Cmd] + [J], a następnie wywołaj polecenie Filtr > Galeria rozmyć > Tilt-Shift. Po otwarciu okna dialogowego umieść prowadnice, tak aby główny punkt zainteresowania znalazł się na środku wyznaczonego przez nie obszaru i był ostry, a następnie ustaw suwak Rozmycie na 20 pikseli i kliknij przycisk OK. Utwórz warstwę dopasowania Barwa/Nasycenia i ustaw Nasycenie na +30, aby wzmocnić intensywność kolorów na zdjęciu.

4

Wyrafinowane tonowanie

Utwórz warstwę dopasowania Czarno-biały i zamknij okno

dialogowe, aby zaakceptować domyślne ustawienia konwersji. Następnie utwórz warstwę dopasowania Poziomy i zwiększ wartość wejścia punktu czerni o 10, zaś punktu bieli zmniejsz o tę samą wartość, aby zwiększyć kontrast. Teraz utwórz warstwę dopasowania Filtr fotograficzny i w menu Filtr wybierz Niebieskozielony, zaś suwak Gęstość przeciągnij do 25%. Maskę tej warstwy będzie aktywna, więc wywołaj polecenie Obraz > Zastosuj obraz, zaznacz opcję wyboru Odwróć i kliknij przycisk OK. Wzmocni to efekt tonowania w ciemniejszych partiach obrazu.

Ręczne barwienie zdjęcia

Wybierz odcienie koloru i pomaluj nimi różne elementy obrazu – to bardzo proste!

PLIK I FILM NA
WWW.MEDIA.AVT.PL

Technika ręcznego kolorowania to wysoce intuicyjna metoda nadawania scenom i obiektom zupełnie nowego, stylizowanego wyglądu. Tradycyjnie była ona wykorzystywana do zamieniania czarno-białych odbitek w pełnokolorowe zdjęcia; teraz możesz zastosować jej cyfrową wersję w odniesieniu do kolorowych obrazów, aby nadać im w ten sposób artystyczny wygląd.

Kluczem do sukcesu jest stworzenie osobnej warstwy dla każdego koloru. Dzięki temu każdy odcień pozostaje niezależny od innych, co ułatwia regulację ich intensywności, precyzyjne malowanie wzdłuż krawędzi, a nawet całkowitą zmianę koloru podczas precyzyjnego barwienia obrazu. Użycie tej metody spowoduje powstanie sporego bałaganu w panelu Warstwy, ale jak zobaczysz, kilka prostych kroków pozwoli Ci ułożyć je w przejrzysty sposób.

Otwórz swój obraz w Photoshopie CC (lub użyj do ćwiczeń pliku Pebbles.jpg). Otwórz panel Warstwy (Okno > Warstwy). Utwórz nową warstwę (w najnowszym Photoshopie trzeba kliknąć znajdującą się u dołu panelu kwadratową ikonę ze znakiem „+”) i zmień tryb mieszania z Normalnie na Kolor.

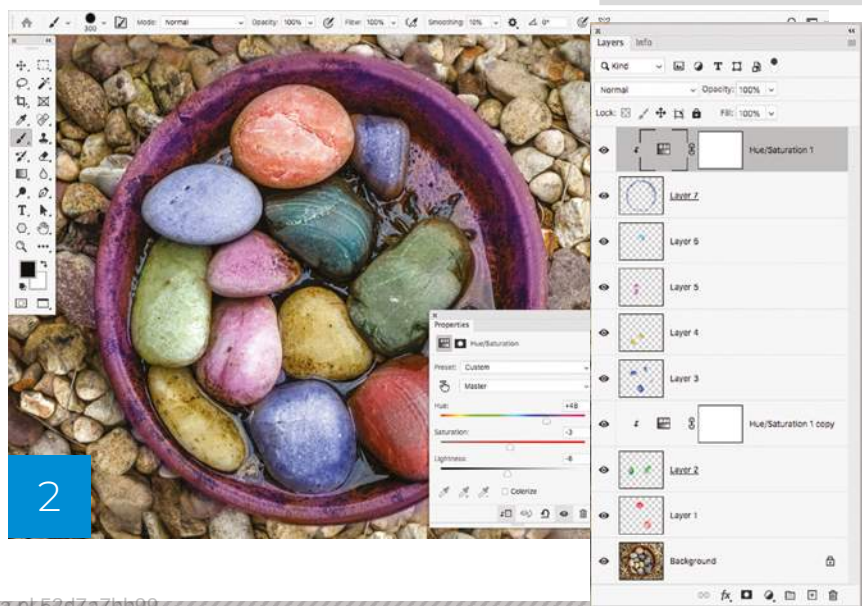
W Przyborniku kliknij próbkę koloru pierwszego planu i wybierz pożądaną barwę. Teraz chwyć narzędzie Pędzel i wybierz miękką okrągłą końcówkę. Ustaw Krycie pędzla na około 30% i pomaluj kilka kamyczków, zmieniając w trakcie w razie potrzeby rozmiar pędzla za pomocą klawiszy nawiasów kwadratowych.

Następnie utwórz kolejną warstwę, zmień Tryb mieszania na Kolor i pomaluj innym odcieniem inny kamyczek. Kontynuuj proces, aż pokolorujesz wszystkie potrzebne elementy i uzyskasz ładny efekt używając każdego koloru na osobnej warstwie. **1**

Aby odpowiednio wystylizować ogólny wygląd zdjęcia, możesz ograniczyć intensywność każdego koloru, wybierając odpowiednią warstwę i zmniejszając wartość parametru Krycie. Jeśli chcesz zmienić nałożony kolor, zaznacz odpowiadającą mu warstwę i kliknij ikonę Utwórz nową warstwę wypełnienia lub korekcyjną, po czym wybierz z listy pozycję Barwa/Nasycenie. Przytnij warstwę przytrzymując wciśnięty klawisz [Alt] i klikając myszką linię pomiędzy warstwami, dzięki czemu będziesz mógł dostosować odcień i nasycenie koloru w panelu Właściwości.

Jeśli chcesz zrobić to samo na innej warstwie, po prostu przytrzymaj wciśnięty klawisz [Alt] i przeciągnij Warstwę dopasowania Barwa/Nasycenie na warstwę, na którą chcesz wpłynąć. Po jej nałożeniu, możesz przyciąć warstwę i zmienić kolor za pomocą suwaków. **2**

Więcej wskazówek dotyczących używania tej techniki znajdziesz w filmie, więc obejrzyj go, a następnie wypróbuj je na jakimś zdjęciu martwej natury z własnego portfolio.

RAWWAR

JEDEN PLIK RAW. DWÓCH ARTYSTÓW. WSZYSTKIE CHWYTY DOZWOLONE

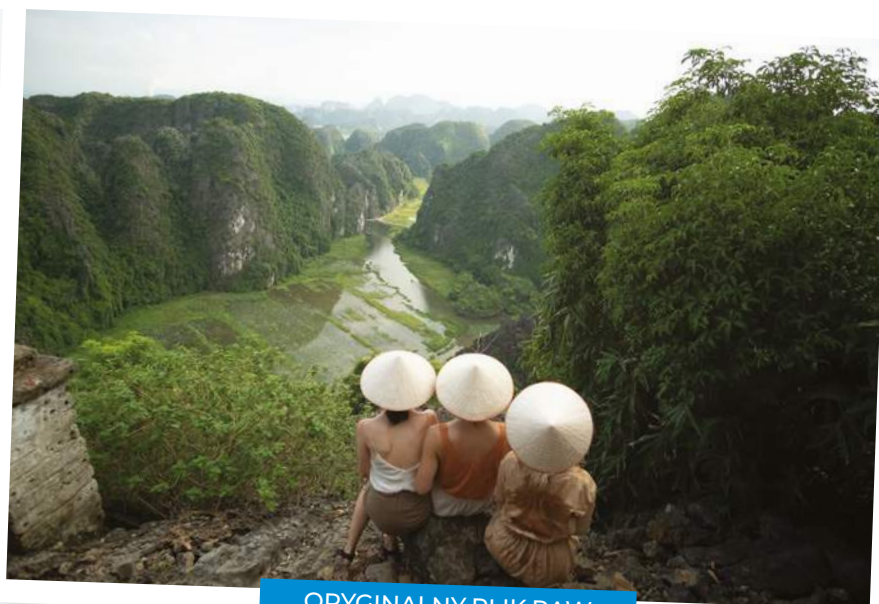
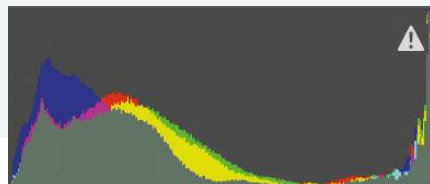
PLIK I FILM NA
WWW.MEDIA.AVT.PL

Co miesiąc prosimy dwóch ekspertów o przetworzenie jednego „surowego” pliku w taki sposób, jaki uznają za stosowny. Na kolejnych stronach przedstawiają swoje argumenty, za taką, a nie inną metodą edycji, oraz pokazują, jak nadać zdjęciom uzyskany przez nich wygląd...

Oryginalny plik Raw fot. Alistair Campbell

Ten piękny widok rozpościera się z przełęczy znajdującej się w pobliżu Ninh Binh w Wietnamie.

Fotografia tego miejsca została zrobiona aparatem Fujifilm X-T1 z obiektywem Samyang 12 mm f/2 z następującymi parametrami ekspozycji: 1/4000 s, f/8, ISO 800. To świetne zdjęcie, ale nasi dwaj artyści biegli w obsłudze Photoshopa mają własne pomysły na to, jak zainteresować tym kadrem oglądających...

ORYGINALNY PLIK RAW

James Abbott

James specjalizuje się w fotografii krajobrazowej i portretowej oraz jest zaawansowanym użytkownikiem Photoshopa.

Zawodnik nr 1 Chce uzyskać...
Klasyczne ujęcie podkreślające nastrój

James Paterson

Po dziesięciu latach pracy jako fotograf i dziennikarz, James dobrze wie, które narzędzia Photoshopa są najbardziej przydatne.

Zawodnik nr 2 Chce uzyskać...
Sugestywny, zapierający dech w piersiach widok

Zawodnik 1

James Abbott

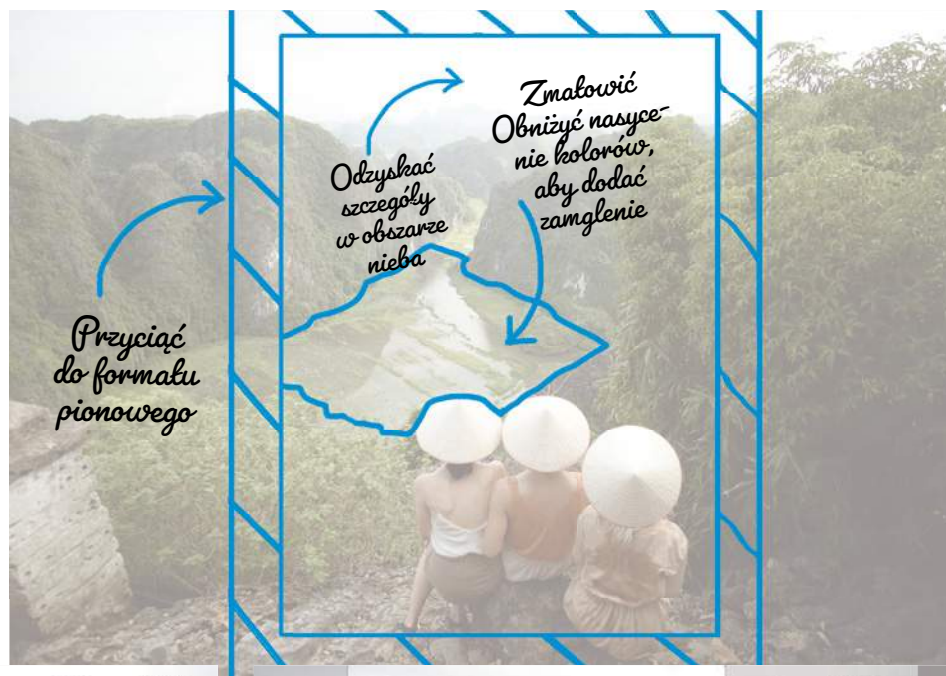

T

a fotografia przedstawia niesamowity widok – a czy istnieje lepszy sposób, aby to podkreślić i wzbudzić zainteresowanie

pierwszym planem, niż umieszczenie na jej tle trzech osób?

Obraz ten ma w sobie też pewną ponadczasowość, więc po przycięciu go do pionu, aby poprowadzić wzrok oglądających w głąb sceny, a następnie przywróceniu widoczności szczegółów w obszarze nieba, podkreślę jeszcze nastrój matowym efektem i desaturując mgłę.

1

Przetworzenie obrazu

Aby zwiększyć siłę oddziaływania obrazu, zdjęcie musi zostać

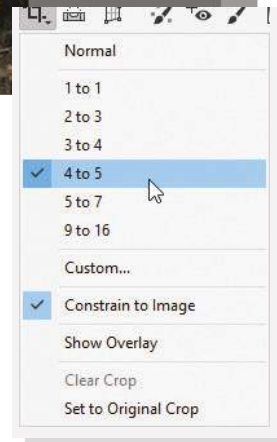
w odpowiedni sposób przetworzone. Pierwszą rzeczą, którą zrobię, będzie przeciągnięcie suwaka Tinta do +14 w celu usunięcia delikatnej zielonej dominacji barwnej. Następnie zwiększę Kontrast do +40 oraz odzyskam nieco szczegółów w światłach i cieniach, ustawiając suwaki Światła i Cienie odpowiednio na -50 i +40. Aby dodać wyrazistości nieco nijakim półcieniom, zwiększam wartość suwaka Białe do +19, przytrzymując jednocześnie podczas dokonywania regulacji wciśnięty klawisz [Alt], aby widzieć, kiedy zaczynają się pojawiać prześwietlenia, i ustawiam suwak Czarne na -12.

2

Przycięcie do formatu pionowego

Po wprowadzeniu podstawowych korekt następną rzeczą, którą chcę zrobić, jest wykadrowanie obrazu w celu usunięcia pustej przestrzeni po prawej i końca muru po lewej stronie. Zamiast zachować oryginalną orientację kadru, przycinam kadr do formatu pionowego tworząc głównym elementem obrazu osoby widoczne na pierwszym planie i wykorzystując ich zainteresowanie tym, co widzą przed sobą, do poprowadzenia wzroku oglądających w głąb sceny. Po prostu chwytam narzędzie Kadrowanie i ustawiam współczynnik proporcji boków na 4 do 5, rozciągając ramkę kadrowania i naciskam [Enter], aby zatwierdzić zmianę.

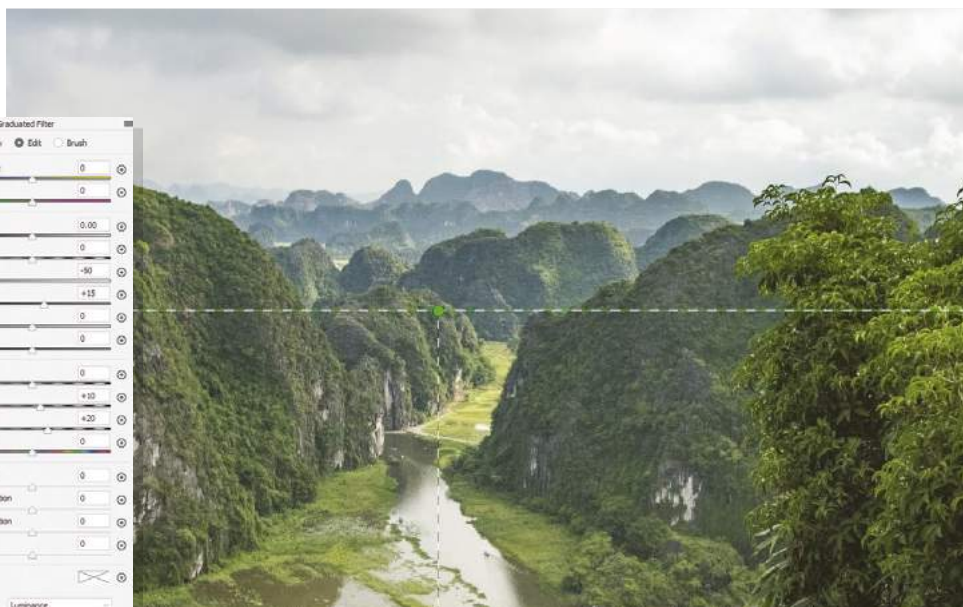

3

Odzyskanie wypalonych szczegółów w obszarze nieba

W przypadku każdego zdjęcia tego typu bardzo ważne jest uchwycenie bogatej faktury nieba, więc moim kolejnym zadaniem jest odzyskanie widoczności detali w tym obszarze i zmniejszenie zamglenia na środkowym planie. Chwytam zatem Stopniowy filtr i przytrzymując wciśnięty klawisz [Shift], przeciągam prowadnicę od góry kadru zatrzymując się nad głowami trzech postaci.

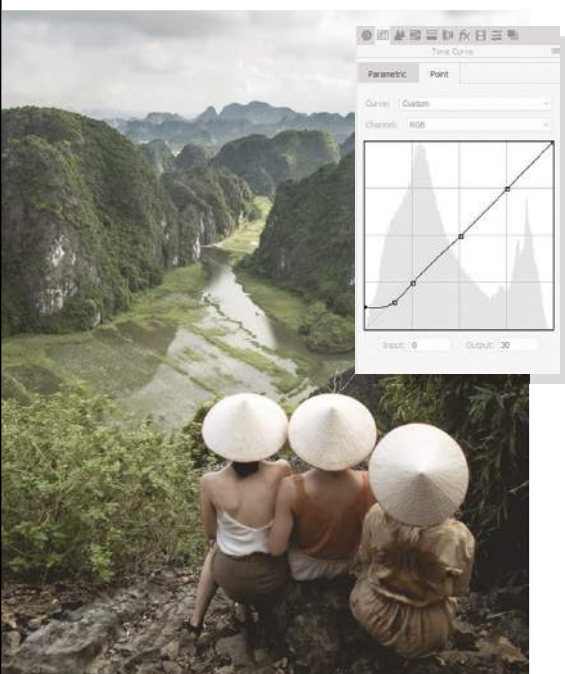
Następnie ustawiam suwaki Światła na -50, Przezroczystość na +10, a Usuwanie zamglenia na +20. Oddziaływanie tego efektu kieruję następnie na jaśniejsze odcienie poprzez ustawienie maski Zakresu luminancji na +40 (wartość lewego punktu).

4

Podkreślenie atmosfery

Na koniec chcę jeszcze dodać całej scenie nastrojowości za pomocą Krzywej tonalnej i nałożyć matowy efekt. Aby to zrobić, dodaję punkty w 1/4, 1/2 i 3/4 wysokości krzywej, po czym umieszczam jeszcze jeden w 1/8 jej długości; następnie przeciągam punkt czarni w górę, aby Poziom wyjściowy wynosił 30. Następnie wracam do zakładki Podstawowe i zmniejszam suwaki Nasycenie do -30 i Tekstura do -30, aby stworzyć mglisty, wyblakły wygląd dopełniający matowy efekt.

ZDJĘCIE PO EDYCJI

Zawodnik 2

James Paterson

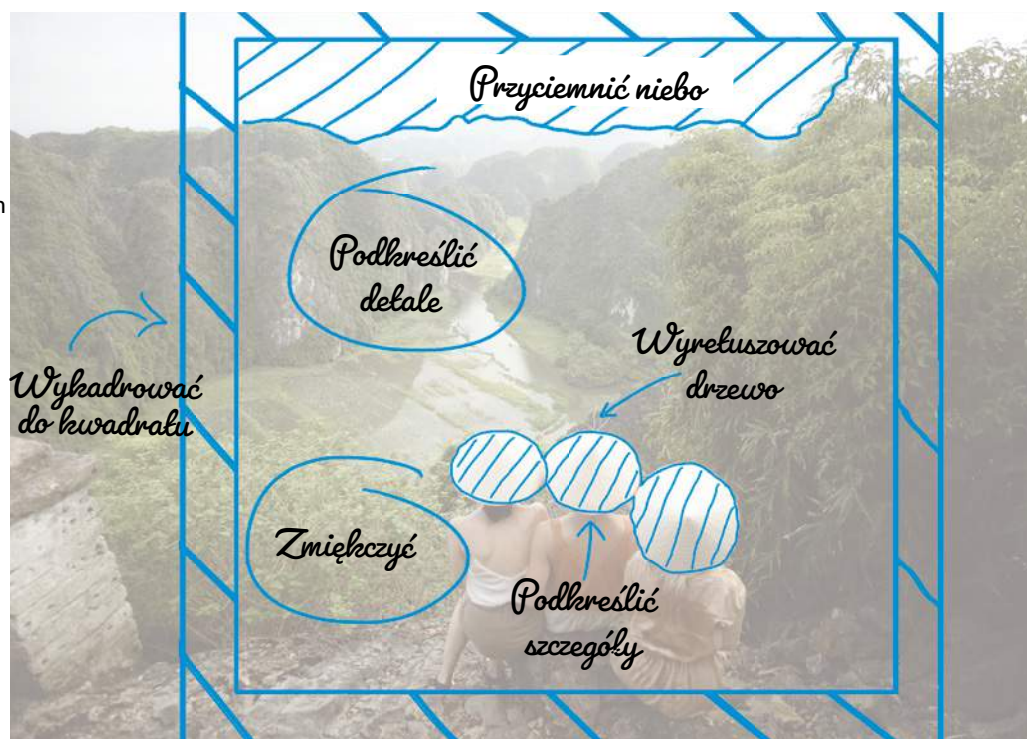

T

o silnie oddziałujące na wyobraźnię zdjęcie oparte zostało na sposobie kompozycji obrazu często

wykorzystywanym w fotografii podróżniczej. Uchwycenie ludzi stojących plecami do aparatu sprawia, że stają się oni anonimowi, a przez to uniwersalni. Jako oglądający wszyscy możemy sobie wyobrazić, że to właśnie my tam stoimy i patrzymy na ten oszałamiający widok.

Moje modyfikacje mają na celu subtelne podkreślenie głównych elementów obrazu – tego wspnianego widoku, stożkowych kapeluszy, zamglonego nieba – i przytłumienie wszelkich pozostałych (takich jak pusta przestrzeń po prawej i odległe drzewo wyrastające z kapelusza), które odwracają uwagę utrudniając skupienie się na doświadczeniu bycia w tym szczególnym miejscu. Już dziś rezerwuję bilet na samolot!

1

Kwadratowy kadr

Zdecydowałem się na przycięcie zdjęcia do kwadratu, ponieważ uważam, że wszystkie ważne elementy znajdują się w centrum kadru. Przycięcie najlepiej wykonać w programie Camera Raw lub Lightroomie za pomocą narzędzia Kadrowanie. W module Camera Raw można kliknąć je prawym przyciskiem myszy, aby wybrać jeden z wielu typowych współczynników proporcji boków, w tym 1 do 1, który pozwala uzyskać kwadratowy obraz. Oczywiście, podobnie jak wszystkie modyfikacje przeprowadzane w odniesieniu do „surowych” plików, tak i kadrowanie jest niedestrukcyjne, więc zawsze możesz otworzyć obraz ponownie i zmienić sposób jego przycięcia później, jeśli zajdzie taka potrzeba.

Po przycięciu dokonuję kilku wstępnych korekt tonalnych i wybieram profil Adobe Krajobraz.

2

Nałożenie gradientów

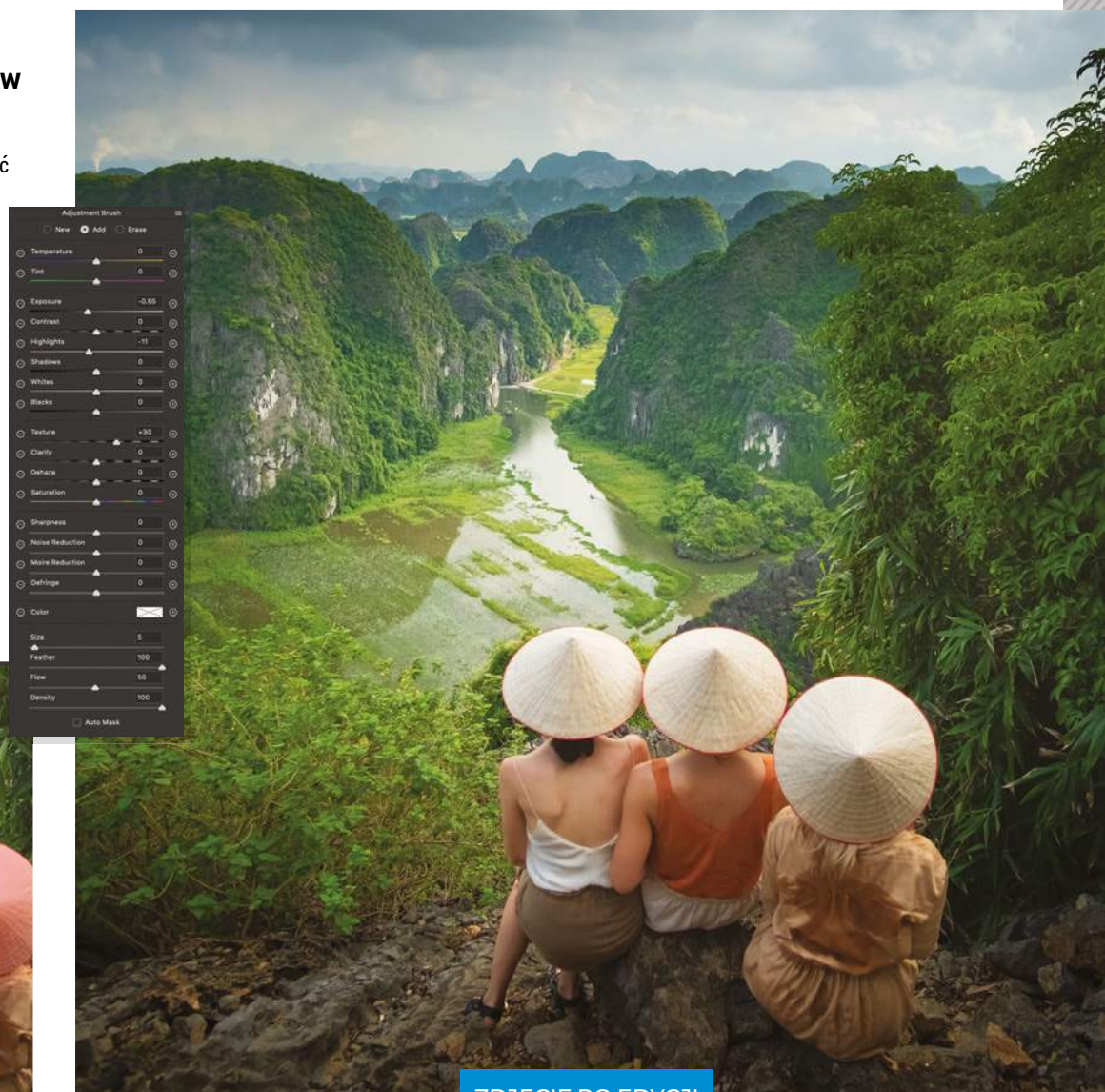
Niebo na tym zdjęciu jest nieco prześwietlone i zamglone, więc przechodzę od użycia Stopniowego filtra, aby je nieco przyciemnić. By nałożyć filtr, po prostu przeciągam prowadnicę od samej góry kadru do środka doliny (przytrzymując wciśnięty klawisz [Shift]), aby linie pomocnicze były poziome, a następnie używam suwaków tonalnych, aby przyciemnić obszar – dobry efekt daje zazwyczaj wprowadzenie ujemnej wartości parametrów Usuwanie zamglenia, Ekspozycja lub Światła. Dobrym pomysłem może być również nałożenie jeszcze drugiego filtra w samej górnej części nieba. Kiedy przyciemniasz niebo w ten sposób, łatwo jest przesadzić, dlatego lepszy efekt daje stopniowa edycja.

3

Uwydatnij kilka wybranych elementów

Moim ulubionym narzędziem do wprowadzania miejscowych poprawek jest Pędzel korekty. Możesz po prostu pomalować nim wybrany obszar, a następnie użyć suwaków korekty tonalnej, aby w dowolny sposób zmienić jego wygląd. Co więcej, narzędzie to pozwala korzystać z przydatnych funkcji, takich jak Automatyczna maska, która sprawia, że kiedy maluję, końcówka pędzla przyciągana jest, na przykład, do krawędzi kapeluszy. Z kolei Nakładka (włącz lub wyłącz za pomocą [Y]) pozwala sprawdzić, gdzie malowałem. Oprócz przyciemnienia kapeluszy Pędzla korekty użyłem jeszcze do zwiększenia kontrastu w obszarze widocznej w głębi doliny i zmniejszenia Przezroczystość zieleni w lewym dolnym rogu kadru.

ZDJĘCIE PO EDYCJI

Do czego służy namiot bezcieniowy?

Ile tak naprawdę wiesz o fotografii? Sprawdź swoją wiedzę w naszym comiesięcznym quizie!

Getty Images / Science & Society Picture Library

1 Który z fotografów znany jest z ujęć wiktoriańskiej Anglii, w tym tego obrazu portu w Whitby?

- ☐ A Louis Daguerre
- ☐ B Frank Meadow Sutcliffe
- ☐ C William Fox Talbot
- ☐ D Frederick H Evans

2 Który z tych znanych aktorów nie opublikował albumu ze swoimi zdjęciami w 2019 roku?

- ☐ A Jeff Bridges
- ☐ B David Suchet
- ☐ C Meryl Streep
- ☐ D Jessica Lange

3 Jak nazywa się flagowa lustrzanka, którą firma Nikon wprowadziła na rynek w tym roku?

- ☐ A D5
- ☐ B D5s
- ☐ C D6
- ☐ D D6s

4 Do wykonania jakiego zdjęcia użyłbyś namiotu bezcieniowego?

- ☐ A Paszportowego
- ☐ B Panoramy
- ☐ C Produktowego
- ☐ D Mikroskopowego

5 Co nie kojarzy się z tonowaniem fotograficznym?

- ☐ A Selen
- ☐ B Złoto
- ☐ C Platyna
- ☐ D Brąz

6 Nikon F3 został wprowadzony na rynek 40 lat temu. Jaka była jego minimalna prędkość migawki?

- ☐ A 1/1000 s
- ☐ B 1/2000 s
- ☐ C 1/4000 s
- ☐ D 1/8000 s

7 Kto zdobył pierwsze miejsce w kategorii Portret w konkursie World Press Photo 2020?

- ☐ A Tomasz Kaczor
- ☐ B Yasuyoshi Chiba
- ☐ C Jacek Bonecki
- ☐ D Tomasz Lazar

8 Który z członków The Beatles nagrał przebój "Photograph" w 1973 roku?

- ☐ A Paul McCartney
- ☐ B Ringo Starr
- ☐ C George Harrison
- ☐ D John Lennon

9 Jakimi zdjęciami zasłynął Wacław Wantuch?

- ☐ A Jedzenia
- ☐ B Architektury
- ☐ C Ciała
- ☐ D Kwiatów

10 Z czego zrezygnowno w dalmierzu Leica M10-D?

- ☐ A Kolorowej matrycy
- ☐ B Wyzwalacza migawki
- ☐ C Wyświetlacza LCD
- ☐ D Pokrętła migawki

Jak Ci poszło?

10 punktów Jesteś fotograficznym omnibusem!
8-9 punktów Fantastycznie, jesteś prawdziwym mądrałą!
6-7 punktów Uzyskałeś naprawdę dobry wynik
4-5 punktów Nieźle, ale nie zachwycająco
2-3 punkty Zachowamy Twój wynik w tajemnicy
0-1 punkt Kompletna porażka

ODPOWIEDZI 1 B, 2 C, 3 C, 4 C, 5 D, 6 B, 7 A, 8 B, 9 C, 10 C

Prenumerujesz Digital Camera Polska?

Zaloguj się na swoje konto Prenumeratora (www.avt.pl/uzytkownik) i pobierz ZA DARMO e-wydania kilkudziesięciu czasopism z serii **#CzasNaCzytanie**

Prenumeratę zamówisz na www.avt.pl/prenumerata
eprasa.pl 52d7a7bb99

Brakuje Ci archiwalnego
wydania?

DIGITAL CAMERA POLSKA

UZUPEŁNIJ
KOLEKCJĘ NA
ULUBIONYKIOSK.PL
(PRZESYŁKA GRATIS)

**Studium
Kursy
Warsztaty**

akafoto.pl

**Akademia
FOtografii**

fot. Daniel Antropik, absolwent AF

